

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۹

۱۴۰۰/۰۸/۰۷ جمعه

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

آزمون عمومی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۷۵ دقیقه	تعداد سوالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۵۰

عنوانین مواد امتحانی آزمون عمومی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			تا	از	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه

فارسی

-۱

در کدام گزینه معنی همه واژه‌ها درست است؟

(۱) عداوت: دشمنی / وصلت: پیوند / وسیم: دارای نشان پیامبری / کایته: حیله

(۲) صفت: برگزیده / بنان: انگشتان / جود: سخاوت / وجه: ذات

(۳) اکراه: ناخوشایند / واعظ: سخنور اندرزگو / دار ملک: سرزمین / غرامت: توان

(۴) محنّت: ناراحتی / متّ: نیکوبی / مزید: زیادی / حلیه: زینت

-۲ کدام گزینه، می‌تواند معانی مناسبی برای تعداد بیشتری از واژه‌های زیر باشد؟

«سودا – قدموم – باسق – غِنا – إنابت – حدیث»

(۱) شیفته – برتر – توبه – دستگاه موسیقی

(۲) آوازخوانی – ماجرا – بالیده – فرا رسیدن

-۳ معنی چند واژه، درست است؟

«دَزْم (سکّه طلاکه در گذشته رواج داشته) / نبات (دختران) / جَتَار (بزرگ) / مکافحت (نگاه داشتن دل از توجه به غیرحق) / اعراض

(گستردن) / داروغه (شبگرد) / فاحش (واضح) / منکر (ناپسندی) / والی (فرمانرو) / عصارة (افشره)»

(۱) سه ۲) چهار ۳) پنج ۴) شش

-۴ در کدام بیت غلط املایی وجود دارد؟

(۱) زگفتگوی تلخ ناصحان بیدار چون گردم

(۲) سیل را کوتاهی دیوار عاجز می‌کند

(۳) بر گرانان مشکل است از بهر بیرون آمدن

(۴) بس بود خاکی که بر سر کرده‌ام در زندگی

-۵

در چند عبارت غلط املایی وجود دارد؟

الف) فاضل ترین کارها خلاف رضای نفس است و هر چیزی را علامتی است. علامت خذلان دست داشتن از گریه است.

ب) غافل ضعیف که بر خواری کشیدن خو دارد و به هیچ تأویل منظور و محترم و مکرم نگردد و در معرض حسد و عداوت افتاد.

ج) به محاورت او مؤانستی یافت و به جمال او چشم روشن گردانید، صدق رغبت عنان تمالک از وی بستد و بر وی ثنای وافر کرد.

د) مضائقتی نیست. او ساعتی توقف کرد تا وقت چاشت بگذرد و بدین تعلل من عزم خود نفر نکنم که از حزم دور باشد.

ه) شیر با او وثیقتی مؤگد به جای آورد و اموال و خزاین خود بدو سپرد، و از همه اتباع او را به منزلت و مزید کرامت مخصوص گردانید.

(۱) ۴ ۲) ۳ ۳) ۲ ۴) ۱

-۶ در متن زیر، چند غلط املایی وجود دارد؟

«در آن عهد از دقایق مکر و خدعا و خبیث هیچ فرو نگزاردم و کنون از تو توقع مراجعت ندارم و محال‌اندیشی شرط نیست. اما امروز اعتراف

و اعتکاف من یک مزاج دارد، در دل تو از من جراحتی افتاد که به لطف چرخ و رفق دهر مرهم نپذیرد و داغ بدکرداری و لعیم ظفری در

پیشانی من چنان متمکن شد که محو آن در وهم و امکان نیاید و ندامت سود ندارد، دل بر نوشیدن شربت فراغ می‌باید نهاد و تن اسیر

ضربت هجر کرد.»

(۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۷- سراینده کدام بیت متفاوت است؟

ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دار»
در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی
با یاد تو افتادم از یاد برفت آنها
بمه پیام آشناه، بنوازد آشنا را

- ۱) چو گفتیمش که دلم را نگاه دار چه گفت؟

۲) بنیاد هستی تو چو زیر و زیر شود

۳) گه نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل

۴) همه شب در این امیدم که نسیم صحیح‌گاهی،

من چراغم گوییا عشق آتش و من روغنم
جهانی را ز باغ عمر برخوردار می‌بینم
که تاکی ذرّه‌سان گردند در کویت هواداران
یوسف جان عزیزان را به زندان داشتن

- (۱) رشتہ جانم بسوزاند دمادم عشق و تاب

(۲) ز باغ حسن خود بر خور که من در سایه سروت

(۳) الا ای صبح مشتاقان بگو خورشید خوبان را

(۴) تاکی آخر خاطر اندر بند هجران داشتن؟

بر از حیای دیدهٔ ما می‌کند عرق»

- «خورشید بر زمین زده پیش رخت کلاه
دانی که چیست قطره باران نوبهار

٤) تشبيه - اغراق ٣) حسن تعليل - كنايه

١) استعاره - تنااسب   ٢) واجآريي - تناقض

گل را چه محل پیش رخ لاله عذاران: حسن تعلیل - ایهام
از دل نرود تا ابدش حسرت یاران: ایهام - تکرار
آهو چه کند در نظر شیرش کاران؟: ایهام تناسب - استعاره
تاجان بودش باز نباید ز بهاران: واج آرایی - ایهام تناسب
ء، حسن: تعلیل، تلمیح، حناب، تمام، کنایه» مثبت کنیه، کدام گز بنه دست است؟

- ۱) تا چند دم از گل زنی ای باد بهاران
  - ۲) هر یار که دور از رخ یاران بدهد جان
  - ۳) گر صید بتان شد دل من عیب مگیرید
  - ۴) منعم مکن از صحبت احباب که بلبل

گ بخواهیم ایات زد، ا به قریب داشت، آ، ابهاء، «

نسبت به آسمان سیه کاسه حاتمی است
در لباس تلخ همچون آب حیوان نیستم
در پرده که داند که چه ها داشته باشد
صدبار مشک خون شد و خون مشک ناب شد
در دست دیو پک دو سه روزی نگین بود

- الف) هر چند نم برون ندهد خاک خشک مغز

ب) با خس و خاشاک عالم تازه رو برمی خورم

ج) آن کس که دل از خلق رباید رخ کارش

د) از شرم زلف و روی تو در ناف آهوان

ه) چون برق و باد دولت دنیا سیکروست

٤) ب - د - ه - ج - الف

٣) ب - هـ - الف - د - ج

الف - ب - ه - د - ج

الف - ج - ب - ه - د

• ٣

وگرنہ حلقة ذکری است هر گرداب در دریا
کہ ماهی بستر و بالین کند از آب در دریا
که شوق آب، ماهی را کند قلّاب در دریا
که از جای دگر گردد صدف سیراب در دریا

- ۱) تو را پر چون صدف شد گوش از سیما ب در دیرا

۲) ز عادت پرده غفلت شود اسباب آگاهی

۳) حریم وصل را حیرانی ای در پرده می باشد

۴) به قسمت می توان پرخورد از روزی، نه جمعیت

۱۳- در کدام گزینه واژه‌ای وجود دارد که در زبان فارسی دارای «همآوا» است؟

که عزل و نصب را گردی نشانه
یکدم نبود بار فراق تو تحمل
به شادی رخ‌گل، همچو لاله ساغر گیر
خوشم که طرّه و زلفت مرا گزین کردند

- ۱) منه پامنصبی را در میانه
- ۲) محمل مبر از منزل احباب که ما را
- ۳) به رغم خاطر غم، همچو غنچه خندان باش
- ۴) به ناتوانی چشم تو خواست قربانی

۱۴- نقش دستوری «ضمیرهای متصل در کدام بیت یکسان است؟

ای شب انتظار تو روز جزای عاشقان
مگرم تأمل نقش پا مزه‌ای به پیش نظر کشد
آفتابا نظری بر من خاکی انداز
روی عرق فشنان توان کرد پاک باز

- ۱) هر نفس از جدایی ات می‌رسدم عقوبی
- ۲) نگرفت گرد نه آسمان سر راه هرزه خرامی ام
- ۳) آسمان خواهدم از خاک درت دور افکند
- ۴) بر دل مرا غبار علایق نشسته بود

۱۵- در همه گزینه‌ها «حذف فعل به قرینه معنوی» وجود دارد؛ به جز..... .

مانیز اسیریم به سدّ غم بتراز تو
بی خبر از آه و افغان، آه و افغان داشتن
به دو چشم او که جانم بشود اگر نیاید
شکر خدا که باز شد دیده بخت روشنم

- ۱) وحشی چه دهی شرح به ما حرف غم خویش
- ۲) عشق دانی چیست لب پرخنده کردن نزد خلق
- ۳) به نیاز گفت فردا پی تهنيت بیایم
- ۴) چشم که بر تو می‌کنم چشم حسود می‌کنم

۱۶- نقش دستوری «واژه‌ای دو تلفظی در همه گزینه‌ها یکسان است؛ به جز..... .

تابه آن بیگانه برو رور آشنایی یافتم
کز دو سر، رشتہ جان‌ها به عدم پیوسته است
کاروای را نسوزد دل به فریاد جرس
یکبار پرده می‌کشم از عیوب‌های خویش

- ۱) از دو عالم قطع کردم رشتہ پیوند را
- ۲) استواری طمع از عمر سبک‌سیر مدار
- ۳) ناله دل، زندگی را مانع تعجیل نیست
- ۴) تا چند پاسبانی عیوب نهان کنم؟

۱۷- کدام گزینه با عبارت «وظیفه روزی به خطای مُنگر نبُردد.»، تناسب معنایی بیشتری دارد؟

تختله مشق توکل بسود از گهواره‌ام
مگردان رزق کافرنعمتان دهر، نوشم را
به کفر، رزق ز کافر خدا نمی‌گیرد
عبد توقیع رزق از زمینیان داری

- ۱) اعتقاد رزق بر رازق مرا امروز نیست
- ۲) نصیب حق‌شناسان ساز شهد گفت‌وگوی من
- ۳) کریم را ز طرف نیست چشم استحقاق
- ۴) برات رزق تو بر آسمان نوشته خدای

۱۸- کدام گزینه با بیت «گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد / بالله کز آفتاب فلک خوب‌تر شوی»، تناسب معنایی بیشتری دارد؟

ماه، خورشید جهان‌تاب شد از گریه‌ما
خون ما در چشمۀ خورشید، زنگ جان گرفت
گریه‌شمع از فروغ منظر بروانه است
قطره در گرد یتیمی خشک چون شد گوهر است

- ۱) فیض اکسیر بود اشک سحرخیزان را
- ۲) صحبت روشن ضمیران کیمیای دولت است
- ۳) می‌کند خورشید تابان ذره را اکسیر عشق
- ۴) خاک غربت کیمیای مردم نیک‌اختر است

- ۱۹- کدام گزینه با بیت «با محتسب عیب مگویید که او نیز / پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است»، تناسب معنایی بیشتری دارد؟

محتسب گر می خورد معدور دارد مست را
گردن این دشمن عشرت خدا خواهد شکست
تا دید محتسب که سبو می کشد به دوش
کزین دامان تر بسوی شراب ناب می آید

- ۱) قاضی اربا مانشند بر فشاند دست را
- ۲) صبر کن ای شیشه بر سنگ جفای محتسب
- ۳) صوفی ز کنج صومعه با پای خم نشست
- ۴) گریبانم مگیر، ای محتسب، چون می پرستم من

- ۲۰- مفهوم کدام گزینه اندکی متفاوت است؟

تو از اغیار سر خود نگه دار
ز آن که در دیر و حرم محروم اسرارش نیست
کاسرار می عشق تو هشیار نداند
گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش

- ۱) چه دارد این جهان اغیار بسیار
- ۲) عشق در صحبت می خانه به گفتار آید
- ۳) سری است مرا با تو که اغیار نداند
- ۴) تا نگردی آشنا زین پرده رمزی نشنوی

- ۲۱- کدام گزینه با بیت «تعلیم ز اژه گیر در امر معاش / نیمی سوی خود می کش و نیمی می پاش»، تناسب معنایی مفهومی دارد؟

که در زمین وجود نماند آب روان
آنست زین سو کشد و این زان سوی
تو رنجیدهای به مر دشمن منه
گر ازه شوی ریزش دندانه طلب کن

- ۱) بپاش تخم عبادت حبیب من زان پیش
- ۲) همچو ازه دو سر دو ناخوش خوی
- ۳) بخور هر چه داری فزونی بده
- ۴) مردی ز سر و برگ غرور است بریدن

- ۲۲- کدام گزینه با بیت «ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن / تأثیر اختران شما نیز بگذرد»، تناسب معنایی بیشتری دارد؟

گوش بر آواز سیلابند این ویرانه ها
خشکی دست از گشایش نیست مانع شانه را
گشایشی که مرا رو نمود از این مردم
از زر سپهر سفله، گرفتار کند تو را

- ۱) سر نمی پیچند از تیغ اجل دیوانه ها
- ۲) پنجه مشکل گشایان را نمی پیچد اجل
- ۳) بغل گشایی جان بود پیش تیغ اجل
- ۴) آماده گداختن خود چو شمع شو

- ۲۳- کدام گزینه با بیت «گر در طلبت رنجی، ما را برسد شاید / چون عشق حرم باشد، سهل است بیابان ها»، تناسب معنایی بیشتری دارد؟

سریسر خرده جان ریگ بیابان تو شد
تکیه گاهم به جز از خار مغیلان همه شب
سالها بستر خود خار مغیلان کردم
شب رحیل، ولی ترک جان بباید گفت

- ۱) بس که جان در طلبت راهروان افسانه دند
- ۲) خبرت هست که در بادیه هجر تو نیست
- ۳) تا مرا کعبه مقصود به بالین آید
- ۴) خوش است زیر مغیلان به راه بادیه خفت

- ۲۴- کدام گزینه با بیت «صورت زیبای ظاهر هیچ نیست / ای برادر، سیرت زیبا بیار»، تناسب معنایی بیشتری دارد؟

خشم چون صورت پذیرد چین ابرو می شود
که خون صالح از فاسد به یک نشتر شود بیدا
گرگ به دوران او، سیرت چوپان گرفت
نجاست از نهاد سگ به طوق زر نمی خیزد

- ۱) سیرت بد، صورت نیکو نمی گیرد به خود
- ۲) کند زخم زیان ظاهر، عیار صبر هر کس را
- ۳) باز در ایام او، طعمه گنجشک داد
- ۴) نگردد پرده دار خبث باطن جامه زرین

- ۲۵- کدام گزینه با عبارت «الصیبِ مفتاح الفرج»، تناسب معنایی کمتری دارد؟

که صبر غنچه گل را گره گشا کرده است
چشممه ها بیشتر از سنگ روان می گردد
زیر بار رهنور دان صبر چون پل بایدش
این چنین آب گوارایی ننوشیدن چرا!

- ۱) مکن ز بستگی کار، شکوه چون خامان
- ۲) صبر بر سختی ایام ثمره ها دارد
- ۳) این کهن معمار، پیری را که برگیرد ز خاک
- ۴) آب حیوان در عقیق صبر پنهان کرده اند

زبان عربی (عمومی)

■■ عین الأنسب في الجواب للترجمة من أو إلى العربية (٣٥ - ٢٦):

- ﴿اللَّهُ وَلِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾:

۱) خداوند کسانی را که ایمان آورده‌اند، دوست دارد و ایشان را از تاریکی‌ها وارد نور می‌کند!

۲) خداوند سرپرست ایمان آورندگان است و ایشان را از تاریکی به سوی روشنایی خارج می‌سازد!

۳) خداوند سرپرست کسانی است که ایمان آورده‌اند و آنان را از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون می‌آورد!

۴) خداوند دوستدار کسانی است که ایمان می‌آورند، آنان را از تاریکی‌ها به سوی نور رهنمون می‌سازد!

- «في الصَّفَّ الثَّانِي عَشَر تَسْع طَالِبَاتِ إِحْدَاهُنَّ مَسْؤُلَةٌ عَنِ إِطْفَاءِ الْمَكَيفِ وَالْمَصَابِيحِ!»:

۱) در کلاس دوم، نوزده دانش‌آموز است که یکی‌شان مسئول روشن کردن کولر و چراغ هاست!

۲) نه دانش‌آموز در کلاس دوازدهم هستند که یکی از آنان مسئول روشن کردن کولر و چراغ هاست!

۳) در کلاس دوازدهم، نه دانش‌آموز هست که یکی از آن‌ها مسئول خاموش کردن کولر و چراغ هاست!

۴) در کلاس دوازدهم، نه دانش‌آموز است که مسئولیت خاموش کردن کولر و چراغ به عنده یکی از آن‌هاست!

- «إِنَّ الْمَجَمِعَ الَّذِي يَشْعُرُ أَعْضَاؤُهُ بِالْمَسْؤُلِيَّةِ وَيُؤْتَى كُلُّ وَظِيفَتِهِ بِأَحْسَنِ وَجْهٍ هُوَ مَجَمِعٌ سَعِيدٌ!»:

۱) جامعه‌ای که اعضای آن مسئولیت‌شناس هستند و وظیفه خود را به خوبی ایفا می‌کنند، جامعه‌ای سعادتمند است!

۲) اجتماعی که در آن اعضا احساس مسئولیت داشته و نقش خوبش را به بهترین وجه انجام می‌دهند، خوشبخت است!

۳) جامعه خوشبخت آن جامعه‌ای است که اعضای آن حس مسئولیت دارند و همگان وظیفه خود را به وجه احسن ایفا می‌کنند!

۴) جامعه‌ای که اعضای آن احساس مسئولیت دارند و هر یک وظیفه خود را به بهترین وجه انجام می‌دهد، جامعه‌ای سعادتمند است!

- «هَذِهِ ظَاهِرَةٌ تُحَيِّرُ النَّاسَ كَثِيرًا فَمِنَ الضرُورِيِّ أَنْ يَتَعَرَّفَ الْعُلَمَاءُ عَلَى أَسْبَابِهَا!»:

۱) این پدیده مردم را بسیار شگفت‌زده کرده است، پس دانشمندان باید با علل آن آشنایی پیدا کنند!

۲) این پدیده مردمان بسیاری را شگفت‌زده می‌کند، لذا ضرورت دارد دانشمندان علل آن را معرفی کنند!

۳) این پدیده‌ای است که مردم را بسیار حیرت‌زده می‌سازد، پس لازم است دانشمندان با علل آن آشنایی پیدا کنند!

۴) این پدیده‌ای است که بسیاری از مردم را شگفت‌زده می‌کند، پس ضرورت دارد که دانشمندان علّت‌های آن را معرفی کنند!

- «قَبْلَ أَنْ يَبْدأَ الْعَصَارَ تُلَاحِظُ فِي السَّمَاءِ غَيْوَمٌ سُودَاءٌ يَتَبَعَّهَا الرُّعدُ وَالْبَرْقُ!»:

۱) پیش از آغاز یک طوفان، در آسمان ابری تیره دیده می‌شود که بعد آن رعد و برق می‌آید!

۲) پیش از آن که گردباد شروع شود، در آسمان ابرهایی را می‌بینی که پس از آن رعد و برق می‌آید!

۳) قبل آن که طوفان بوزد، ابرهای سیاه را در آسمان مشاهده می‌کنی که پس از آن رعد و برق می‌آید!

۴) پیش از آن که گردباد شروع شود، در آسمان ابرهایی سیاه دیده می‌شوند که به دنبالش رعد و برق می‌آید!

- «يَا أَتَابَعُ الْأَدِيَانَ السَّمَوَايَّةَ؛ تَعَالَوْا إِلَى كَلْمَةِ سَوَاءِ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَا تُشْرِكُ بِاللَّهِ!»: ای بیروان ادیان آسمانی؛ .....

۱) بیایید به سوی سخنی یکسان میان ما و شما که برای خداوند شریک قائل نشویم!

۲) بیاییم به سوی سخنی که میانمان برابر است، که برای خداوند شریک قائل نشویم!

۳) بیایید به سوی آن سخن که میان ما و شما یکسان است و به خداوند شرک نورزیم!

۴) به سوی سخنی برابر میان ما و میان شما بیاییم که نباید به خداوند شرک بورزیم!

- «لَيْلَةُ الْإِنْسَانِ يُبَصِّرُ أَنَّ عَالَمًا أَكْبَرَ قَدْ انْطَوَى فِيهِ!»:

۱) ای کاش این انسان ببیند که دنیایی بزرگ در وی پیچیده شده است!

۲) کاش انسان ببیند که در درون او دنیایی بزرگ‌تر به هم پیچیده شده است!

۳) امید است انسان مشاهده کند آن دنیایی بزرگ‌تری را که در وی پیچیده شده است!

۴) امید است که انسان بتواند ببیند دنیاهایی بزرگ‌تر در درونش به هم پیچیده شده است!

٣٣- عین الصحيح:

- ١) قد يعيش الغراب أكثر من ثلاثين سنة! كلاع می تواند بیشتر از سی سال زندگی کندا!
- ٢) يوجد في هذا المتحف ستة وأربعون تمثلاً: در این موزه، شصت و چهار مجسمه وجود دارد!
- ٣) شارك طلاب الصف الحادي عشر في المباراة: دانشآموزان یازده کلاس در مسابقه شرکت کردند!
- ٤) المسافة بين طهران و قم مئة و عشرون كيلومترًا: فاصله بین تهران و قم صد و بیست کيلومتر است!

٣٤- عین الخطأ:

- ١) أحسن عملك يرتفع قدرك: کارت را نیکوترا انجام بدھ تا ارزشت را بالا ببری!
- ٢) إنّ أنفع الدواء فيك فَجِده!: بی گمان سودمندترین دارو در درون توست، پس آن را بباب!
- ٣) إنّ الناس جميعاً من جهة الآباء أفاء!: مردمان جملگی از نظر پدران همانند هستند!
- ٤) إنّما قيمة المرأة بأدبها و علمه لا بنسبيه: ارزش آدمی فقط به ادب و دانش اوست نه به دودمانش!

٣٥- «ملت ایران هیچ فشاری را نمی پذیرد!»؛ عین الصحيح:

- ١) إنّ الشعب الإيراني ما قبل ضغطاً أبداً!
- ٢) شعب إيران لا يقبل الضغط أبداً!
- ٣) الشعب الإيراني لا يقبل أي ضغط!
- ٤) لا يقبل شعب إيران أي ضغوط!

■■■ إقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النص (٤٢ - ٣٦) :

الكلب من الحيوانات الثديية (=اللبونة) التي بدأ الإنسان بترويضها = تربيتها و جعلها حيواناً أهلياً) و العيش معها قبل حوالي أربعة عشر ألف سنة. فُوجئت ظام كلاب في المساكن التي يسكنها إنسان ما قبل التاريخ! و يطلق عليه لقب أفضل صديق للإنسان و ذلك لمقدرته العالية على تذكر صاحبه حتى لو انقطع عنه فترة طويلة! تستخدم الكلاب لأغراض مختلفة: منها التسلية و الحراسة و الرعي و الصيد و مساعدة الناس إن كانوا بحاجة إليها.

تعيش الكلاب غالباً ثمانية إلى اثنية عشرة سنة و هناك كلاب قد تعيش ثلاثين سنة. و يستطيع الكلب أن يجد بوحدة الأعشاب الشافية له إذا مرض! و من ميزات الكلب ذكاؤه و استخدام لغة الجسد و مقدراته على التعلم و حاسة سمعه القوية فهو يقدر على سماع صوت الساعة من مسافة أربعين قدماً!

٣٦- عین الخطأ:

- ١) بعد أن يولد صغير الكلب، تُرضعه أمّه!
- ٢) معظم الكلاب تعيش حوالي ثلاثين سنة!
- ٣) منذ آلاف السنين والإنسان و الكلب صديقان معًا!
- ٤) كان إنسان ما قبل التاريخ يُروض الكلاب كي تُساعدها!

٣٧- على حسب النص ..... :

- ١) إن الكلب يستفيد من تحريك ذئبه ليتكلّم مع صاحبه و يُفهمه شيئاً!
- ٢) الكلاب التي كانت تعيش في مساكن الإنسان القديم تأكل الطعام!
- ٣) إن الكلاب يدلّ الإنسان على خواص بعض الأعشاب الطبية!
- ٤) ليس الكلب قادرًا على سماع الصوت إلا من مسافات قريبة!

٣٨- لماذا لُقب الكلب بأفضل صديق للإنسان؟

- ١) لأنّه يُساعد في صيد الحيوانات و الرعي!
- ٢) لأنّ الإنسان قام بترويضه قبل أربعة عشر ألف سنة!
- ٣) لأنّه يلعب مع الإنسان و يُسّبّ له التسلية!
- ٤) لأنّه لن يتسرى صاحبه و إن ابتعد عنه سنوات طويلة!

٣٩- عین الخطأ:

- ١) ليست الكلاب من الحيوانات الذكية!
- ٢) بالتعليم يمكن أن تُصحح الحيوانات أهلية!
- ٣) يحتفظ بعض الناس بالكلاب في مساكنهم للمتعة!
- ٤) الأعشاب الطبية تُساعد الكلب على التخلّص من مرضه!

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفية (٤٢ - ٤٠):

٤٠ - «انقطع»:

- ١) فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلثي / فعل و فاعل
- ٢) للمفرد المذكر الغائب - له حرفان زائدان - متعدّ / فعل و الجملة فعلية
- ٣) فعل ماضٍ - مزيد ثلثي (له ثلاثة حروف أصلية) / فعل و فاعل
- ٤) للغائب - مزيد ثلثي (مصدره: انقطاع) - لازم / فعل و الجملة فعلية

٤١ - «تُستخدم»:

- ١) فعل مضارع - للمخاطب - مزيد ثلثي / فعل و الجملة فعلية
- ٢) للغائبة - مزيد ثلثي بزيادة ثلاثة حروف / فعل مجهول
- ٣) فعل مضارع - مزيد ثلثي من باب «استفعال» - متعدّ / فعل و الجملة فعلية
- ٤) للمفرد المؤتّث الغائب - له ثلاثة حروف أصلية - مجهول / فعل مجهول و نائب فاعله «الكلاب»

٤٢ - «ظام»:

- ٢) جمع تكسير (مفرده: عظيم و هو مذكر) / نائب للفاعل
- ٤) جمع مكسر (مفرده: عظم) - معرب / نائب فاعل و مرفوع

■■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (٥٠ - ٤٣):

٤٣ - عین الخطأ في ضبط حركات الكلمات:

- ٢) المسلمينَ حُمِّسْ سُكَّانِ العالمِ!
- ٤) إِنَّ رسَالَةَ الإِسْلَامِ قَائِمَةٌ عَلَى الْمُنْطِقِ!

٤٤ - عین الخطأ في التعريف:

- ٢) الهاتف: جهاز يستخدم للاتصال بأحداً
- ٤) الواقع: المباني والأبنية التي نحن مسؤولون عنها!

٤٥ - عین ما فيه اسم مثني:

- ٢) يتجلّى اتحاد المسلمينَ في أيامِ الحجّ!
- ٤) يقام مهرجان الأفلام سنويًا في شهر «بہمن»!

٤٦ - عین العدد يختلف نوعه:

- ٢) تَمَتْ في حديقتي الصغيرة شجرتان اثنتان!
- ٤) في هذه الموسوعة العلمية خمسون فصلًا!

٤٧ - عین فعلًا لا يقبل المفعول:

- ٢) طالبات الصّف يمارسن النشاطات الحّرّة!
- ٤) يجب أن تتعايش الحضارات تعايشًا سلميًّا في العالم!

٤٨ - عین حرفاً مُشبّهاً بالفعل جاء للربط:

- ٢) الكذاب لن يصدق كلامه و إن صدق!
- ٤) النجوم في الليالي كأنّها مصابيح في السماء!

٤٩ - عین الخطأ عن مصدر الأفعال:

- ٢) لا تَسْبُوا معبودات المشركين!: سبّ
- ٤) أكَدْتَ والدتي على الاهتمام بالدراسة!: تأكيد

٥٠ - عین المناسب للفراغين: «.....الأفضل حتى ..... بهم!»

- ٤) إجلسوا - تأثروا
- ٣) جالسوا - تؤثروا

- ٢) جالسوا - يتأثروا
- ١) إجلسوا - تتأثروا

دین و زندگی

۵۱- مفاهیم «هستی بخشی خداوند» و «بی‌همتایی خداوند» به ترتیب منادیگر کدام مراتب توحیدند و آیه شریفه ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ﴾ با کدام مرتبط است؟

- ۱) توحید در خالقیت - توحید در ولایت - دومی
- ۲) توحید در خالقیت - اصل توحید - اولی
- ۳) توحید در ربوبیت - اصل توحید - اولی
- ۴) توحید در ربوبیت - توحید در ولایت - دومی

۵۲- ربوبیت الهی در کدام عبارت قرآنی تجلی دارد و کدام آیه شریفه مبین عبارت «خداوند پدیده نیست و محتاج پدیدآورنده نیست» می‌باشد؟

- ۱) ﴿وَ هُوَ الْوَاحِدُ الْفَهَارُ﴾ - ﴿وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ﴾
- ۲) ﴿كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَاءٍ﴾ - ﴿وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ﴾
- ۳) ﴿كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَاءٍ﴾ - ﴿لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُوْلَدْ﴾
- ۴) ﴿وَ هُوَ الْوَاحِدُ الْفَهَارُ﴾ - ﴿لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُوْلَدْ﴾

۵۳- وقتی می‌گوییم: «خداوند پیامبر اکرم (ص) را ولی انسان‌ها معرفی می‌کند.» کدام معنا مورد نظر است و کدام عبارت قرآنی با آن هم‌آوایی دارد؟

- ۱) ولایت شخص پیامبر (ص) در مسیر و مجرای ولایت خدا قرار گرفته است. - «أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ»
- ۲) ولایت شخص پیامبر (ص) در مسیر و مجرای ولایت خدا قرار گرفته است. - «مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلَيْ»
- ۳) خداوند سبحان به او اجازه داده است یعنی ولایت خویش را به پیامبر (ص) واگذار کرده است. - «مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلَيْ»
- ۴) خداوند سبحان به او اجازه داده است یعنی ولایت خویش را به پیامبر (ص) واگذار کرده است. - «أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ»

۵۴- چند مورد از موارد زیر با موضوع ارائه شده خود هم‌آوایی دارد؟

- الف) شرک در خالقیت ← تدبیر امور به طور مستقل از خداوند
- ب) توحید در ربوبیت ← چون خالق و مالک و ولی مطلق جهان خداست و تنها رب است لذا سایر موجودات نقشی در پرورش ندارند.
- ج) توحید در ولایت ← حق تصرف فقط به اذن خداست و به معنای واگذاری ولایت نیست.
- د) توحید در مالکیت ← چون خداوند تنها خالق جهان است پس تنها مالک آن نیز هست.

- ۱) «الف» و «ب»
- ۲) «ب» و «ج»
- ۳) «ج» و «د»
- ۴) «الف» و «د»

۵۵- پاسخ هر یک از سوالات زیر به ترتیب در کدام عبارات قرآنی تجلی دارد؟

- بر اساس کدام، تمام موجودات وجود خود را از خدا می‌گیرند؟

- نتیجه درخواست پیوسته موجودات از خداوند، کدام است؟

- علت این‌که کسی نمی‌تواند وجود خدا را بگیرد و نابودش کند، چیست؟

- ۱) «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ» - «كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَاءٍ» - «لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُوْلَدْ»
- ۲) «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ ...» - «كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَاءٍ» - «وَ اللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ»
- ۳) «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ ...» - «يَسَّأَلُهُ مَنِ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ» - «وَ اللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ»
- ۴) «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ» - «يَسَّأَلُهُ مَنِ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ» - «لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُوْلَدْ»

۵۶- موارد ارائه شده در کدام گزینه به ترتیب با مفاهیم ذیل ارتباط دارد؟

- آگاهی - افزایش عبودیت خداوند

- ۱) معلوم افزایش خودشناسی - خاستگاه لطف و رحمت
- ۲) معلوم افزایش خودشناسی - سرچشمۀ بندگی
- ۳) معلوم درک بیشتر فقر و نیاز - سرچشمۀ بندگی
- ۴) معلوم درک بیشتر فقر و نیاز - خاستگاه لطف و رحمت

- ۵۷- اگر بگوییم: «موجودات جهان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند هستند، و این نیاز هیچ‌گاه قطع یا کم نمی‌شود.» به کدام بیت استناد می‌کنیم؟

- ۱) «به صرا بنگرم صhra تو بینم / به دریا بنگرم دریا تو بینم»
- ۲) «دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید، اول خدا دید»
- ۳) «دوست نزدیکتر از من به من است / وین عجب‌تر که من از او وی دورم»
- ۴) «ما که باشیم ای تو ما را جانِ جان / تا که ما باشیم با تو در میان»

- ۵۸- بیت «ما همه شیران ولی شیر علم / حمله‌مان از باد باشد دم به دم» مفهوم مندرج در کدام آیهٔ شریفه است؟

- (۱) **﴿قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾**
- (۲) **﴿وَ هُوَ ربُ كُلِّ شَيْءٍ﴾**
- (۳) **﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ﴾**
- (۴) **﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفَقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾**

- ۵۹- پیامبر عظیم‌الشأن اسلام در آغاز رسالت خویش از مشرکان می‌خواست که با گفتن کدام عبارت دست از شرک بردارند و پابیندی به آن چه

چیزی را در بی داشت؟

- ۱) «اللهُ خالقُ كُلِّ شَيْءٍ» - زندگی فرد مسلمان را در رابطه با خدا، خویشن، خانواده، اجتماع و دیگر مخلوقات تغییر می‌دهد.
- ۲) «اللهُ خالقُ كُلِّ شَيْءٍ» - فقط خدا را بپرستند و در برابر آن خاضع باشند و او را محبوب خویش قرار دهند.
- ۳) «لا اله الا الله» - فقط خدا را بپرستند و در برابر آن خاضع باشند و او را محبوب خویش قرار دهند.
- ۴) «لا اله الا الله» - زندگی فرد مسلمان را در رابطه با خدا، خویشن، خانواده، اجتماع و دیگر مخلوقات تغییر می‌دهد.

- ۶۰- در کلام پیامبر اکرم (ص) چه کسانی فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند و این موضوع را می‌توان در کدام

عبارت قرآنی جست و جو کرد؟

- (۱) زیرک‌ترین انسان‌ها - **﴿إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِ الْحَيَاةُ﴾**
- (۲) باهوش‌ترین مؤمنان - **﴿إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِ الْحَيَاةُ﴾**
- (۳) زیرک‌ترین انسان‌ها - **﴿فَلَا خَوْفُ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾**
- (۴) باهوش‌ترین مؤمنان - **﴿فَلَا خَوْفُ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾**

- ۶۱- به منصه ظهور رسیدن پیامد اعتقاد به آخرت در کدام عبارت قرآنی متجلی است و خداوند در پاسخ به کافران که می‌گویند: «زندگی و حیاتی

جز همین زندگی و حیات دنیایی ما نیست.» چه می‌فرماید؟

- ۱) **﴿إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِ الْحَيَاةُ﴾** - این سخنی است که او می‌گوید و پیش روی آن‌ها بزرخ و فاصله‌ای است تا روزی که برانگیخته می‌شوند.
- ۲) **﴿إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِ الْحَيَاةُ﴾** - این سخن را از روی علم نمی‌گویند بلکه فقط طن و خیال آنان است.
- ۳) **﴿فَلَا خَوْفُ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾** - این سخن را از روی علم نمی‌گویند بلکه فقط طن و خیال آنان است.
- ۴) **﴿فَلَا خَوْفُ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾** - این سخنی است که او می‌گوید و پیش روی آن‌ها بزرخ و فاصله‌ای است تا روزی که برانگیخته می‌شوند.

- ۶۲- از حدیث نبوی «النَّاسُ نِيَامٌ، فَإِذَا ماتُوا، انتَهُوا» کدام موضوع مستفاد می‌گردد؟

- ۱) مرگ پایان‌بخش دفتر زندگی نیست بلکه غروبی برای جسم و تن انسان و طلوعی درخشان‌تر برای روح است.
- ۲) انسان برای نایبودی و فنا خلق نشده است بلکه برای بقا آفریده شده و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می‌شود.

۳) با این دیدگاه، پنجره‌امید و روشنایی به روی انسان باز می‌شود و شور و نشاط و انگیزه فعالیت و کار، زندگی را فرا می‌گیرد.

۴) زندگی دنیوی همچون خوابی کوتاه و گذرا بوده و زندگی حقیقی در جهان دیگر آغاز می‌شود.

- ۶۳- علت آسان‌تر شدن دفاع از حق و مظلوم و فدایکاری در راه خدا برای معتقدین به معاد معلوم چه عاملی است و مفهوم حدیث پیامبر اکرم (ص)

درباره مرگ کدام است؟

- ۱) نهراسیدن از مرگ - انسان برای بقا آفریده شده و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می‌شود.
- ۲) نهراسیدن از مرگ - پلی است که انسان را از ساحل سختی‌ها به ساحل سعادت و کرامت عبور می‌دهد.
- ۳) پاداش نماندن همه کارهای نیک - پلی است که انسان را از ساحل سختی‌ها به ساحل سعادت و کرامت عبور می‌دهد.
- ۴) پاداش نماندن همه کارهای نیک - انسان برای بقا آفریده شده و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می‌شود.

۶۴- هر کدام از عبارات زیر با کدام عبارت قرآنی هم‌آوای دارد؟

- پنجره‌امید و روشنایی به روی انسان باز می‌گردد.

- دفاع از حق و مظلوم و فدایکاری در راه خدا آسان‌تر می‌شود.

- قطعاً خداوند ظالمان را در جهان دیگر به سزا اعمالشان می‌رساند.

(۱) **أَلَّا كَانُوا يَعْلَمُونَ** - **وَلَا هُمْ يَحْرَنُونَ** - **فَلَاحَقُوهُمْ** - **وَلَا هُمْ يَحْرَنُونَ**

(۲) **أَلَّا كَانُوا يَعْلَمُونَ** - **وَلَا هُمْ يَحْرَنُونَ** - **فَلَاحَقُوهُمْ** - **وَلَا هُمْ يَحْرَنُونَ**

(۳) **أَلَّا هُمْ يَحْرَنُونَ** - **وَلَا هُمْ يَعْلَمُونَ** - **فَلَاحَقُوهُمْ** - **وَلَا هُمْ يَحْرَنُونَ**

۶۵- از عبارت قرآنی «**وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهُيَ الْحَيَاةُ**» کدام موضوع مستفاد می‌گردد؟

(۱) زندگی حقیقی در عالم بزرگ است زیرا آدمی از یک مرحله هستی به هستی بالاتر منتقل می‌شود.

(۲) این دنیا تنها بخش کوچکی از زندگی انسان است و زندگی واقعی و ابدی پس از این دنیا آغاز می‌شود.

(۳) مرگ پایان‌بخش دفتر زندگی نیست بلکه غربی درخشان‌تر برای روح انسان می‌باشد.

(۴) این دنیا سرایی است که انسان با ایمان و عمل صالح می‌تواند زندگی حقیقی داشته باشد.

۶۶- مفاهیم «کم‌ارزش بودن» و «بی‌ارزش بودن» زندگی دنیوی به ترتیب در کدام عبارات قرآنی نهفته است؟

(۱) **وَمَا هِيَ إِلَّا حَيَاةُ الدُّنْيَا** - **وَمَا يَبْيَثُهُمَا لِاعِبِينَ**

(۲) **وَمَا هِيَ إِلَّا حَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوَ وَلَعِبٌ** - **وَمَا يَبْيَثُهُمَا لِاعِبِينَ**

(۳) **مَا هِيَ إِلَّا حَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوَ وَلَعِبٌ** - **وَمَا يَبْيَثُكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ**

۶۷- به چه دلیلی نمی‌توان رؤیاها صادقه را به بعد جسمانی نسبت داد؟

(۱) زیرا برخی از این خوابها خبر از حوادث گذشته یا آینده می‌دهند.

(۲) زیرا گاهی شخص کوچک‌ترین سابقه ذهنی درباره این خواب‌ها ندارد.

(۳) زیرا در این رؤیاها شخص از ظرف زمان و مکان خود خارج می‌گردد.

(۴) زیرا بعضی از آن‌ها مکانی را نشان می‌دهند که در بیداری آن را ندیده‌ایم.

۶۸- اعتقاد به «دگرگونی مداوم شخصیت انسان در گذر زمان» مستلزم پذیرش کدام مورد است؟

(۱) وابسته بودن من انسان به جسم او

(۲) وابسته بودن من انسان به روح او

(۳) وابسته نبودن من انسان به جسم او

۶۹- «تغییر عناصر بدن انسان در طول هفت‌سال» می‌تواند نشانه‌ای بر کدام حقیقت باشد؟

(۱) نشانگر پیوند علم و دین در مسیر اثبات حقایق ابعاد روحانی و جسمانی است.

(۲) مؤید یکی از دلایل غیرمادی بودن انسان که همان اصالت خواب و رؤیا است که فراتر از بعد زمان و مکان است.

(۳) بعد جسمانی انسان محدود و نیازمند به زمان و مکان است و انسان پس از مرگ خود آن را از دست می‌دهد.

(۴) بیان‌کننده ثبات شخصیت یا همان ثابت بودن خود که یکی از دلایل وجود غیرمادی انسان است.

۷۰- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام‌یک از نشانه‌های وجود بعد غیرجسمانی انسان، ارتباط دارد؟

- به شگفتی و اداشتن انسان

- وجود قوانین و مقررات حقوقی و جزایی

(۱) ثابت بودن خود - ثابت بودن خود

(۲) رؤیای صادقه - ثابت بودن خود

(۳) رؤیای صادقه - ثابت بودن خود

۷۱- کدام بعد ما را به «کسب فضیلت‌ها و رذیلت‌ها» سوق می‌دهد و در فرهنگ وحیانی از آن به چه عنوانی تعبیر می‌شود؟

(۱) غیر مجرد - فطرت

(۲) مجرد - فطرت

(۳) مجرد - روح

۷۲- در دیدگاه عطار نیشابوری «اعجوبه اسرار شدن آدمی» مشروط به چیست؟

(۱) کسب فضایل اخلاقی و دوری از رذایل اخلاقی

(۲) اهمیت ویژه به بعد روحانی و غیرجسمانی

(۳) بلندی و پاکی حان در تقابل با پستی جسم

۷۳- با تدبیر در آیات قرآن کریم «عدم محدودیت مکانی و زمانی» و «حیات لاینقطع» به ترتیب بیانگر کدامیک از ویژگی‌های ابعاد وجود آدمی است؟

- (۱) جسمانی - جسمانی
- (۲) روحانی - روحانی
- (۳) جسمانی - روحانی
- (۴) روحانی - جسمانی

۷۴- پاسخ به این پرسش که «آیا می‌توان خدا را دید؟» در کدام عبارت قرآنی نمایان است و شناخت چیستی حق تعالی موصوف به کدام ویژگی است؟

- (۱) «لَا تُدْرِكُ الْأَبْصَارُ» - ممکن
- (۲) «لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ» - ناممکن
- (۳) «وَ هُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ» - ممکن
- (۴) «وَ هُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ» - ناممکن

۷۵- این‌که خداوند در قرآن فرموده «در عسل برای مردم شفاست» مؤکد یادآوری چه موضوعی است و این تأکید اشاره به کدامیک از مراقبت‌های توحید دارد؟

- (۱) تأثیر داشتن موجودات گوناگون به اذن خدا - ولایت
- (۲) تأثیر داشتن موجودات گوناگون به اذن خدا - ریوبیت
- (۳) تأثیر داشتن موجودات گوناگون مستقل از خداوند - ولایت
- (۴) تأثیر داشتن موجودات گوناگون مستقل از خداوند - ریوبیت

سایت کنکور

Konkur.in

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Questions 76-87 are incomplete sentences. Beneath each sentence you will see four words or phrases, marked (1), (2), (3), and (4). Choose the one word or phrase that best completes the sentence. Then mark your answer sheet.

PART B: Cloze Test

Directions: Questions 88-92 are related to the following passage. Read the passage and decide which choice, (1), (2), (3), or (4), best fits each space. Then mark your answer sheet.

Earth is our home planet. It is the third-closest planet to the sun. In the solar system Earth lies between Venus and Mars. This planet has only one ...88.... Earth moves around the Sun at a distance of about 150 million km.

Earth is about 4.5 billion years old. This is the only planet we know that has life. It has lots of ...89... water, which is important for life. We ...90... from Sun's harmful light by earth's atmosphere. Atmosphere absorbs heat from sunlight to keep the planet warm. On Earth different places have different temperature. But most places have temperature just right to support life. We are very thankful to Earth for being kind and ...91... us.

Earth ...92... around the sun. Our planet takes 365 and one-fourth days to complete one revolution of sun. we call this round trip around the Sun a year. Our year has 365 days. To make up for this extra one-fourth day, every four years we add one extra day to our calendar.

88- 1) star	2) sky	3) earth	4) moon
89- 1) gas	2) liquid	3) cold	4) calm
90- 1) are protecting	2) protected	3) are protected	4) have protected
91- 1) taking care of	2) respecting	3) dedicating	4) exercising
92- 1) distinguishes	2) shouts	3) protects	4) orbits

PART C: Reading Comprehension

Directions: In this part of the test, you will read two passages. Each passage is followed by four questions. Answer the questions by choosing the best choice, (1), (2), (3), or (4). Then mark your answer sheet.

Passage 1:

Deforestation means cutting down or burning trees and forests. In South America, most deforestation takes place because humans want to use that land for farming or to build roads and houses. In countries that don't have a lot of money, such as those in South America, people farm to meet the everyday needs of living.

The causes of deforestation are mostly related to money and the economy. Poorer countries are forced to use anything that they have to make money. This happens both locally and nationally. Locally, people use land for farming to make money, due to poverty (being poor) and increasing populations.

The problem is, destroying their forests to make money only solves the problem for a short time and causes negative effects over a long period of time. Trees are made of about 50% carbon, so when trees are burnt, carbon is released into the air. Cutting them down reduces the amount of rain, making it hotter and allowing the sun to heat up the land and make it dry. The animals and plants that live in the rainforests are also affected very badly. Tropical rainforests hold about 50% of earth's species of animals. When we destroy their habitat, we kill them, too.

To solve problems such as deforestation, organizations around the world try to save the rainforests. And, if deforestation continues, in just 100 years there will be no more rainforests left.

93- Which of these statements is TRUE according to the article?

- 1) Deforestation takes place in rich countries.
- 2) Cutting down and burning trees mainly affects humans.
- 3) If humans cut down trees in the rainforest, it will rain less.
- 4) Deforestation happens only on a national level.

94- What is the main idea of paragraph 3?

1) Reducing rain	2) The negative effects of deforestation
3) Carbon and its uses	4) The economy

95- What is the opposite of deforestation?

1) Planting trees	2) Cutting down trees	3) Destroying forests	4) Burning trees

96- Why does deforestation usually happen in poorer countries?

- 1) It happens because they don't care about their forests.
- 2) It happens because of poverty.
- 3) It happens because they use the trees to make paper.
- 4) It happens because they are scared of the animals that live in forests and want them to lose their homes.

Passage 2:

Hi there. My name is Renata and I want to share something with you. I was in town last week, doing a bit of shopping. It is a small town, with only one main street. Opposite the street, there is a church with a cemetery and a bit of parkland. A homeless man was sitting on the floor, beside the church and he had a dog with him. Nobody was looking at him; it was as if he wasn't there. I joined the queue at the Greggs bakery and I decided to have a sausage roll for my lunch. In front of me in the queue, there was a young woman. I noticed her because she was wearing gorgeous leather knee boots and she had a beautiful designer handbag. She bought a hot baguette and a coffee and left the shop.

I walked along the street and started to eat my sausage roll. I threw a few crumbs to the pigeons. Then I looked over the church and I saw the same young woman. She walked over to the homeless man and gave him the sandwich and coffee. Then, she took some dog biscuits out of her posh bag and fed them to the dog. "Thank you. God bless you", the man said. He was very grateful. The young woman smiled. "You take care!" she said to the man and she walked off into the distance. I was genuinely touched by her kind act; and I burst into tears. She seemed a very nice person.

97- According to the passage, all of the following are FALSE about the article, EXCEPT .....

- 1) Renata was in town to go to church last week
- 2) there was an old homeless man in the city near the church and everybody was looking at him
- 3) the young woman was a generous person and advised Renata to donate something to the homeless man
- 4) Renata was very impressed when he saw what the young woman did to the homeless man

98- The underlined word "genuinely" in the last paragraph is closest in meaning to .....

1) mostly	2) mainly	3) really	4) hardly

99- What is the best title for the passage?

1) A Lovely Act of Kindness	2) The Problems of Homeless People
3) Churches in Small Towns	4) How to Behave Dogs and Pigeons

100- How could Renata remember the woman she had seen in the shop?

- 1) She could recognize her because of the clothes that the woman was wearing.
- 2) She remembered the woman because she was a very nice lady.
- 3) Renata recognized the woman by the coffee she had bought in the shop.
- 4) Renata recognized the woman because she had seen her in the church.

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۹

جمعه ۱۴۰۰/۰۸/۰۷

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

آزمون اختصاصی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۱۹۰ دقیقه	تعداد سوالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۸۰

عنوانین مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	وضعیت پاسخگویی	شماره سوال	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی و آمار ۳	۱۵	اجباری	۱۰۱	۱۱۵
	ریاضی و آمار ۱	۱۰	زوج کتاب	۱۱۶	۱۲۵
	ریاضی و آمار ۲	۱۰	زوج کتاب	۱۲۶	۱۳۵
۲	اقتصاد	۱۰	اجباری	۱۳۶	۱۴۵
	علوم و فنون ادبی ۳	۱۵	اجباری	۱۴۶	۱۶۰
۳	علوم و فنون ادبی ۱	۱۰	زوج کتاب	۱۶۱	۱۷۰
	علوم و فنون ادبی ۲	۱۰	زوج کتاب	۱۷۱	۱۸۰
	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	اجباری	۱۸۱	۱۹۰
۴	تاریخ ۳	۱۰	اجباری	۱۹۱	۲۰۰
	تاریخ ۱	۱۰	زوج کتاب	۲۰۱	۲۱۰
	تاریخ ۲	۱۰	زوج کتاب	۲۱۱	۲۲۰
۵	جغرافیا ۳	۱۰	اجباری	۲۲۱	۲۳۰
	جغرافیای ایران	۱۰	زوج کتاب	۲۳۱	۲۴۰
	جغرافیا ۲	۱۰	زوج کتاب	۲۴۱	۲۵۰
۶	جامعه‌شناسی ۳	۱۰	اجباری	۲۵۱	۲۶۰
	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	اجباری	۲۶۱	۲۷۰
	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	اجباری	۲۷۱	۲۸۰
۷	فلسفه ۲	۱۰	اجباری	۲۸۱	۲۹۰
	منطق	۱۰	اجباری	۲۹۱	۳۰۰
	فلسفه ۱	۱۰	اجباری	۳۰۱	۳۱۰
۸	روان‌شناسی	۱۰	اجباری	۳۱۱	۳۲۰

ریاضیات

- ۱۰۱- تعداد زیرمجموعه‌های سه‌عضوی از مجموعه $\{2, 4, 5, 6, 7, 8\}$ که شامل عدد ۵ باشد، کدام است؟
 ۱۵ (۴)   ۱۲ (۳)   ۱۰ (۲)   ۸ (۱)
- ۱۰۲- تعداد جایگشت‌های واژه «گلستان» به طوری‌که واژه «ستان» در همه آن‌ها دیده شود، کدام است؟
 ۱۲ (۴)   ۱۰ (۳)   ۸ (۲)   ۶ (۱)
- ۱۰۳- چه تعداد از روابط زیر درست است؟
 (الف) $C(n, 0) = n$ (ج) $C(n, n) = 1$ (ب) $P(n, n) = 1$ (د) $P(n, n-1) = n$
 ۴ (۴)   ۳ (دو)   ۲ (یک)   ۱ (صفر)
- ۱۰۴- به چند طریق می‌توان در یک آزمون با ۱۰ سؤال به ۶ سؤال پاسخ داد، به طوری‌که از بین چهار سؤال اول فقط به ۲ سؤال بتوان پاسخ گفت؟
 ۹۰ (۴)   ۸۴ (۳)   ۷۸ (۲)   ۷۲ (۱)
- ۱۰۵- با ارقام $6, 8, 1, 7, 0$ چند عدد چهار رقمی بزرگ‌تر از 6000 می‌توان نوشت؟ (بدون تکرار ارقام)
 ۱۰۸ (۴)   ۹۶ (۳)   ۸۴ (۲)   ۷۲ (۱)
- ۱۰۶- هشت گردشگر به چند طریق می‌توانند در چادرهای $3, 4$ و یک نفره جای گیرند؟
 ۳۶۰ (۴)   ۳۲۰ (۳)   ۲۸۰ (۲)   ۱۶۰ (۱)
- ۱۰۷- مقدار n در تساوی $P(n-2, 4) = 18P(n-2, 5)$ کدام است؟
 ۱۴ (۴)   ۱۲ (۳)   ۱۱ (۲)   ۹ (۱)
- ۱۰۸- هشت خط متمایز و غیرموازی در یک صفحه حداقل چند مثلث ایجاد می‌کنند؟
 ۳۳۶ (۴)   ۲۴۲ (۳)   ۱۱۲ (۲)   ۵۶ (۱)
- ۱۰۹- از یک گروه n نفره، می‌خواهیم ۳ نفر را طوری انتخاب کنیم که فرد A حتماً انتخاب شده اما فرد B قطعاً انتخاب نشود. اگر این کار به ۴۵ طریق انجام شده باشد، n کدام است؟
 ۱۳ (۴)   ۱۲ (۳)   ۱۱ (۲)   ۱۰ (۱)
- ۱۱۰- با ارقام $8, 1, ۲, ۳, ۴, ۵$ چند عدد چهار رقمی زوج و بدون تکرار ارقام می‌توان نوشت، به طوری‌که دهگان آن بزرگ‌تر از یکان باشد؟
 ۷۲ (۴)   ۶۴ (۳)   ۳۲ (۲)   ۲۴ (۱)
- ۱۱۱- می‌خواهیم یک انجمن ۴ نفره از بین ۴ فرد با تحصیلات حقوق، ۵ فرد با تحصیلات مدیریت و ۳ فرد با تحصیلات روان‌شناسی انتخاب کنیم، به طوری‌که حداقل ۲ نفر آن‌ها تحصیلات مدیریت داشته باشند. این کار به چند طریق امکان‌پذیر است؟
 ۳۶۵ (۴)   ۳۲۰ (۳)   ۲۸۵ (۲)   ۲۲۰ (۱)
- ۱۱۲- ستاره از بین ۱۰ دوست خود می‌خواهد ۴ نفر را به مهمانی دعوت کند. اگر دو تا از دوستان او نخواهند هم‌زمان در مهمانی حاضر باشند، ستاره چند راه مختلف برای دعوت از دوستان خود دارد؟
 ۱۹۶ (۴)   ۱۸۲ (۳)   ۱۶۸ (۲)   ۱۴۸ (۱)
- ۱۱۳- با اعضای مجموعه $\{1, 2, 3, 4, \dots, 9\}$ چند عدد چهار رقمی و بدون تکرار ارقام می‌توان ساخت. به طوری‌که دو رقم آن زوج و دو رقم آن فرد باشند؟
 ۱۴۴۰ (۴)   ۱۲۸۰ (۳)   ۹۶۰ (۲)   ۶۰ (۱)
- ۱۱۴- با حروف کلمه «CHAIR» چند کلمه سه‌حرفی و با حروف متمایز شامل حرف A می‌توان نوشت؟
 ۲۴ (۴)   ۲۸ (۳)   ۳۲ (۲)   ۳۶ (۱)
- ۱۱۵- درون جعبه‌ای ۵ مهره سبز، ۴ مهره آبی و ۲ مهره سفید وجود دارد. به چند طریق می‌توان ۳ مهره از این جعبه خارج کرد، به طوری‌که هیچ‌کدام از مهره‌ها سفید نباشد؟
 ۸۴ (۴)   ۶۴ (۳)   ۲۴ (۲)   ۱۴ (۱)

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار ۱)، شماره ۱۱۶ تا ۱۲۵ و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار ۲)، شماره ۱۲۶ تا ۱۳۵، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

ریاضی و آمار (۱) (سوالات ۱۱۶ تا ۱۲۵)

-۱۱۶- اگر $f(x) = -x^2 - 2x$ کدام است؟

۱ (۴)

-۱ (۳)

۱ (۲)

-۱ (۱)

-۱۱۷- ضابطه تابعی با جدول زیر کدام است؟

$$\begin{array}{c|cc} x & -1 & 0 \\ \hline y=f(x) & 0 & -1 \end{array}$$

$$f(x) = x^2 + 1 \quad (۲)$$

$$f(x) = x + 1 \quad (۱)$$

$$f(x) = x^2 - 1 \quad (۴)$$

$$f(x) = x - 1 \quad (۳)$$

-۱۱۸- اگر $\frac{f(۲)-f(-۳)}{۴f(-۱)-۲f(۴)}$ برقار باشد، برد تابع f کدام است؟

{۱, -۱, ۴, -۸} (۴)

{-۱, ۴, -۸} (۳)

{-۱, -۴, -۸} (۲)

{۱, -۱, -۴, -۸} (۱)

-۱۱۹- آنگاه مقدار $a+b$ کدام است؟

$$\begin{cases} f:\{1, a\} \rightarrow \{2b, -4\} \\ f(x) = \frac{2x-1}{x+2} \end{cases}$$

۱ (۴)

-۱ (۳)

۱ (۲)

-۱ (۱)

-۱۲۰- تابع f به هر عدد حقیقی مثبت، ثلث جذر همان عدد منهای یک را نسبت می‌دهد. حاصل $2f(۴)$ کدام است؟

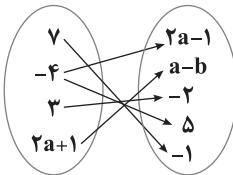
-۱ (۳)

۲ (۳)

-۱ (۲)

۱ (۱)

-۱۲۱- نمودار پیکانی زیر یک تابع را نشان می‌دهد. حاصل $2a+b$ کدام است؟

۸ (۱)

۹ (۲)

۱۰ (۳)

۱۱ (۴)

۷ (۴)

۶ (۳)

۵ (۲)

۴ (۱)

Konkur.in

-۱۲۲- اگر $f(x) = 2x - 1$ کدام است؟

۷ (۴)

۶ (۳)

۵ (۲)

۴ (۱)

-۱۲۳- چه تعداد از روابط داده شده تابع نیست؟

(الف) رابطه‌ای که به هر فرد شماره ملی اش را نسبت می‌دهد.

(ب) رابطه‌ای که به هر کشور، شهرها یش را نسبت می‌دهد.

(پ) رابطه‌ای که به هر مسلمان قبله‌اش را نسبت می‌دهد.

۷ (۴)

۶ (۳)

۵ (۲)

۴ (۱)

-۱۲۴- اگر رابطه $\{(3), (-1, 2), (-a, 3), (-1, a^2 - a), (-2, -3)\}$ تابع باشد، مقدار a کدام است؟

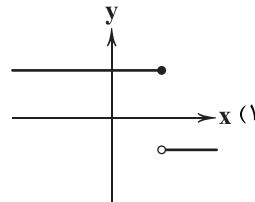
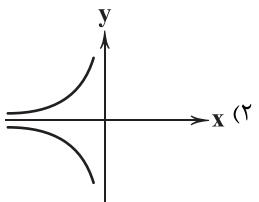
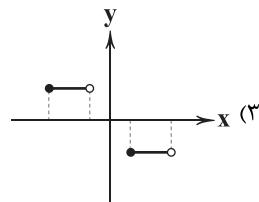
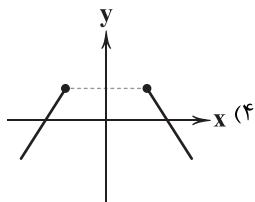
-۱ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

-۲ (۱)

-۱۲۵- کدام نمودار معرف تابع نیست؟

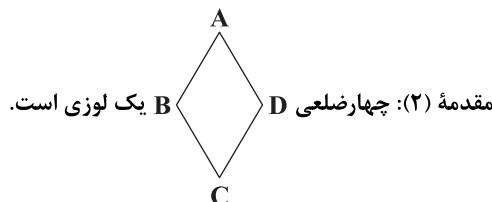

زوج درس ۲

ریاضی و آمار (۲) (سوالات ۱۲۶ تا ۱۳۵)

۱۲۶- در مورد استدلال زیر کدام گزینه صحیح است؟

مقدمه (۱): اگر یک چهارضلعی لوزی باشد، آن‌گاه آن چهارضلعی متوازی‌الاضلاع است.

نتیجه: چهارضلعی ABCD متوازی‌الاضلاع است.

(۱) این استدلال مغالطه است.

(۲) روش به کار رفته در این استدلال نادرست است.

(۱) این استدلال استثنایی است.

(۲) نتیجه به دست آمده ممکن است نادرست باشد.

۱۲۷- کدام گزینه قیاس استثنایی را نشان می‌دهد؟

$$((p \Rightarrow q) \wedge p) \Rightarrow q \quad (۲)$$

$$((p \Rightarrow q) \vee p) \Rightarrow q \quad (۱)$$

$$((p \Rightarrow q) \wedge q) \Rightarrow p \quad (۴)$$

$$((p \Rightarrow q) \vee q) \Rightarrow p \quad (۳)$$

۱۲۸- در مورد استدلال‌های زیر کدام گزینه صحیح است؟

(الف) اگر معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ دارای ریشه مضاعف باشد، آن‌گاه $\Delta = 0$ است.

در معادله $4x^2 - 4x + 1 = 0$ ، $\Delta = 0$ است.

نتیجه: معادله $4x^2 - 4x + 1 = 0$ دارای ریشه مضاعف است.

(ب) مقدمه (۱): اگر b و a هر دو زوج باشند، آن‌گاه حاصل $a+b+1$ مقداری فرد است.

مقدمه (۲): ۲ و ۴ اعداد زوج هستند.

∴ حاصل $1+4+2=7$ مقداری فرد است.

(۱) هر دو درست

(۲) «الف» درست و «ب» نادرست

۱۲۹- در کدام گزینه تبدیل عبارت فارسی به ریاضی نادرست بیان شده است؟

(۱) مجموع مربعات دو عدد همواره بزرگ‌تر یا مساوی مربع مجموع آن‌ها است. $x^2 + y^2 \geq (x+y)^2$

(۲) تفاضل هر عددی از مربع آن بزرگ‌تر یا مساوی نصف آن عدد است. $x - x^2 \geq \frac{x}{2}$

(۳) مجموع معکوس‌های هر دو عدد همواره بزرگ‌تر از مجموع آن‌ها است. $x + y < \frac{1}{x} + \frac{1}{y}$

(۴) حاصل ضرب دو عدد متولی کوچک‌تر یا مساوی مربع مجموع آن‌ها است. $x(x+1) \leq (2x+1)^2$

۱۳۰- برای حل معادله $x^2 - 4x = 4$ مراحل زیر طی شده است. در کدام مرحله اشتباه رخ داده است؟

۱) $x^2 - 4x = 0$

(۱) مرحله (۱)

۲) $x(x-4) = 0$

(۲) مرحله (۲)

۳) $\frac{x(x-4)}{x} = 0$

(۳) مرحله (۳)

۴) $x-4 = 0$

(۴) مرحله (۴)

۵) $x = 4$

۱۳۱- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) اگر شعاع دایره‌ای ۲ برابر شود، مساحت آن ۴ برابر می‌شود.
- (۲) اگر طول ضلع مربعی ۳ برابر شود، مساحت آن ۹ برابر می‌شود.
- (۳) اگر طول و عرض مستطیلی ۲ برابر شوند، مساحت آن ۲ برابر می‌شود.
- (۴) اگر طول ضلع مربعی ۳ برابر شود، محیط آن ۳ برابر می‌شود.

۱۳۲- اگر کالایی را a تومان بخریم و آن را b تومان بفروشیم و 10 درصد قیمت فروش، سود آن باشد، کدام رابطه درست است؟

$$b - a = \frac{1}{10} b \quad (۱) \quad b - a = \frac{1}{10} a \quad (۲) \quad a - b = \frac{1}{10} a \quad (۳) \quad a - b = \frac{1}{10} b \quad (۴)$$

۱۳۳- برای اثبات «اگر n^2 زوج باشد، آن‌گاه n زوج است» از کدام اثبات می‌توان استفاده نمود؟

- (۱) اگر n فرد نباشد آن‌گاه n^2 فرد است.
- (۲) اگر n فرد باشد، آن‌گاه n^2 فرد است.
- (۳) اگر n^2 فرد نباشد، آن‌گاه n فرد است.
- (۴) اگر n^2 فرد باشد، آن‌گاه n فرد است.

۱۳۴- ضابطه تابع با جدول زیر کدام است؟

x	-2	-1	0	1
y	-9	-3	-1	-3

$$f(x) = -2x^2 - 1 \quad (۱)$$

$$f(x) = -2x^2 + 1 \quad (۲)$$

$$f(x) = -x^2 + 2 \quad (۳)$$

$$f(x) = -2x^2 + 2 \quad (۴)$$

۱۳۵- در تابع $\{(1, 7), (1, 1), (2, -1), (4, 3)\}$ ، $f(x) = \frac{f(f(-1)) + 2f(1)}{2f(2)}$ کدام است؟

$$\text{۱: } f(-1) = 7, f(1) = 1, f(2) = -1 \quad 8/5 \quad (۱)$$

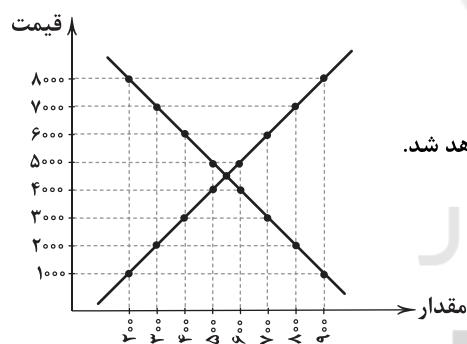
$$\text{۲: } f(-1) = 1, f(1) = 7, f(2) = -1 \quad 9/5 \quad (۲)$$

$$\text{۳: } f(-1) = -1, f(1) = 7, f(2) = 1 \quad -9/5 \quad (۳)$$

$$\text{۴: } f(-1) = -1, f(1) = -1, f(2) = 1 \quad -8/5 \quad (۴)$$

اقتصاد

۱۳۶- با توجه به نمودار، کدام گزینه حاوی پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) در کدام قیمت، مقدار تقاضا و عرضه برابر است؟

ب) در کدام قیمت، کمبود عرضه داریم؟

ج) در نمودار رو به رو، منحنی تقاضا با ..... و منحنی عرضه با ..... نشان داده خواهد شد.

۱) الف: ۵۰۰۰ ب: ۸۰۰۰ ج: ۸۰۰۰

۲) الف: ۴۵۰۰ ب: ۳۰۰۰ ج: ۳۰۰۰

۳) الف: ۴۵۰۰ ب: ۴۰۰۰ ج: ۴۰۰۰

۴) الف: ۵۰۰۰ ب: ۶۰۰۰ ج: ۶۰۰۰

Konkur.in

۱۳۷- کدام گزینه دربر گیرنده پاسخ کامل و صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) کدام یک از جمله عوامل اثرگذار بر مقدار تقاضای مصرف‌کننده نیست؟

ب) منظور از نزولی بودن منحنی تقاضا، این است که .....

ج) فروش آثار هنری از انواع بازار ..... و خریدهای دولتی ..... محسوب می‌شوند.

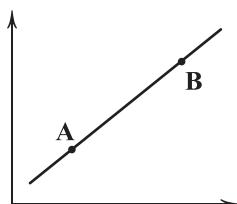
د) چرا از نظر اقتصادی، انسان‌ها نیازمند تعاون و همکاری با دیگران هستند؟

۱) الف: تبلیغات ب: با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش می‌یابد. ج: انحصاری - رقبایی د: زیرا هم در نیازها و هم در توانایی‌هایشان متفاوت هستند.

۲) الف: قیمت سایر کالاهای ب: با کاهش قیمت، مقدار تقاضا افزایش می‌یابد. ج: انحصاری - رقبایی د: زیرا اساس تشکیل جوامع، تعاون و همکاری با یکدیگر است.

۳) الف: پیش‌بینی در مورد رونق بازار ب: با کاهش قیمت، مقدار تقاضا افزایش می‌یابد. ج: مزایده - مناقصه د: زیرا اساس تشکیل جوامع، تعاون و همکاری با یکدیگر است.

۴) الف: پیش‌بینی در مورد رکود بازار ب: با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش می‌یابد. ج: مزایده - مناقصه د: زیرا هم در نیازها و هم در توانایی‌هایشان متفاوت هستند.

۱۳۸- با توجه به نمودار مقابل، کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) در شرایطی از B به A حرکت می‌کنیم که قیمت کاهش پیدا کرده و در نتیجه تقاضا افزایش پیدا می‌کند.
- ۲) حرکت از A به B زمانی اتفاق می‌افتد که قیمت کاهش پیدا کند و در نتیجه عرضه نیز کاهش یابد.
- ۳) در نقطه A، قیمت و مقدار نسبت به نقطه B بیشتر است.
- ۴) هم در نقطه B و هم در نقطه A رابطه معکوس بین قیمت و مقدار وجود دارد.

۱۳۹- کدام گزینه، پاسخ صحیح و کاملی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟

(الف) منظور از «رفتار اقتصادی» چیست؟

(ب) بازار چگونه شکل می‌گیرد؟

(ج) در بازار رقابتی، .....

(د) کدامیک از دلایل شکل‌گیری منافع دوسویه برای مصرف‌کننده و تولیدکننده است؟

۱) الف: چگونگی تصمیم‌گیری و واکنش عرضه‌کننده و تقاضاکننده به تغییرات وضعیت بازار ب: مواجهه عرضه‌کننده و خریدار ج: قیمت‌گذار وجود ندارد. د: تعامل خوب و تجارت عادلانه بین این دو گروه

۲) الف: چگونگی تصمیم‌گیری و واکنش عرضه‌کننده و تقاضاکننده به تغییرات وضعیت بازار ب: مواجهه عرضه‌کننده و خریدار ج: فروشنده‌گان، در صدد دست به یکی کردن هستند. د: نیاز هم‌زمان طرفین به کالا و خدمات یکدیگر

۳) الف: شناخت فرصت‌های اقتصادی و تحلیل علمی شرایط و سپس انتخاب کردن ب: با حضور مصرف‌کننده در محل خاص ج: فروشنده‌گان، در صدد دست به یکی کردن هستند. د: نیاز هم‌زمان طرفین به کالا و خدمات یکدیگر

۴) الف: شناخت فرصت‌های اقتصادی و تحلیل علمی شرایط و سپس انتخاب کردن ب: با حضور مصرف‌کننده در محل خاص ج: قیمت‌گذار وجود ندارد. د: تعامل خوب و تجارت عادلانه بین این دو گروه

۱۴۰- کدام عبارت‌ها درست هستند؟

(الف) کاهش قیمت باعث از بین رفتن انگیزه تولیدکننده‌گان و تولید کم‌تر می‌شود.

(ب) عامل هماهنگ‌کننده تقاضا و عرضه در بازار، سطح قیمت کالا است.

(ج) در هر صورتی حتی دخالت عوامل بیرونی، بازار به سمت قیمت تعادلی حرکت می‌کند.

(د) قیمت تعادلی جایی است که علی‌رغم وجود کمبود یا مازاد، مقدار و قیمت یکسان است.

۱) الف - ب

۲) ب - ج

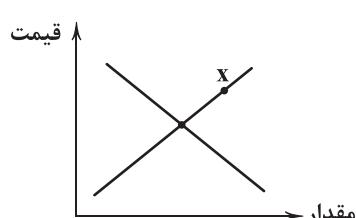
۳) ج - د

۴) الف - د

۱۴۱- در بازاری فرضی، وضعیت کالایی در نقطه X قرار دارد، با توجه به این شرایط بگویید:

(الف) نام وضعیت این کالا چیست؟

(ب) در این شرایط برای این کالا چه اتفاقی رخ می‌دهد؟

۱) الف: کمبود تقاضا ب: با توجه به این شرایط، قیمت کالا افزایش پیدا خواهد کرد و در نتیجه مقدار تقاضا افزایش پیدا کرده و با کاهش عرضه، در نقطه تعادلی، عرضه و تقاضا به هم می‌رسند.

۲) الف: کمبود عرضه ب: با توجه به این شرایط، قیمت کالا کاهش پیدا خواهد کرد و در نتیجه مقدار تقاضا کاهش پیدا کرده و با افزایش عرضه، در نقطه تعادلی، عرضه و تقاضا به هم می‌رسند.

۳) الف: مازاد تقاضا ب: با توجه به این شرایط، قیمت کالا افزایش پیدا خواهد کرد و در نتیجه مقدار تقاضا کاهش پیدا کرده و با افزایش عرضه، در نقطه تعادلی، عرضه و تقاضا به هم می‌رسند.

۴) الف: مازاد عرضه ب: با توجه به این شرایط، قیمت کالا کاهش پیدا کرده و با کاهش قیمت، مقدار عرضه کاهش پیدا کرده و با افزایش تقاضا، در نقطه تعادلی، عرضه و تقاضا به هم می‌رسند.

۱۴۲- با توجه به جدول زیر، کدام گزینه به پرسش‌های زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

(الف) کدام‌یک از اعداد زیر می‌تواند به جای X و Y قرار بگیرد؟

(ب) هر یک از ستون‌های A و B مربوط به چیست؟

(۱) الف: $X = 3070$ ، $B = 1710$ عرضه ، $A =$ تقاضا

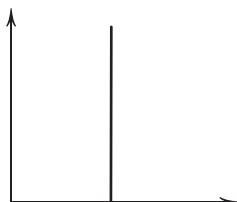
(۲) الف: $A = 1710$ ، $B = 3070$ عرضه ، $X =$ تقاضا

(۳) الف: $A = 1470$ ، $B = 2320$ عرضه ، $X =$ تقاضا

(۴) الف: $A = 1470$ ، $B = 2320$ عرضه ، $X =$ تقاضا

B	A	قیمت
X	۳۴۰	۱۲۰۰
۲۴۳۰	۷۱۰	۱۵۰۰
۱۸۷۰	۱۱۲۰	۱۸۰۰
۱۷۱۰	Y	۲۱۰۰
۱۵۹۰	۱۹۰۰	۲۴۰۰
۸۳۰	۲۲۰۰	۲۷۰۰
۱۹۰	۲۸۹۰	۳۰۰۰

۱۴۳- با توجه به شبیه منحنی‌های عرضه و تقاضا، کدام گزینه به پرسش‌های زیر پاسخی درست داده است؟

(الف) کدام کالا با منحنی تقاضای روبرو می‌تواند منطبق باشد؟

(ب) چه زمانی منحنی عرضه تولیدکننده، شبیه تند خواهد داشت؟

(ج) کشش قیمتی تقاضای گشت، ..... است.

(۱) الف: خودرو ب: اگر تولیدکننده نتواند با افزایش قیمت، مقدار تولید خود را افزایش دهد. ج: کم

(۲) الف: خودرو ب: اگر تولیدکننده هم‌زمان با افزایش قیمت، مقدار تولید را افزایش دهد. ج: زیاد

(۳) الف: دارو ب: اگر تولیدکننده نتواند با افزایش قیمت، مقدار تولید خود را افزایش دهد. ج: کم

(۴) الف: دارو ب: اگر تولیدکننده هم‌زمان با افزایش قیمت، مقدار تولید خود را افزایش دهد. ج: زیاد

۱۴۴- کدام گزینه، پاسخ درستی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟

(الف) در کدام قیمت، دریافتی تولیدکننده به حداکثر خود می‌رسد؟

(ب) کدام‌یک در رابطه با واقعیت نادرست است؟

(۱) الف: قیمت تعادلی ب: انحصار به هر شکلی می‌تواند به اقتصاد جامعه و میزان رفاه مردم آن کشور خدمات جدی وارد کند.

(۲) الف: قیمت تعادلی ب: انحصار می‌تواند به دلایل طبیعی (مثل برق) یا دلایل قانونی (مثل خودرو) و حتی غیرقانونی شکل بگیرد.

(۳) الف: بالاترین قیمت ب: انحصار می‌تواند به دلایل طبیعی (مثل برق) یا دلایل قانونی (مثل خودرو) و حتی غیرقانونی شکل بگیرد.

(۴) الف: بالاترین قیمت ب: انحصار به هر شکلی می‌تواند به اقتصاد جامعه و میزان رفاه مردم آن کشور خدمات جدی وارد کند.

۱۴۵- کدام گزینه، به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) بازار محصولاتی مثل ماکارونی و حتی فرآورده‌های نفتی از بازارهای رقابتی به شمار می‌روند.

(ب) از آن جایی که مصرف‌کننده به خرید کالای گران تمایل ندارد، این کالاها عرضه کم‌تری دارند.

(ج) کالایی که شبیه منحنی عرضه آن بیشتر باشد، کشش قیمتی عرضه بیشتری دارد.

(د) رفتار مصرف‌کنندگان و عرضه‌کنندگان تنها در قیمت تعادلی هماهنگ است و لاغیر.

(ه) براساس تجارت و مبادله شکل‌گرفته، افراد جامعه به دو گروه خریدار و فروشنده تقسیم می‌شوند.

(۱) ص - ص - غ - غ - ص - غ   (۲) ص - ص - غ - غ - ص - ص   (۳) غ - غ - ص - غ - غ - غ   (۴) غ - غ - ص - غ

علوم و فنون ادبی

۱۴۶- کدام عبارت، معروف سرازینده بیت زیر است؟

«داد معشوقه بـه عاشـق پیغـام کـه کـند مـادر توـبـا مـن جـنـگ»

(۱) مضماین وطن‌دوستی و سنتیز با نادانی را با آوازی زیبا و پرشور می‌خواند و شعرش ساده و به دور از پیچیدگی بود.

(۲) جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی او، مانع از آن می‌شود که در دیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار گیرد.

(۳) او را به سبب آزادی خواهی، به زدنان انداختند و در نهایت جانش را در راه آزادی فدا کرد.

(۴) در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع آزمایی کرده است و مضماین وطنی، سیاسی و اجتماعی در شعرش آشکارتر است.

- ۱۴۷- کدام گزینه، یادآور نام انجمنی است که «در دوره قاجار به ریاست فتحعلی شاه» در تهران تشکیل شد؟
- بوستان را نقش نیسان بنند اندر ماه دی
گنج قارون چه بود مملکت خاقان چیست؟
نه از کمند تو عشاق را امید خلاص
گریه فرض عین هفتاد و دو ملت زین عزاست
- ۱) نقش بنده کل ز تأثیر صبای لطف تو
۲) شکر کن شکر که در معرض فضی که تو راست
۳) نه در جمال تو مشتاق را مجال نظر
۴) نیست یک دل کز وقوع این مصیبت داغ نیست
- ۱۴۸- سراینده بیت زیر، اقدام به انتشار چه روزنامه‌ای کرده بود؟
- «گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم
خاک وطن چو رفت، چه خاکی به سر کنم؟»
- ۱) بهار
۲) سروش
۳) دانشکده
۴) قرن بیستم
- ۱۴۹- کدام اثر، متعلق به سراینده بیت «من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید / قفسم برده به باگی و دلم شاد کنید» است؟
- ۱) امثال و حکم
۲) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران
۳) تاریخ بیداری ایرانیان
۴) ایده‌آل
- ۱۵۰- تمام شاعران زیر در دوره بازگشت به قصیده سرایی به «سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی» پرداختند؛ به جز.....
- ۱) نشاط اصفهانی
۲) صبای کاشانی
۳) سروش اصفهانی
۴) قاتنی شیرازی
- ۱۵۱- اولين کسی که در عصر بیداری به «نوشنامه نمایش نامه فارسی» پرداخت، که بود؟
- ۱) میرزا آقا تبریزی
۲) میرزا حسن خان بدیع
۳) میرزا حبیب اصفهانی
۴) میرزا آفاخان کرمانی
- ۱۵۲- در کدام بیت، به نام شهری اشاره شده که در عصر بیداری بعد از تهران، بازار سیاسی و مطبوعاتی پرورونقی داشت؟
- مرغم آوخ سوی بستان شدنم نگذارند
آسمان‌ها را کند پر ز اولين تا هفتمين
به ملک اصفهان شبدیز را آتش عنان سازم
به تبریز آمدی این دم بیبان را بپیمودی
- ۱) نیست بستان خراسان را چو من مرغی
۲) با دعای اهل کاشان این دعاگو محتشم
۳) ز شکر بشکنم خسرو صفت بازار شیرین را
۴) اگر آب و کل ما را چو جان و دل پری بودی
- ۱۵۳- وزن شعر کدام شخصیت ادبی از «پایه‌های آوابی ناهمسان» ساخته شده است؟
- الف) هوای خود چو نهادم، رضای او چو گردیدم
ب) غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم
ج) جنگ ننگ است در شریعت من
د) به نام خداوند بینش نگار
- ۱) سید اشرف الدین گیلانی
۲) ادیب الممالک فراهانی
۳) نشاط اصفهانی
۴) صبای کاشانی
- ۱۵۴- در کدام گزینه به وزن بیت «در حسن تو انگشت‌نما هستی و لیکن / در عشق تو جز من کسی انگشت‌نما نیست» اشاره شده است؟
- ۱) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن
۲) مفعول مفاعیل مفاعیل فعالن
۳) مستفعل مستفعل مستفعل مستف
- ۱۵۵- وزن کدام گزینه متفاوت است؟
- چنان اسیر هوا و هوس شدم که نپرس
چراز سیل گریزم ز خانمای که ندارم
فغان که هاله به رخسار آفتاب انداخت
ز دل نمی‌رود ای جان هوا روی توام
- ۱) نه گوش هوش و نه چشم بصیر نقادی
۲) همیشه خاطر من جمع از فشار حوادث
۳) زلف بر رخ هم‌چون قمر نقاب انداخت
۴) تن از هوای لحد خاک تیره گشت و هنوز
- ۱۵۶- وزن همه گزینه‌ها را می‌توان به دو صورت رکن‌بندی کرد؛ به جز.....
- بر آب و گل به قدرت یزدان منقش است
ای پاکتر از جان و جا آخر کجا بودی کجا؟
در کفر مرو به سوی کیش آ
وان گاه که داند که کجا هاش کشاند
- ۱) آن صورت نهان که جهان در هوای او است
۲) ای بادهای خوش‌نفس عشاق را فریاد رس
۳) تا چند تو پس روی به پیش آ
۴) گامی دو چنان آید کو راست‌نهاد است

۱۵۷- کدام گزینه با بیت زیر هم وزن است؟

شیرگیری که چون پلنگ آمد
گشته خاشاک رقصان موج در زیر و در بم
جز نشانت همنشین جستیم نیست
دود سودای هنرهای ز کجاست?
عقل هزار ز پیش برداری

نشود بندگفت و گوی جهان

- (۱) کی شود بحر کیهان زیر خاشاک پنهان
- (۲) غیر عشقت راهبین جستیم نیست
- (۳) اندر این جمع شررها ز کجاست?
- (۴) گر بری زی تسو نقل ها در پیش

۱۵۸- کدام گزینه با بیت زیر هم وزن است؟

طلعات شمس ابد سوار بماناد
گفتم این نقطه مرا کرد که پرگار شدم
تا چه شود عاقبت که کار در آن است
راه تو پیما که سرت ناخوش است
مست و خرامان و خوش سبز قبایان ما

از افق ملکت ار سtarه فروشد

- (۱) گفت مرا چرخ فلک عاجزم از گرددش تو
- (۲) کار دل از آرزوی دوست به جان است
- (۳) سر بنهم من که مرا سرخوش است
- (۴) باز رسیدند شاد زان سوی عالم چوباد

تساجدهای شکر کند پیشت آفتاب
ای تو ذات و دگر مهان چو صفات
پیش آ و عدم شو که عدم معدن جان است
که گاهگاه بر او دست اهرمن باشد

۱۵۹- همه گزینه ها در وزن هایی با «پایه های ناهمسان» سروده شده اند؛ به جز.....

- (۱) خوابم به بسته ای بگشا ای قمر نقاب
- (۲) طرب ای بحر اصل آب حیات
- (۳) آن شخص خیال است ولی غیر عدم نیست
- (۴) من آن نگین سلیمان به هیچ نستانم

از نکته دل که آتشین باشد
روشن کردی مرا از این جا
تارا روییم از آرزوی او زر زد
خود بگذری، آن چه هست بگذاری

۱۶۰- همه گزینه ها در «وزن واحدی» سروده شده اند؛ به جز.....

- (۱) صد شعله آتش است در دیده
- (۲) زین جای برآمدی چو خورشید
- (۳) گمند که سیم بر نگار است او
- (۴) آیدگه در گذشت ناچار

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی ۱، شماره ۱۶۱ تا ۱۷۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی ۲، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

علوم و فنون ادبی ۱ (سوالات ۱۶۱ تا ۱۷۰)

۱۶۱- کدام گزینه، درباره ویژگی های متن زیر صحیح نیست؟

«این کتاب تفسیر بزرگ است از روایت محمد بن جریر طبری - رحمة الله عليه - ترجمه کرده به زبان پارسی دری؛ و این کتاب را بیاوردند از بغداد، نبیشه به زبان تازی؛ پس دشخوار آمد خواندن این کتاب. امیر، سید ابوالمظفر ابوصالح منصور، علمای ماوراءالنهر را گرد کرد و از ایشان فتوکرد که روا باشد که ما این کتاب را به زبان پارسی گردانیم؟ گفتند: روا باشد خواندن و نبیشن تفسیر قرآن به پارسی، مر آن را که او تازی نداند.»

- (۱) کاربرد عبارت توصیفی با درنگ (مکث) بعد از واژه
- (۲) کاربرد واژه های پارسی کهن
- (۳) کاربرد فعل «آمدن» در معنی اسنادی

۱۶۲- کدام عبارت نادرست است؟

(۱) فارسی باستان در دوره هخامنشیان رایج بود و آثار بر جای مانده از آن، فرمان ها و نامه های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده.
(۲) آثاری چون «درخت آسوریک» و «یادگار زریان» از نمونه اندز نامه های منثور زبان پهلوی اند که هر دو اصل پارتی دارند.
(۳) کتاب «اوستا» را موبidan برای اجرای مراسم دینی، از حفظ می خوانند؛ تا این که سرانجام در دوره ساسانی، آن را به نگارش درآوردند.
(۴) زبان پهلوی، زبان رسمی دوران ساسانی بود و از آن جا که این زبان، اساساً به ناحیه پارس تعلق داشته و در مرحله ای میان فارسی باستان و فارسی نو قرار دارد، آن را «فارسی میانه» نامیده اند.

۱۶۳- همه گزینه ها درباره شعر فارسی در «قرن چهارم و نیمة اول قرن پنجم» صحیح اند؛ به جز.....

- (۱) رایج ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» بود.
- (۲) آوردن موضعه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن پنجم معمول گردید و در این باب، قطعه های کوتاهی سروده شد.
- (۳) شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت.
- (۴) داستان سرایی و قصه پردازی و آوردن حکایت ها و مثال ها نیز در شعر این دوره آغاز گشت.

۱۶۴- عبارات زیر برگرفته از کدام اثر است؟

«و این ضحاک را ازدها به وی، از آن گفتندی که بر کتف او دو پاره گوشت بود بزرگ بر رُسته دراز، و سر آن به کردار ماری بود و آن را به زیر جامه اندر داشتی، و هرگاه که جامه از کتف بوداشتی، خلق را به جادوی چنان نمودی که این دو اژدهاست و ازین قبیل، مردمان ازو بترسییدند؛ و عرب او را ضحاک گفتند ...».

- (۱) تاریخ بلعمی   (۲) شاهنامه ابومنصوری   (۳) ترجمة تفسیر طبری   (۴) مرصادالعباد

۱۶۵- کدام بیت به نام «نخستین کسی که در شعر پارسی قصيدة تمام و کمال حکمی و اندرزی (تعلیمی) سرود.» اشاره دارد؟

که تا دانساتر آیی از کسایی
غزل‌گو شد و مدح خوان عنصری
رسد چون ناصر خسرو به جانان
باده اندار، کاو سرود انداخت

- (۱) مکش پای از گلیم خویش افزون
(۲) ز معشوق نیکو و ممدوح نیک
(۳) بیابد اصل اول همچو مردان
(۴) رودکی چنگ برگرفت و نواخت

۱۶۶- در چند بیت از غزل زیر آرایه «واژه‌آرایی» به کار رفته است؟

بی‌اگرم خبری زان نگار خواهی داد
که بنده با گل رویش ز سوسن است آزاد
بساز چاره کارم کنون که کار افتاد
چو در محبت شیرین هلاک شد فرهاد
زکشتگان بیابان فرقت آرد یاد

- ۵ (۴)   ۴ (۳)

«نسیم باد صبا جان من فدای تو باد
حدیث سوسن و گل با من شکسته مگوی
ز دست رفتم و در پا فقاد کار دلم
به خون لعل فرو رفت کوه سنگین دل
کدام یار که چون در وصال کعبه رسد

- ۳ (۲)   ۲ (۱)

۱۶۷- مضمون کدام بیت، اندکی متفاوت است؟

طبیب آن به بود کز کردن درمان بیاساید
درد را از دست بگذار و ز درمان درگذر
زان که ما با درد بی درمان او کردیم خو
درد عشق است آن که درمانیش نیست

- (۱) چو من زین درد بی درمان نخواهم گشت آسوده
(۲) زخم را مرهم شمار و طالب دارو می‌اش
(۳) ای طبیب، از بهر درد ما غم درمان مخور
(۴) هر کجا دردی است درمانیش هست

۱۶۸- مضمون کدام بیت متفاوت است؟

غم فردا، نشاید خورد ام روز
یک جهان خوش وقت می‌گردد ز خنداندن مرا
چنگ عشرت را به قانون می‌توانی ساز کرد
و رنه این جامی که می‌بینی سر جم خورده است

- (۱) برو شادی کن ای یار دل افروز
(۲) عشرت روی زمین از من بود چون صبح عید
(۳) تارگ ابر بهار و رشتۀ باران به جاست
(۴) دور تا از توسّت، می‌در ساغر عشرت فکن

۱۶۹- کدام گزینه با بیت «ما را سری است با تو، که گر خلق روزگار / دشمن شوند و سر برود، هم بر آن سریم» تناسب معنایی دارد؟

که داشت دولت سرمهد عزیز و محترمت
که در حساب خرد نیست سهو بر قلمت
که گر سرم برود بزندارم از قدمت
که لاله بردمد از خاک کشتگان غمت

- (۱) مرا ذلیل مگردان به شکر این نعمت
(۲) نگویم از من بی دل به سهو کردی یاد
(۳) بیاکه با سر زلفت قرار خواهم کرد
(۴) ز حال ما دلت آگه شود مگر وقتی

۱۷۰- کدام گزینه مفهوم متفاوتی دارد؟

خوردن فریب چشمۀ حیوان چه لازم است؟
شده‌ست بستر خاک و شده‌ست بالین خشت
بوسه بر لب‌های خنجر چون لب می‌گون دهد
به هر بستان که برگ یاسمنیں است

- (۱) زهر فنا چو عاقبت کار خوردنی است
(۲) چو عاقبت همه را تا به سنجراندر مرو
(۳) هر که دریابد نشاط باده تلخ فنا
(۴) ز خاک شاهدی روییده باشد

زوج درس ۲

علوم و فنون ادبی ۲ (سؤالات ۱۷۱ تا ۱۸۰)

۱۷۱- عبارت زیر، برگرفته از کدام اثر است؟

«امیر تیمور به من دستور داد که ساده بنویسم؛ به طوری که عامّه مردم بفهمند.»

- (۱) با برنامه
 (۲) ظرفنامه
 (۳) انوار سهیلی
 (۴) محاکمه اللغتين

۱۷۲- با توجه به «ویژگی‌های فکری»، سبک کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) دانش انسدر دل چراغ روشن است
 (۲) می هست و درم هست و بت لاله‌رخان هست
 (۳) بشنو این نکته که خود را ز غم آزاده کنی
 (۴) گفتم لب شکرین تو آن من است
- وز همه بد بر تن تو جوشن است
 غم نیست و گر هست نصیب دل اعداست
 خون خوری گر طلب روزی نهاده کنی
 گفت از تو دریغ نیست گر جان من است

۱۷۳- در همه گزینه‌ها به «ویژگی‌های زبانی شعر سبک عراقی» اشاره شده است: به جز .....

- (۱) «در» به جای «اندر» در حال جایگزین شدن است و نیز واژه‌های «ایدون، ایدر، آبا، آبر و ...» بسیار اندک به کار می‌روند.
 (۲) به کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول جمله کم شده است.
 (۳) کاربرد لغات عربی کم شد و به کار بردن لغات ترکی و مغولی رواج پیدا کرد.
 (۴) «می» اندک‌اندک جای «همی» را گرفته است.

۱۷۴- در کدام گزینه، تعداد «تشبیه‌ها» بیشتر است؟

- (۱) آب حیوان است یا گفتار خواجه یا شکر
 (۲) دهان یا نوش، قد یا سرو، تن یا سیم خام است آن؟
 (۳) لاله‌رخا سـمنـبرـا سـرـوـ روـانـ کـیـسـتـیـ؟
 (۴) سـرـوـقدـ وـ مـامـروـیـ لـالـهـرـخـ وـ مشـکـموـیـ
- ماه تابان است یا گل یا بناگوش شما
 جبین یا زهره، رخ یا ماه، ابرو یا هلال است این؟
 سنگ‌دلا، سـتمـگـرا، آـفتـ جـانـ کـیـسـتـیـ؟
 چنگـزـنـ وـ بـادـهـنـوـشـ رـقـصـکـنـ وـ شـعـرـخـوانـ

۱۷۵- تعداد «اضافه‌های تشبیه‌ی» در کدام گزینه بیشتر است؟

- (۱) داغ است برگ عیش گلستان روزگار
 (۲) بسی تحمل خار جفا باید کرد
 (۳) رخش امل از عرصه تقلید برون ران
 (۴) به خنده‌ای بت بادام‌چشم شیرین لب
- دود دل است سـنـبـلـ وـ رـیـحـانـ رـوـزـگـارـ
 کـهـ تـاـنهـالـ مـؤـدـتـ،ـ گـلـیـ بـهـ بـارـ آـرـدـ
 تـاخـیـمـهـ زـنـیـ بـرـ سـرـ مـیدـانـ حقـایـقـ
 شـکـرـ بـرـیـزـدـ اـزـ آـنـ پـسـتـهـ دـهـانـ کـهـ توـ رـاـستـ

۱۷۶- در همه گزینه‌ها هر دو نوع «تشبیه گسترده و فشرده» وجود دارد: به جز .....

- (۱) خلعت وصل چو بر قامت من راست ندید
 (۲) چنگ در زنجیر زلفش چون زدم دیوانه‌وار
 (۳) همچو سرمستان دلم تا صبح دم در باغ وصل
 (۴) قامتم نون و دل از غم شده چون حلقة میم
- بر تنم پیرهن صبر، قباکرد و برفت
 زیر هر مویش، دلی دیوانه در زنجیر بود
 از رخ و زلفش سخن می‌چید و سنبل می‌درود
 لیک برحال دلم جیم سر زلف تو دال

۱۷۷- در همه گزینه‌ها «تشبیه بلیغ» وجود دارد: به جز .....

- (۱) می، آفتاب زرفشان، جام بلورش آسمان
 (۲) توگویی در کنارت مادر دهـرـ
 (۳) گوشـهـ آـرـامـ دـیـگـرـ اـزـ کـجـاـ یـابـدـکـیـ؟
 (۴) ز شوق لعل تو هر لحظه مردم چشم
- مشرق کف ساقیش دان، مغرب لب یار آمده
 به شیر بیوفایی پروریده است
 چون نفس در خانه دل هم نمی‌پاییم ما
 لب پیاله به خوناب دیده، تر می‌کرد

گفت یارش: «کیستی ای معتمد؟»
 بر چنین خوانی مقام خام نیست
 عنان‌گسته چو موج سراب می‌گردد
 به هیچ جانرسی تاز خود سفر نکنی
 چو عقل و جان تو می‌دانی تو بس نیست
 ما چون طفلان هر طرف بهر تماشا می‌رویم

۱۷۸- کدام گزینه با بیت «گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟ / اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم»، تناسب دارد؟
 ذره را ساغر خورشید به دست است اینجا
 هر ناقصی تمام عیار است پیش ما
 به ذره فیض رسان، آفتاب انور باش
 با آفتاب ذره من هم رکاب شد

یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد»
 پاکی ظاهر و باطن گهر مردان است
 خاک زن در چشم ظاهر تابه جان بینا شوی
 هر چه در دل بود از جبهه هویدا باشد
 سرو در ظاهر اگر آزاده می‌آید به چشم

۱۷۹- مضمون کدام گزینه با ایات زیر متناسب است؟

«آن یکی آمد در باری بزد
 گفت من؛ گفتش «برو هنگام نیست»
 ۱) به جستجوی لبست آب خضر گرد جهان
 ۲) چو آفتاب به گرد جهان برآمده گیر
 ۳) شناسای تو بیرون از توکس نیست
 ۴) جام جم آینه‌دار کاسه زانوی ماست

۱۸۰- کدام گزینه با بیت «گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟ / اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم»، تناسب دارد؟
 ۱) هر که هست، از می دیدار تو مست است اینجا
 ۲) در هیچ ذره‌ای به حقارت نیده‌ایم
 ۳) گل ضعیف‌نوازی است سرفراز شدن
 ۴) صائب ز فیض جاذبۀ عشق عاقبت

۱۸۱- کدام گزینه با بیت زیر متناسب تر است؟

«کی شعرتر انگیزد خاطر که حزین باشد؟
 ۱) لعل و یاقوت به ناقص گهران لزانی
 ۲) بیشنش ظاهر غباردیده باطن بود
 ۳) شمع در پرده فانوس نماند پنهان
 ۴) دارد از بی حاصلی در باطن خود صدگره

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الأنصب في الجواب للترجمة من أو إلى العربية (١٨٥ - ١٨١):

۱۸۱- «إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيغُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ»:

- ۱) بی‌گمان الله اجر هیچ احسان‌کننده‌ای را ضایع نمی‌سازدا
 ۲) همانا خداوند پاداش احسان‌کننده‌گان را تباہ نکرده است!
 ۳) بی‌گمان خداوند اجر هر که نیکی کند را ضایع نمی‌کندا!

۱۸۲- «هذا الاقتراح حسنٌ و سنتعاون جميعاً على العمل بهذا الحديث الشريف!»:

- ۱) این پیشنهاد خوبی است و همه با هم در عمل به این حدیث شریف همکاری می‌کنیم!
 ۲) این پیشنهاد خوب است و همگی باید در عمل به این حدیث شریف با یکدیگر همکاری کنیم!
 ۳) این پیشنهاد خوب است و همگی با هم در عمل به این حدیث شریف همکاری خواهیم کرد!
 ۴) این یک پیشنهاد خوب است و همگی باید در عمل به این حدیث شریف با هم همکاری داشته باشیم!

۱۸۳- «إِنَّمَا الْأَعْمَى مِنْ لَا يَبْصِرُ نُورَ الْحَقِّ فَهُمْ يَمْحُقُونَ طرقَ الضَّلَالِ!»:

- ۱) کور باد آن که نور حق را نمی‌بیند و در راههای گمراهی سرگشته و حیران است!
 ۲) نایبنا فقط آن کسی است که نور حقیقت را نمی‌بیند و در راههای ضلال سرگردان می‌رود!
 ۳) همانا نایبنا کسی است که نتواند نور حق را ببیند و در مسیر گمراهی سرگشته و حیران است!
 ۴) کورتر فقط کسی است که نور حقیقت را مشاهده نمی‌کند و در راه گمراهی سرگردان قدم بر می‌دارد!

۱۸۴- عین الخطأ:

- ۱) الناس في الخلق سواء و كلهم مخلوقون من الطينة!؛ مردم در آفرینش یکسان‌اند و همگی شان از گل آفریده شده‌اند!
 ۲) بعض الناس كالذهب، فاغتِّمُوا مجالستهم!؛ برخی از مردم هم‌چون طلا هستند، پس همنشینی با ایشان را غنیمت شمرید!
 ۳) ليكُنْ فخر الماء بأديه و علمه الذي اكتسبه بنفسه!؛ افتخار آدمی بادیه و علمش باشد که خودش آن را به دست آورده است!
 ۴) أيها الفاخر جهلاً بالنسب، إنْ قيمتك بما تُحِسِّنُه!؛ ای افتخارکننده ندان به اصل و نسبها، ارزش تو به چیزی است که آن را خوب انجام می‌دهی!

۱۸۵- مثل مؤمن مانند مثل عطار است، اگر با او همنشینی کنی، به تو سود می‌رساند!؛ عین الصحيح:

- ۱) مثل المؤمن كمثل العطار، إنْ تجلسه ينفعك!
 ۲) مثل المؤمن كالعطار إنْ تجلسه ينفعك!
 ۳) مثل المؤمن كمثل العطار، إنْ يجالسك ينفعك!

۱۹۷ - با توجه به جدول کدام یک از گزینه‌های زیر، ترتیب حوادث را در جریان «انقلاب فرانسه»، به درستی کامل می‌کند؟

(د)	جنگ کشورهای اروپایی با فرانسه	(ج)	(ب)	(الف)	حمله به زندان باستیل
-----	-------------------------------	-----	-----	-------	----------------------

۱) کودتای ناپلئون - اعدام لویی شانزدهم - امضای قانون اساسی جدید - برقراری نظام جمهوری

۲) امضای قانون اساسی جدید - برقراری نظام جمهوری - اعدام لویی شانزدهم - کودتای ناپلئون

۳) برقراری نظام جمهوری - امضای قانون اساسی جدید - کودتای ناپلئون - اعدام لویی شانزدهم

۴) اعدام لویی شانزدهم - برقراری نظام جمهوری - کودتای ناپلئون - امضای قانون اساسی جدید

۱۹۸ - عبارت زیر، توصیف خصوصیات کدام یک از پادشاهان گذشته ایران است؟

بعضی از خصوصیات اخلاقی او مانند مدرا با دشمنان، همدردی با مردم، ساده‌زیستی و رفتار مناسب با اقلیت‌های دینی و مذهبی، باعث شده است که نام و نشان نیکی از او در تاریخ ایران به جا بماند.

- ۱) نادر شاه   ۲) ناصرالدین شاه   ۳) مظفرالدین شاه   ۴) کریم خان

۱۹۹ - کدام گزینه، عقیده «روسو» روشنفکر مشهور عصر انقلاب فرانسه را به درستی نشان می‌دهد؟

۱) پادشاه فرانسه و طبقه ممتاز را عامل سیره‌روزی مردم می‌دانست.

۲) از اطاعت انسان از عقل و مبارزه با خرافات سخن می‌گفت.

۳) تشکیل حکومت را حاصل قراردادی اجتماعی می‌دانست.

۴) نقش مهم «میرزا صالح شیرازی» در تاریخ فرهنگی ایران چه بود؟

۱) اولین سفرنامه ایرانیان به اروپا را به نگارش درآورد.

۲) پیشگام تاریخ‌نگاری نوین در دوره انقلاب مشروطه ایران بود.

۳) در رواج تاریخ‌نگاری جدید در ایران گام‌های مؤثری برداشت.

۴) نخستین روزنامه ایران را در زمان قاجاریه منتشر کرد.

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (تاریخ ۱)، شماره ۲۰۱ تا ۲۱۰ و زوج درس ۲ (تاریخ ۲)، شماره ۲۱۱ تا ۲۲۰ فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

تاریخ (۱) (سؤالات ۲۰۱ تا ۲۱۰)

۲۰۱ - رواج کدام میراث تمدن ایرانی در قلمرو روم، بر فرهنگ و هنر رومی تأثیر چشمگیری گذاشت؟

- ۱) آیین مانی   ۲) سفالگری ایران   ۳) پرستش ایزد مهر   ۴) معماری ایران

۲۰۲ - کدام یک از تحولات زیر، مربوط به دوره «گرددآوری خوراک» در زندگی انسان‌های اولیه است؟

- ۱) گسترش شهرها   ۲) پیدایش هنر نقاشی   ۳) ابداع چرخ سفالگری   ۴) اهلی کردن حیوانات

۲۰۳ - کدام گزینه، به ترتیب شامل نام یکی از پژوهشکار و یکی از فیلسوفان در یونان باستان است؟

- ۱) سocrates - ارسطو   ۲) اکتاویان - افلاطون   ۳) سقراط - هرودوت   ۴) بقراط - فیثاغورث

۲۰۴ - کدام آیین، در عصر باستان از هندوستان به چین راه یافت؟

- ۱) آیین کنفوشیوس   ۲) آیین برهمی   ۳) آیین بودا   ۴) آیین ودایی

۲۰۵ - «زنگ» اولین امپراتور چین باستان، به منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، کدام روش را در پیش گرفت؟

- ۱) آیین کنفوشیوس را در چین رسیت بخشید.

۲) با فرستادن سفیری به دربار اشکانیان، جاده ابریشم را بازگشایی کرد.

۳) تشكیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد و شبکه گستردگی از جاده‌ها ساخت.

۴) مأموران دولتی را نه برمبنای ثروت و خون، بلکه براساس توأم‌نمدی و شایستگی انتخاب کرد.

۲۰۶ - کدام گزینه، توصیف درستی از «پریکلس» شخصیت معروف یونان باستان ارائه می‌دهد؟

- ۱) فیلسوف مشهور یونانی و شاگرد ارسطو که به پیشرفت فلسفه در یونان کمک شایانی کرد.

۲) سردار بزرگ یونانی که پس از غلبه بر رقیبانش، حکومت یونان را از جمهوری به امپراتوری تبدیل کرد.

۳) فرمانده نظامی دولت - شهر آتن که در جنگ‌های پلوپونزی و جنگ‌های یونان و ایران، سپاه آتنی‌ها را رهبری کرد.

۴) سیاستمداری آزادی خواه که دولت - شهر آتن به رهبری وی، به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت.

- ۲۰۷ - زمانی که تمدن چین مانند سومر و مصر شامل چندین دولت - شهر بود، چه کسانی بر قسمت‌های مختلف این کشور حکومت می‌کردند؟
- (۱) جنگاوران (۲) کاهنان (۳) نمایندگان شاه (۴) رؤسای قبایل
- ۲۰۸ - کدام گزینه از ویژگی‌های دین و اعتقادات یونانیان باستان به شمار می‌رود؟
- (۱) نیایش در یونان باستان، غالباً با تقدیم هدیه و قربانی به خدایان انجام می‌گرفت.
 (۲) در یونان باستان، نفوذ و قدرت کاهنان به مراتب بیشتر از مصر و بین‌النهرین بود.
 (۳) تعداد خدایانی که یونانیان می‌پرستیدند، دوازده خدا بود که در کوه آلمپ جای داشتند.
 (۴) «آتنا»، خدابانوی جنگ، محافظ شهر آتن به شمار می‌رفت.
- ۲۰۹ - «آمن هوتپ چهارم» از فراعنه دوره جدید، از چه راهی کوشید یگانه پرستی را در مصر ترویج نماید؟
- (۱) از طریق رواج اعتقاد به زندگی پس از مرگ (۲) در شکل پرستش خدای خورشید (۳) با دعوت مردم به تعیت از پیامبران الهی
- ۲۱۰ - کدام گزینه درباره دوره فرمانروایی «حمورابی» در سرزمین بابل باستان به درستی بیان شده است؟
- (۱) امپراتوری بزرگی را تشکیل داد که از سواحل شرقی دریای مدیترانه تا کوه‌های زاگرس امتداد داشت.
 (۲) شیوه حکومتی وی مبتنی بر قدرت و اختیارات فراوان پادشاه و اطاعت کامل حاکمان ولایات از او بود.
 (۳) مردمان و اقوامی را که دارای اندیشه، آداب و رسوم، صنعت و هنر گوناگونی بودند، یکپارچه و متحده ساخت.
 (۴) با لشکرکشی‌های پیاپی به سرزمین‌های همجوار و غارت آن‌ها، بر قلمرو و ثروت خود افزود.

زوج درس ۲

تاریخ (۲) (سوالات ۱۱ تا ۲۵)

- ۲۱۱ - در کدام جنگ دوره حکومت پیامبر (ص)، با وجود این‌که مشرکان مکه تمام نیرو و امکانات مادی و معنوی خود را بسیج کرده بودند، ناکام ماندند؟
- (۱) خندق (۲) حنین (۳) احد (۴) بدر
- ۲۱۲ - در جریان فتوحات مسلمانان، ساکنان بیت المقدس برای امضای قرارداد صلح و تسليم شهر، چه شرطی مطرح کردند؟
- (۱) حضور خلیفه (۲) معافیت از پرداخت جزیه (۳) باقی ماندن بر دین خود
- ۲۱۳ - در دوران حکومت امویان، کدام گروه از مردم «موالی» نامیده می‌شدند؟
- (۱) غیرمسلمانان (۲) خاندان‌های قبیلهٔ قريش (۳) پیروان حضرت علی (ع)
- ۲۱۴ - خلافت خاندان اموی در کدام سرزمین، تا قرن پنجم میلادی مستقل از عباسیان ادامه یافت؟
- (۱) سوریه (۲) اندلس (۳) تونس (۴) مصر
- ۲۱۵ - کدام افراد، از جمله سیاستمداران زیرک اما دنیاطلب بودند که معاویه با وعده حکومت شهرها و مناطق مختلف و بذل و بخشش فراوان از بیت‌المال، آنان را به خدمت گرفت؟
- (۱) حجرین عدی - حاجج بن یوسف (۲) مغیرة بن شعبه - عمرو عاص (۳) هشام بن عبد‌الملک - قرطبه
- ۲۱۶ - حکومت امویان اندلس به دست چه کسی و در کدام شهر پایه‌گذاری شد؟
- (۱) عبد‌الرحمن بن معاویه - غرناطه (۲) هشام بن عبد‌الملک - قرطبه (۳) هشام بن عبد‌الملک - سپاه
- ۲۱۷ - کدام گزینه، درباره سپاه اسلام در زمان پیامبر (ص) به درستی بیان شده است؟
- (۱) مسلمانان به خاطر حضور در سپاه و شرکت در جنگ حقوق می‌گرفتند.
 (۲) در حکومت پیامبر، جهاد و دفاع در برابر دشمن وظیفه تمام اهالی مسلمان و غیرمسلمان مدینه بود.
 (۳) هزینه تأمین جنگ‌افزارهای نظامی مانند سلاح، اسب و سایر تجهیزات جنگی به عهده حکومت اسلامی بود.
 (۴) یک‌پنجم غنائم جنگی، به خدا، رسول، خویشان او، یتیمان، فقیران و در راه ماندگان تعلق داشت.

۲۱۸- درآمدهای فراوانی که از سرزمین‌های ثروتمند فتح شده به خزانه مسلمانان در مدینه سرازیر شد، در زمان خلیفه دوم چه سرنوشتی یافت؟

۱) به طور مساوی میان تمام مسلمانان تقسیم شد.

۲) به عنوان عطایا میان مسلمانان توزیع شد.

۳) بدل و بخشش‌های فراوانی از آن به افراد مختلف، به خصوص خاندان بنی امية صورت گرفت.

۴) عامل ثروت‌اندوزی و تجمل‌گرایی کارگزاران خلافت و بزرگان قربش شد.

۲۱۹- کدام مورد، از اقدامات «عبدالله بن ابی»، سرکرده منافقان مدینه، علیه حکومت اسلامی پیامبر (ص) بود؟

۱) با برخی از قبیله‌های شبه‌جزیره عربستان روابط سیاسی و تجاری برقرار و آن‌ها را علیه مسلمانان تحریک کرد.

۲) در غزوه حنین، به همراه یارانش از سپاه اسلام جدا شد و در جنگ شرکت نکرد.

۳) در جنگ بدر، با سپاه مشرکان مکه بر ضد مسلمانان متحد شد.

۴) کوشید انصار را علیه مهاجرین تحریک نماید.

۲۲۰- فتوحات مسلمانان در مصر، بیشتر نتیجه کدام عامل بود؟

۱) تفاوت‌های فرهنگی و زبانی میان مردم مصر با رومیان

۴) تدبیر جنگی زیرکانه عمرو عاص در لشکرکشی به مصر

۲۲۱- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه به تعریف «مقر» و «هسته اولیه» اشاره دارد؟ (به ترتیب)

الف) مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه است.

ب) به پدیده‌های پیرامون از نظر طبیعی و انسانی می‌گویند.

ج) دسترسی به راه‌های تجاری و عوامل دفاعی و نظامی در آن لحاظ شده است.

د) بر حسب نیاز برای زندگی انتخاب شده و به اشغال درآمده است.

۱) الف - ب ۲) ب - د ۳) الف - د ۴) ب - ۴

۲۲۲- با توجه به تفاوت‌های شهر و روستا، کدام گزینه درست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟ (به ترتیب)

الف) مهم‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستا، میزان جمعیت است.

ب) در شهرها نوگرایی بیشتر و تغییرات اجتماعی کنتر است.

ج) متداول‌ترین ملاک تشخیص شهر و روستا، فعالیت‌های اقتصادی است.

د) در برخی کشورهای پرجمعیت آسیا، مثل چین و هند، روستاهایی با بیش از ۳۰،۰۰۰ نفر جمعیت وجود دارند.

۱) ص - ص - ص - غ ۲) غ - غ - غ - ص ۳) غ - ص - غ - ص ۴) ص - غ - ص - غ

۲۲۳- در کدام گزینه، تعریف «حوزه نفوذ» به درستی بیان شده است؟

۱) حداقل جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند.

۲) محدوده جغرافیایی ای که بین آن و سکونتگاه جریان کالا، خدمات و رفت و آمد افراد وجود دارد.

۳) بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند.

۴) حداقل جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند.

۲۲۴- امروزه کدام قاره جهان دارای بیشترین سطح شهرنشینی هستند؟

۱) آمریکای شمالی ۲) آسیا ۳) آمریکای لاتین ۴) آفریقا

۲۲۵- در کدام قاره، شهرهایی با جمعیت بالای ۱۰ میلیون نفر دیده نمی‌شود؟

۱) اروپا ۲) آمریکای لاتین ۳) استرالیا ۴) آفریقا

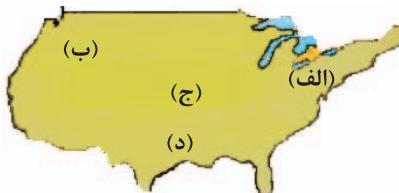
۲۲۶- کدام گزینه در شکل‌گیری حومه‌ها در اطراف شهرهای بزرگ و پر جمعیت نقش دارد؟

- (۲) گسترش حمل و نقل و وسائل ارتباطی
- (۴) افزایش زاد و ولد
- (۱) افزایش صنایع و کارخانه‌ها
- (۳) اقتصاد بین‌الملل

۲۲۷- کدام گزینه از خصوصیات «جهان‌شهر» است؟

- (۲) دارای حومه‌های خوابگاهی و صنعتی هستند.
- (۴) دارای حومه‌های فقیرنشین و مرغوب‌نشین هستند.
- (۱) نقش مهم سیاسی و اجتماعی آن‌ها در جهان
- (۳) نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی

۲۲۸- با توجه به نقشه زیر، یکی از اولین مگالاپلیس‌های جهان در کدام قسمت ایالات متحده آمریکا، شکل گرفته است؟

- (۱) الف
- (۲) ب
- (۳) ج
- (۴) د

۲۲۹- منظور از شهرگرایی، روندی ..... است.

- (۴) سیاسی و فرهنگی
- (۳) سیاسی و اجتماعی
- (۲) اقتصادی و اجتماعی
- (۱) اقتصادی و فرهنگی

۲۳۰- کدام گزینه به مهم‌ترین علل شهرنشینی سریع در ایران از سال ۱۳۳۵ اشاره دارد؟

- (۲) افزایش مهاجرت از روستا به شهر - رشد موالید
- (۴) اصلاحات ارضی - سرمایه‌گذاری بیشتر در شهرها با درآمدهای نفتی
- (۱) انقلاب سبز - اصلاحات ارضی
- (۳) انقلاب سبز - سرمایه‌گذاری بیشتر در شهرها با درآمدهای نفتی

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۲۳۱ تا ۲۴۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شماره ۲۴۱ تا ۲۵۰،

فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

جغرافیای ایران (سوالات ۲۳۱ تا ۲۴۰)

۲۳۱- ایران به ترتیب در کدام عرض جغرافیایی (مدار) و طول شرقی (نصف‌النهار) واقع شده است؟

- (۴) ۶۳ تا ۲۵ - ۴۰ تا ۴۴
- (۳) ۶۴ تا ۲۰ - ۴۰ تا ۴۴
- (۲) ۶۳ تا ۴۰ - ۴۰ تا ۴۴
- (۱) ۶۳ تا ۲۵ - ۴۰ تا ۴۴

۲۳۲- خلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه ..... جهان اسلام قرار دارد.

- (۴) جغرافیایی و اجتماعی
- (۳) سیاسی و فرهنگی
- (۲) اقتصادی و اجتماعی
- (۱) جغرافیایی و سیاسی

۲۳۳- کدام عبارت‌ها در رابطه با «خصوصیات دریای خزر» به درستی بیان شده‌اند؟

الف) دروازه خروجی نفت و آبراهه راهبردی

ب) وجود منابع نفت و گاز و تأمین ۹۰٪ از خواهیار جهان

ج) قابلیت‌های دفاعی و اهمیت اقتصادی و نظامی

د) دسترسی به بازار مصرف ۳۰۰ میلیون نفری کشورهای آسیای میانه

- (۱) الف - ب
- (۲) ب - ج
- (۳) الف - ج
- (۴) ب - ج

۲۳۴- ایران با کدام کشورهای همسایه مرز خشکی، رودخانه‌ای و دریایی دارد؟

- (۱) ترکیه - افغانستان
- (۲) عراق - آذربایجان
- (۳) ترکمنستان - آذربایجان
- (۴) ارمنستان - ترکمنستان

۲۳۵- پیدایش نهایی ناهمواری‌های ایران مربوط به اواخر دوران ..... است و این ناهمواری‌ها طی دوره ..... شکل نهایی یافته است.

- (۱) مژوزوئیک - ترشیاری
- (۲) پرکامبرین - کواترنر
- (۳) سنوزوئیک - کواترنر
- (۴) پالئوزوئیک - ترشیاری

۲۳۶- کدام گزینه به ترتیب جهت کوهستان‌های «تالش» و «البرز» را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) غربی - شرقی) - (شمالی - جنوبی)
- (۲) (شمالی - جنوبی) - (غربی - شرقی)

- (۳) (جنوبی - شمالی) - (شمالی - جنوبی)
- (۴) (شرقی - غربی) - (غربی - شرقی)

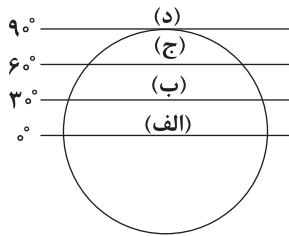

- ۲۳۷- کدام گزینه محدوده منطقه مکران را به درستی نشان می‌دهد؟
- (۱) شرق استان کرمان و شمال استان سیستان و بلوچستان
  - (۲) بین استان هرمزگان و جنوب استان خراسان جنوی
  - (۳) جنوب استان خراسان جنوی و شمال استان سیستان و بلوچستان
  - (۴) آب‌های جاری - بادهای شدید - آب‌های جاری - بادهای شدید
- ۲۳۸- کدام گزینه، مربوط به پیدایش «دشت کاکان» در فارس است؟
- (۱) حد فاصل تاقدیس‌ها و یا در میان ناودیس‌ها
  - (۲) انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها
  - (۳) اپتیمیزاسیون
  - (۴) همکاری با ایران
- ۲۳۹- کدام گزینه از زیباترین و فعلی‌ترین پدیده‌ها در رشته‌کوه زاگرس است؟
- (۱) گنبدهای یخی
  - (۲) گل‌فشن
  - (۳) تالش
  - (۴) آذربایجان
- ۲۴۰- کوه‌های ..... در ایران به شکل منظم و موازی قرار دارند و هزارمسجد از رشته‌کوه‌های آن می‌باشد.
- (۱) زاگرس
  - (۲) آذربایجان
  - (۳) تالش
  - (۴) شمال خراسان

جغرافیا (۲) (سوالات ۲۴۱ تا ۲۵۰)

- ۲۴۱- هوا تا حدود ..... کیلومتری اطراف سیاره زمین را فراگرفته است و بیشترین تغییرات آب و هوایی در لایه ..... به وجود می‌آید.
- (۱) ۴۰۰۰ - مزوسر
  - (۲) ۳۰۰۰ - تروپوسفر
  - (۳) ۴۰۰۰ - تروپوسفر
  - (۴) ۲۰۰۰ - وردپیهر

- ۲۴۲- با توجه به شکل، پرتوهای خورشید در کدام مدار به دلیل مایل تابیدن، مساحتی دو برابر ناحیه استوایی را دربر می‌گیرند؟

- (۱) الف
- (۲) ب
- (۳) ج
- (۴) د

- ۲۴۳- کدام گزینه در مورد «جهه قطبی» درست است؟
- (۱) برخورد هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی
  - (۲) برخورد هوای گرم استوایی و هوای سرد قطب
  - (۳) برخورد هوای گرم و خشک و هوای سرد قطب
  - (۴) برخورد هوای معتدل و هوای سرد قطب
- ۲۴۴- به ترتیب کدام نوع آب و هوا در نظریه کوپن از نظر بارش، دارای «کمبود بارش» و کدام نوع آب و هوا از نظر پوشش گیاهی، «نامناسب برای رویش گیاه» می‌باشد؟

- (۱) استوایی - بسیار سرد
- (۲) خشک - معتدل
- (۳) سرد - معتدل
- (۴) خشک - بسیار سرد

- ۲۴۵- کدام گزینه شامل بیابان‌های سرد است؟
- (۱) استرالیا - نامیب
  - (۲) تار - بیابان کالاهاری
  - (۳) تکله‌ماکان - آتاکاما
  - (۴) ترکستان - گبی
- ۲۴۶- کدام گزینه به اشکال فرسایش کاوشی در سواحل اشاره دارد؟
- (۱) آبسنگ‌ها - جزایر مرجانی
  - (۲) غارها - طاق‌های دریایی
  - (۳) دماغه ماسه‌ای - باتلاق‌ها
  - (۴) ستون‌های سنگی - زبانه ماسه‌ای

- ۲۴۷- کدام گزینه به «برخان» اشاره دارد؟
- (۱) تپه‌های ماسه‌ای هلالی‌شکل و منفرد
  - (۲) رسوبات نرم به جامانده از دریاچه‌های قدیم
  - (۳) زمین‌های مسطح پوشیده شده از ماسه‌های ریز، شن و سنگ‌های ریز
  - (۴) نواحی مسطح دارای ماسه‌های ریز و فاقد پوشش گیاهی
- ۲۴۸- کدام گزینه به ترتیب نوع فرسایش دره‌های «V‌شکل» و «U‌شکل» را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) بادی - یخچالی
  - (۲) آبی - یخچالی
  - (۳) یخچالی - آبی
  - (۴) بادی - آبی
- ۲۴۹- کدام گزینه از عوامل مهم فرسایش در نواحی کوهستانی است؟
- (۱) انسان‌ها - بادهای شدید
  - (۲) بادهای شدید - آب‌های جاری
  - (۳) آب‌های جاری - یخچال
  - (۴) انسان‌ها - یخچال
- ۲۵۰- هواپیمایی در حدود ۵۰۰۰ پایی از سطح زمین در حرکت است، این هواپیما حدوداً چند متر از زمین فاصله دارد؟

- (۱) ۱۰۰۰
- (۲) ۱۵۰۰
- (۳) ۲۰۰۰
- (۴) ۳۰۰۰

جامعه‌شناسی

جامعه‌شناسی (۳)

۲۵۱- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط با «فوايد علوم انساني و علوم اجتماعي» و «تعارض دانش علمي و دانش عمومي»، نادرست و درست است؟

- ۱) شناخت فضليت، عدالت، سعادت و راه صحيح زندگي و داوری درباره کنش‌هاي خوب و بد انسان‌ها - پيامد سرايت رو يكرو جهان متعدد به جوامع ديگري است که دانش علمي را به دانش تجربى منحصر و محدود نمی‌بینند و علاوه بر علم تجربى، علوم عقلاني و وحياني را معتبر می‌دانند.
- ۲) شناسايي عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند و پیش‌بینی و پیشگیری حوادث طبیعی - پیامد تعارض در ذخیره دانشی جوامع، حمایت همه‌جانبه دانش عمومی از دانش علمی است که با طرح ایده‌های جدید حل می‌شود و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند.
- ۳) رها کردن و آزادسازی انسان‌ها از محدودیت‌ها و اسارت‌هایی که در اثر محدودیت‌های طبیعت ایجاد می‌شود - پیامد تعارض در ذخیره دانشی جوامع، بازماندن دانش علمی از رشد و رونق لازم و از دست دادن دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی است.
- ۴) نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری - اعضای جهان اجتماعی برای حل این تعارض‌ها، تلاش می‌کنند و گاهی با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر حل می‌شوند.

۲۵۲- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

الف) فراهم شدن زمینه فعالیت و رشد علم جمعیت‌شناسی پیامد طرح مسئله‌ای خاص در جامعه است.

ب) قانون علیت می‌گوید هر پدیده طبیعی، انسانی و اجتماعی علتی دارد و خود به خود، اتفاقی در جهان رخ نمی‌دهد.

ج) از آن جا که انسان‌ها کنشگران فعل و خلاقی هستند، می‌توانند به راحتی خودشان به تنها بی، دانش لازم برای تک‌تک کنش‌هایشان را تولید کنند.

د) امروزه انسان، توسعه فناوری را هدایت و راهبری می‌کند و بشر بر فناوری سیطره یافته است.

۴) ص - ص - غ

۳) غ - غ - ص

۲) ص - غ - غ

۱) غ - ص - ص - غ

۲۵۳- عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول زیر مرتبط هستند؟

(ب)	اوایل قرن بیستم	جهان اجتماعی	(ج)
دانشی مستقل است.	(د)	(الف)	شناخت آن بدون فهم هدف و معنای آن ممکن نیست.

- علوم انساني و اجتماعي را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی می‌کردند.

- فلسفه

- دانش لازم برای زندگی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

- کنش

۴) ب - ج - الف - د

۳) الف - ب - ج - د

۲) د - ب - الف - ج

۱) د - ب - ج - الف

۲۵۴- هر عبارت به ترتیب نشانگر چیست؟

- مستقل از اراده انسان‌ها و اهداف و معانی مورد نظر آن‌ها هستند.

- بخشی از ذخیره دانشی که با تأمل و اندیشه در دانش حاصل از زندگی به دست می‌آید.

- درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند.

- موضوعشان، کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن است.

۱) پدیده‌های طبیعی - دانش علمی - علوم اجتماعی - علوم انسانی و علوم اجتماعی

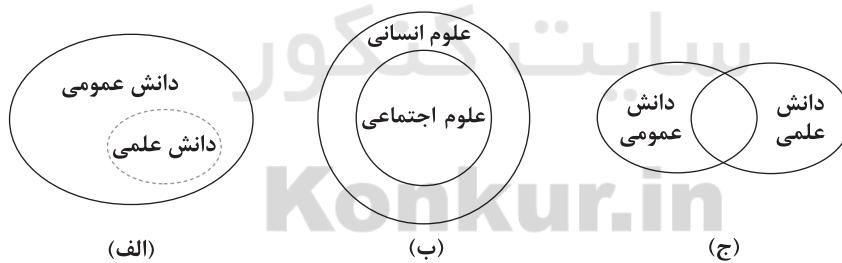
۲) فعالیت‌های طبیعی - دانش علمی - علوم اجتماعی - علوم طبیعی و اقتصاد

۳) پدیده‌های طبیعی - دانش عمومی - علوم انسانی - علوم انسانی و علوم اجتماعی

۴) فعالیت‌های طبیعی - دانش علمی - علوم انسانی - روان‌شناسی و علوم طبیعی

- عبارت‌های زیر به ترتیب، پیامد، معنا یا مفهوم، پیامد کدام گزینه هستند؟
- وجود انسان را به ابعاد اجتماعی اش تقلیل نمی‌دهد.
  - شناسایی قوانین کلی موجودات
  - شکل‌گیری تعاریف متفاوت و گاه متضاد از علم
- ۱) موضوعات متفاوت علوم انسانی و علوم اجتماعی - متافیزیک - از دست رفتن توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی
- ۲) کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد - اصل وجود - سرایت رویکرد جهان متعدد به علم به جوامعی که علاوه‌بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می‌دانند.
- ۳) روش‌های متفاوت علوم انسانی و علوم اجتماعی - متافیزیک - شکل‌گیری تعارض در ذخیره دانشی جهان متعدد که فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند.
- ۴) موضوعات متفاوت علوم انسانی و علوم اجتماعی - اصل وجود - سرایت رویکرد جهان متعدد به علم به جوامعی که علاوه‌بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می‌دانند.
- کدام گزینه به سوالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟ (به ترتیب)
- پیامد تسلط به دانش علمی چیست؟
  - کدام رویکرد به علم از نیمة دوم قرن بیستم با چالش‌های متعددی مواجه شد؟
  - فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان، پیامد چیست؟
- ۱) شناسایی آسیب‌ها و اشکالاتی که به دانش حاصل از زندگی راه پیدا کرده‌اند - تأکید بر روش علوم به جای موضوع علوم - ظرفیت داوری درباره حوادث طبیعی و پیش‌بینی و پیشگیری از آن‌ها
- ۲) یافتنِ درک عمیقی از دانش حاصل از زندگی - غیرعلمی دانستن علومی مانند فلسفه و اخلاق و علوم دینی - کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی توسط دانشمندان علوم طبیعی
- ۳) قدرت دفاع از حقایق موجود در دانش عمومی - تأکید بر روش علوم به جای موضوع علوم - داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها توسط علوم اجتماعی
- ۴) غنی‌تر شدن دانش حاصل از زندگی - تنها روش کسب علم، روش تجربی است - پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی توسط علوم انسانی
- کدام گزینه به ترتیب با نمودارهای زیر مرتبط است؟

- ۱) دانش عمومی پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی است - علوم انسانی خود، بخشی از علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی نیز بخشی از علوم انسانی است - در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد و برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌دانند و هر دانش علمی را با هر دانش عمومی متناسب می‌سازند.
- ۲) دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند - علوم اجتماعی بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند و موضوع علوم انسانی عامتر از موضوع علوم اجتماعی است - دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود، بلکه دانش‌های فراتجربی را نیز شامل می‌شود و دانش عمومی نیز دانش غیرموقع نیست بلکه کم و بیش دانش‌های حقیقی نیز در آن وجود دارد.
- ۳) دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی، امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد - برخی علوم انسانی در زمرة علوم اجتماعی نیستند - دانش عمومی در مقابل دانش علمی، ارزش چندانی ندارد و دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو خود جلوگیری کند.
- ۴) دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است و دانش علمی، راه کشف واقعیت است - موضوع علوم انسانی عامتر از موضوع علوم اجتماعی است و علوم انسانی خود بخشی از علوم اجتماعی است - دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند، بر یکدیگر اثر گذاشته و از هم اثر می‌پذیرند و به مرور متناسب می‌شوند.

۲۵۸- کدام گزینه با متن زیر مرتبط نیست؟

«انتشار خبر دروغین فوت آلفرد نوبل، شیمی دان سوئدی، مخترع دینامیت و صاحب کارخانه اسلحه‌سازی بوفورس در بک روزنامه، او را به فکر انداخت که تصویر بهتری از خود برای آیندگان به جا آورداد. در آن خبر آمده بود: «فرشته مرگ مرد. فردی که با یافتن راهی برای کشتن افراد بیشتر در زمانی کمتر، ثروتمند شده بود، دیروز مرد.» نوبل بیشتر دارایی خود را به جایزه‌ای به نام خود اختصاص داد تا همه‌ساله به افراد شایسته اهداء گردد.»

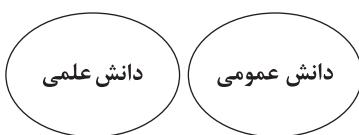
۱) علوم اجتماعی درباره فرصلاتها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند.

۲) علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند و با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند.

۳) علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند و با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

۴) با مقایسه علوم طبیعی و علوم اجتماعی می‌توانیم به برخی از فواید آن‌ها پی‌بریم، علوم اجتماعی با شناخت طبیعت و قوانین آن، به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیشگیری و تسلط بر طبیعت و رهاسازی از محدودیت‌های طبیعت را می‌دهد.

۲۵۹- کدام گزینه درباره «علوم اجتماعی» و «نمودار زیر» به ترتیب درست و نادرست است؟

۱) با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند و پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است - تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست و دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند.

۲) به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرباره‌ای آن‌ها بر کنش‌ها و شیوه زندگی ما و همچنین اثرباره‌ای آن‌ها از کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند - دانش‌ها خلق و بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند و دانش علمی تنها دانش معتبر است و دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناجیزی برخوردار است.

۳) رهاکردن و آزادسازی انسان‌ها از محدودیت‌های طبیعت و نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری - هر دانشی ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد و دانش عمومی نیز دانش غیرموث و نامعتبر نیست بلکه کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد.

۴) ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارد و به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و کمک می‌کنند که از طبیعت به شیوه صحیح استفاده کنند - دانش علمی از راه حس و تجربه و به صورت نظاممند به دست می‌آید ولی دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید.

۲۶۰- کدام گزینه با متن زیر مرتبط است؟

«آبیاری کوزه‌ای از روش‌های سنتی آبیاری در مناطق خشک ایران بوده است. در این روش، کوزه‌های سفالی را پای گیاه در زیر خاک قرار می‌دادند. آب کمک از جداره سفالی می‌ترواید و به خاک نفوذ می‌کرد. این روش، شیوه جدید آبیاری زیر سطحی با لوله‌های قطره‌چکان بوده است.»

۱) انسان در زندگی اجتماعی با مسائل زیادی مواجه می‌شود، همه کسانی که از دانش عمومی برخوردارند، این مشکلات را می‌شناسند و برای حل برخی از آن‌ها راهکارهایی پیشنهاد می‌دهند اما افرادی که درباره این مسائل شناخت علمی دارند، از شناختی دقیق برخوردارند و می‌توانند برای آن‌ها راه حل‌های صحیح پیدا کنند.

۲) تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند و قدرت پیدا کند که از حقایق موجود در خود دفاع کند.

۳) دانش عمومی گسترش‌های بخش ذخیره دانشی ماست، ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم و بیشتر استفاده می‌کنیم و به تنها یک و جدایانه دانش لازم برای حل مشکلات زندگی اجتماعی را تولید می‌کنیم و به درک عمیقی از دانش عمومی خود می‌رسیم.

۴) هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای تعارض در ذخیره دانشی فراهم می‌شود، در چنین شرایطی ارتباط دوسویه میان دانش علمی و دانش عمومی قطع می‌شود و دانش عمومی به طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند.

جامعه‌شناسی (۱)

-۲۶۱- به ترتیب هر عبارت به کدام مفهوم اشاره می‌کند؟

- هویت تمامی پدیده‌های اجتماعی
- عضویت اعضا در بدن موجودات زنده
- ارزش نهاد تعلیم و تربیت
- کنش‌ها و پیامدهای آن

(۱) ذهنی - قراردادی - برای دانا شدن باید مدرسه رفت - پدیده‌های قراردادی

(۲) محسوس - تکوینی - دانایی از نادانی بهتر است - پدیده‌های قراردادی

(۳) معنایی - تکوینی - دانایی از نادانی بهتر است - پدیده‌های اعتباری

(۴) نامحسوس - تکوینی - انسان تربیت‌پذیر است - پدیده‌های اعتباری

-۲۶۲- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

الف) نهاد اجتماعی مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کند.

ب) خرد فرهنگ‌هایی که درون یک فرهنگ عمومی قرار دارند، اغلب با فرهنگ عمومی سازگارند.

ج) لایه‌های عمیق، تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و کم‌تر در معرض تغییر قرار می‌گیرند اما لایه‌های سطحی، هم تأثیرات بیشتری دارند و هم بیشتر در معرض تغییرند.

د) می‌توان روش شناخت یک نوع از پدیده‌ها (مثلًا روش حسی مناسب پدیده‌های طبیعی است) را به انواع دیگر پدیده‌ها تعمیم و تسری داد.

(۱) غ - غ - ص - غ   (۲) ص - ص - غ - غ   (۳) ص - غ - غ - ص   (۴) غ - ص - ص - غ

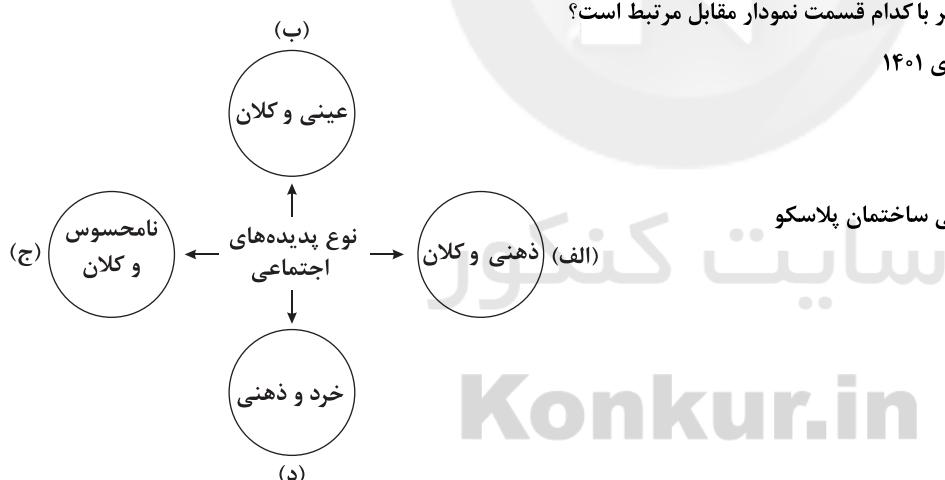
-۲۶۳- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر با کدام قسمت نمودار مقابل مرتبط است؟

– تصویر رتبه من در کنکور سراسری ۱۴۰۱

– صلح جهانی

– نگهداری از سالمندان

– اندوهگین شدن از خبر فروپاشی ساختمان پلاسکو

(۱) د - ب - ج - الف   (۲) د - الف - ج - ب   (۳) الف - ج - ب - د   (۴) د - الف - ب - ج

-۲۶۴- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

ارزش‌های اجتماعی	(ج)	انتقال فرهنگ	(د)
(ب)	برحسب شرایط، در زمینه‌های مختلف قابل تغییرند.	(الف)	شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد.

(۱) تداوم جهان اجتماعی - کلان و ذهنی - هنجارها و نمادها - آگاهی مشترک و عمومی

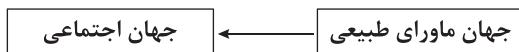
(۲) تبدیل جهان اجتماعی - عینی و کلان - هنجارها و نمادها - آگاهی فردی و خصوصی

(۳) تداوم نسل‌های اجتماعی - ذهنی و کلان - عقاید و ارزش‌ها - آگاهی مشترک و عمومی

(۴) حیات جهان اجتماعی - خرد و ذهنی - هنجارها و نمادها - آگاهی فردی و خصوصی

۲۶۵- کدام گزینه به ترتیب در رابطه با «لایه‌های جهان اجتماعی» و «نمودار زیر» نادرست و درست است؟

(۱) باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان، جایگاه انسان در آن و تفسیرشان از زندگی و مرگ خود، عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی به حساب می‌آیند - شناخت ستارگان و فلزات بر زندگی انسان اثر می‌گذارد و موجب گسترش جهان اجتماعی می‌شود و تأثیرات تعیین‌کننده‌ای بر آن دارد.

(۲) به برخی از لایه‌های جهان اجتماعی که می‌توانند حذف شوند ولی با حذف آن‌ها جهان اجتماعی تداوم می‌یابد، لایه‌های بنیادین جهان اجتماعی می‌گویند - انسان‌ها برای مقابله با خشکسالی، قواعد خاصی وضع می‌کنند و کنش‌های مناسبی انجام می‌دهند، آن‌ها خانه‌های خود را به گونه‌ای می‌سازند که در برابر زلزله مقاوم باشد.

(۳) لایه‌های عمیق جهان اجتماعی، عقاید و ارزش‌های کلانی هستند که محسوس‌اند و تأثیرات محدودتری دارند و بیشتر در معرض تغییرند - شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماورای طبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

(۴) هیچ جامعه‌ای بی‌نیاز از هنجارها و نمادها نیست ولی هنجارها و نمادها بر حسب شرایط می‌توانند تغییر کنند و تغییر برخی از آن‌ها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود - شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماورای طبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

۲۶۶- علت عبارت‌های زیر را به ترتیب کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

- خربداری نفت به ارزان‌ترین قیمت ممکن توسط کشورهای صنعتی

- انواع و اشكال متفاوت نهادهای اجتماعی

- قرار گرفتن پدیده‌های تکوینی در گستره جهان اجتماعی

- تقسیم‌بندی پدیده‌های اجتماعی براساس اندازه و دامنه

(۱) عدم آگاهی از بُعد عینی نفت به عنوان سرمایه - ارتباط عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای متفاوت - تأثیر تعیین‌کننده بر کنش‌های اجتماعی انسان‌ها - تأثیرگذاری و تأثیرپذیری کنش بر پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان

(۲) عدم اطلاع کافی از نیاز کشورهای صنعتی به نفت - تجزیه و تحلیل جداگانه اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی - ارتباط با زندگی اجتماعی انسان - اثرگذاری کنش بر پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان یا اثرپذیری از آن‌ها

(۳) در جهان اجتماعی بُعد معنایی و ذهنی پدیده‌ها اهمیت بسیاری دارد - ارتباط لایه‌های بنیادین و لایه‌های سطحی جهان‌های اجتماعی متفاوت - تأثیر تعیین‌کننده بر کنش‌های اجتماعی انسان‌ها - استقلال پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان از کنش و اثرپذیری از آن‌ها

(۴) مفقود بودن بُعد ذهنی و معنایی نفت - ارتباط عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای متفاوت - ارتباط با زندگی اجتماعی انسان - اثرگذاری خود بر پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان یا اثرپذیری از آن‌ها

۲۶۷- به ترتیب هر یک از موارد زیر نتیجه چیست؟

- فروپاشی جهان اجتماعی

- ضدفرهنگ

- عدم بهره بردن دانش آموز از استعداد سرشار خود

- راه یافتن اعضا به جهان اجتماعی

(۱) تغییر در لایه‌های سطحی جهان اجتماعی - مخالفت با فرهنگ عمومی - آگاهی از بُعد عینی وجود خود - پذیرش عضویت جهان اجتماعی

(۲) حذف لایه‌های عمیق جهان اجتماعی - مخالفت با فرهنگ عمومی - مفقود بودن بُعد ذهنی و معنایی وجود خود - پذیرش عضویت جهان اجتماعی

(۳) تغییر در لایه‌های عمیق جهان اجتماعی - ناسازگاری با فرهنگ عمومی - عدم آگاهی به استعداد خود - به عهده گرفتن نقش خود

(۴) حذف لایه‌های سطحی جهان اجتماعی - ناسازگاری با فرهنگ عمومی - مفقود بودن بُعد ذهنی و معنایی وجود خود - برخورداری از حقوق و تکالیف خود

۲۶۸- کدام گزینه با متن زیر مرتبط نیست؟

- در بازی گروهی، افراد مختلفی عضوند که عضویت و نقش هر کدام توسط همه اعضا تعریف یا پذیرفته می‌شود، آن‌ها قواعد بازی را می‌دانند.
 از عضویت یکدیگر اطلاع دارند، وظایف و انتظارات یکدیگر را می‌شناسند و آن‌ها را می‌پذیرند.
- ۱) عضویت اعضا در جهان اجتماعی و در گروه و نظم آن‌ها تکوینی است و براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود می‌آید و با اراده اعضا تغییر می‌کند و بازیکنان، داوران و تماشاگران از آن‌ها آگاهاند.
  - ۲) برای شناخت جهان اجتماعی می‌توان آن را با پدیده‌های مختلفی مقایسه کرد، برخی جهان اجتماعی را با موجودات زنده مقایسه کرده‌اند و شبهات‌ها و تفاوت‌های آن‌ها را شناسایی نموده‌اند.
  - ۳) عضویت در جهان اجتماعی با قرارداد اعضا به وجود می‌آید و اعتباری است، یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد که نوعی آگاهی عمومی است و نظم از ویژگی‌های مهم جهان اجتماعی است.
  - ۴) در بازی گروهی، اعضا از عضویت، حقوق و تکالیف خود و دیگران آگاهی دارند و مانند یک موجود زنده، اعضای مختلف با هم در ارتباط‌اند و از نوعی نظم برخوردارند.

۲۶۹- کدام گزینه به ترتیب عبارت‌های زیر را کامل می‌کند؟

- .....، اجزای جهان اجتماعی هستند.

- بخش‌هایی از فرهنگ که مربوط به یک صنف یا قشر است، ..... نامیده می‌شود.

- هیچ یک از اجزای جهان اجتماعی ..... نیستند.

- احترام به قانون ..... است و امنیت و صلح ..... انسان‌هاست.

۱) پدیده‌های اجتماعی - خردمند - فاقد معنا - پیامدهای کنش اجتماعی - کنش اجتماعی

۲) لایه‌های اجتماعی - ضدفرهنگ - دارای معنا - کنش اجتماعی - پیامدهای کنش اجتماعی

۳) پدیده‌های اجتماعی - خردمند - فاقد معنا - کنش اجتماعی - پیامدهای کنش اجتماعی

۴) لایه‌های اجتماعی - خردمند موافق - فاقد هویت ذهنی - پیامدهای کنش اجتماعی - کنش اجتماعی

۲۷۰- کدام گزینه در ارتباط با نهاد اجتماعی نادرست است؟

- ۱) افراد انسانی بدون آب، غذا، سرپناه، امنیت، رابطه با دیگران، دوستی، احساس رضایت از زندگی، حقیقت‌جویی و پرستش، قادر به ادامه زندگی نیستند و جهان اجتماعی برای بقا، نهادهای اجتماعی را برای تأمین نیازهای خود ایجاد می‌کند.

- ۲) برای تأمین نیازهای جهان اجتماعی و افراد، راه‌های متقاوی وجود دارد و معمولاً در همه جهان‌های اجتماعی شیوه‌های یکسانی از این روش‌ها پذیرفته می‌شود و قابل قبول است.

- ۳) خانواده، تعلیم و تربیت، سیاست و اقتصاد از مهم‌ترین نهادهای اجتماعی‌اند، از یکدیگر مستقل نیستند و ارتباط متقابل دارند و برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می‌کنند.

- ۴) هر نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد و متقابلاً شیوه‌های غیرقابل قبول را طرد می‌کند، مثلاً نهاد اقتصاد، راه درست و مقبول یا کژراهه‌های به دست آوردن ثروت را در جهان اجتماعی تعیین می‌کند.

جامعه‌شناسی (۲)

۲۷۱- کدام گزینه به ترتیب پیامد عبارت‌های زیر را به ترتیب کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

- چشم‌پوشی از نیازهای ابدی و معنوی انسان

- فرهنگ‌هایی که به حقیقی قائل نیستند

- انکار نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشت‌شان

۱) بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها و جوامع از برخی دیگر - عدم توان دفاع فرهنگ از هویت خود - تبدیل انسان‌ها به موجوداتی منفعل

۲) گرفتار شدن انسان به بحران‌های روحی و روانی - عدم توان دفاع از حقانیت ارزش‌های فرهنگ - قدرت مقاومت از آدمیان گرفته می‌شود.

۳) تباہ شدن منابع و امکانات بشر - عدم وجود معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف - عدم توان دفاع از حقانیت ارزش‌های فرهنگ

۴) عدم پاسخ به پرسش‌های بنیادین آدمی - فراهم شدن زمینه نفوذ سلطه‌گران - تباہ شدن منابع و امکانات بشر

۲۷۳- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) برخی فرهنگ‌ها در مناطقی محدود به وجود می‌آیند و از مرزهای جغرافیایی خود عبور نمی‌کنند ولی برخی دیگر گسترش بسیاری دارند، نه تنها فرهنگ‌ها بلکه عناصر و اجزای فرهنگ‌ها نیز این‌گونه‌اند.

(ب) پیدایش عرفان‌های دروغین، نوعی پاسخ‌گویی کاذب به نیازهای معنوی انسان است.

(ج) آزادی همواره دو پرسش به همراه دارد، آزادی از چه؟ آزادی برای که؟ زیرا آزادی همواره رهایی از یک امر برای رسیدن به امری دیگر است.

(د) تقسیم شدن جهان به دو منطقه مرکزی و منطقه پیرامونی، پیامد عبور فرهنگ سلطه از مرزهای جغرافیایی خود است.

(۱) ص - غ - غ - ص   (۲) غ - ص - غ - ص   (۳) ص - ص - غ - ص   (۴) غ - غ - ص - غ

۲۷۴- به ترتیب هر عبارت به کدام نوع فرهنگ و جامعه اشاره دارد؟

- جامعه‌ای که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد اما هنجارها و رفتارهای آن مخالف و همسو با حق نباشد.

- نژاد خاصی را مورد توجه قرار می‌دهد و با رویکرد دنیوی خود، دیگران را در خدمت به آن نژاد به کار می‌گیرد.

- قبول تفاوت‌ها و محترم شمردن آن‌ها و تأکید هم‌زمان بر شباهت‌ها و تفاوت‌ها میان انسان‌ها، گروه‌ها و جوامع، اهمیت بسیاری دارد.

- انسان نمی‌تواند آینده‌اش را براساس اراده و عمل خود بسازد و محکوم به سرنوشتی محتموم است.

(۱) فرهنگ سلطه - فرهنگ صهیونیسم - فرهنگ جهانی - فرهنگ سرمایه‌داری

(۲) مدینهٔ فاسقه - فرهنگ سرمایه‌داری - فرهنگ حق - فرهنگ جبرگرا

(۳) فرهنگ سرمایه‌داری - فرهنگ صهیونیسم - فرهنگ حق - فرهنگ سلطه

(۴) مدینهٔ فاسقه - فرهنگ صهیونیسم - فرهنگ جهانی - فرهنگ جبرگرا

۲۷۵- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می‌کند؟

مراسم حج	(الف)	عقلانیت	(د)
(ب)	فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر جوامع را به ضعف می‌کشاند.	(ج)	تداوی تاریخی بالایی دارد، ولی گسترهٔ جغرافیایی وسیع ندارد.

(۱) فرهنگ استکبار - تأکید هم‌زمان بر شباهت‌ها و تفاوت‌های میان انسان‌ها و فرهنگ‌ها - پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر بشر - فرهنگ ژاپن

(۲) فرهنگ سلطه - زمینهٔ گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول - مواجه شدن بشر با پرسش‌ها و نیازهای متفاوت - فرهنگ اینکاها

(۳) فرهنگ استکبار - زمینهٔ گسترش و تتحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول - پاسخ به پرسش‌های بنیادین - فرهنگ اینکاها

(۴) فرهنگ سلطه - تأکید هم‌زمان بر شباهت‌ها و تفاوت‌های میان انسان‌ها و فرهنگ‌ها - پاسخ به پرسش‌ها و نیازهای متغیر براساس عقاید و ارزش‌های بنیادین - فرهنگ مسیحیت

۲۷۶- کدام گزینه در رابطه با «فرهنگ‌هایی که به سوی جهانی شدن گام برداشته‌اند» و «ویژگی آزادی از ویژگی‌های فرهنگ جهانی مطلوب» به ترتیب نادرست و درست است؟

(۱) با عبور از مرزهای جغرافیایی خود، جهان را به دو منطقه مرکزی و پیرامونی تقسیم می‌کند، منطقهٔ پیرامونی را به خدمت می‌گیرد - آزادی همواره رهایی از یک امر برای رسیدن به امری دیگر است و به پرسش‌های آزادی براساس ارزش‌های جهان‌شمول دیگر مانند حقیقت، عقلانیت و مسئولیت پاسخ داده می‌شود.

(۲) فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌های آن‌ها مربوط به قوم و منطقهٔ خاصی است، از محدودهٔ قومی و منطقه‌ای خود فراتر می‌روند و جهانی می‌شوند - به پرسش‌هایی که همواره همراه آزادی است، براساس ارزش‌های جهان‌شمول پاسخ داده می‌شود مانند حقیقت، معنویت، عدالت و معنای آزادی مشخص می‌گردد.

(۳) عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای یکی از گونه‌های فرهنگ جهانی در خدمت گروه و قوم خاصی نیست بلکه سعادت همه انسان‌ها را دنبال می‌کند - برخی قید و بندها مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی‌اش می‌شوند و زمینهٔ ظلم بر او را فراهم می‌کنند، فرهنگ جهانی باید آزادی انسان از این قید و بندها را تأمین کند.

(۴) گسترهٔ جغرافیایی وسیع دارند ولی تداوم تاریخی بالایی ندارند و از عقاید و آرمان‌های مشترک انسانی سخن می‌گوید - آزادی همواره دو پرسش به همراه دارد، آزادی از چه و برای که، زیرا آزادی همواره رهایی از یک امر برای رسیدن به امری دیگر است.

- به ترتیب هر عبارت علیٰ، معنای یا مفهوم یا موضوع، پیامد کدام گزینه است؟

- پذیرش تفاوت‌ها

- براساس آن می‌توان از تفرقه بین جوامع و تباہ شدن منابع و امکانات بشر پیشگیری کرد.

- عدم وجود میزان و معیاری برای تشخیص صحیح یا غلط بودن اندیشه‌ها، افکار و اعمال انسان‌ها

(۱) انگیزه شناخت متقابل جوامع و فرهنگ‌ها - معنویت - حقیقت

(۲) تأکید بر اشتراکات و شباهت‌ها در فرهنگ جهانی - عدالت - عدم وجود عقلانیت

(۳) محافظت از صلح جهانی در برابر جنگ و خشونت - عدالت - عدم وجود حقیقت

(۴) محترم شمردن آن‌ها در فرهنگ جهانی - مستولیت و تعهد - حقیقت

- در ارتباط با ویژگی‌های فرهنگ‌های مختلف در طول زمان، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) برخی از عناصر و اجزای فرهنگ‌ها تداوم تاریخی و گسترش جغرافیایی بیشتری دارند و برخی این‌گونه نیستند.

(۲) عمر برخی از فرهنگ‌ها کوتاه و برخی دیگر طولانی است و برخی در مناطقی محدود به وجود می‌آیند.

(۳) در طول زمان در سرزمین‌های متعدد و متنوع، فرهنگ‌های متفاوتی پدید می‌آید که اغلب عمری طولانی دارند و از مرزهای جغرافیایی خود عبور می‌کنند.

(۴) برخی فرهنگ‌ها از مرزهای جغرافیایی خود عبور نمی‌کنند و بالعکس برخی دیگر گسترش بسیاری دارند و فرهنگ‌های مختلف، گستره جغرافیایی و تداوم تاریخی یکسانی ندارند.

- هر عبارت به ترتیب نشانگر چیست؟

- مسئله بحران زیست‌محیطی

- عقاید و ارزش‌های اساسی و کلان فرهنگ‌ها

- معنای زندگی و مرگ

- منطقه‌ای که منطقه پیرامونی را به خدمت می‌گیرد.

(۱) نیازهای متغیر بشر - لایه‌های عمیق فرهنگ - مسئله متغیر بشر - مرکز

(۲) مسئله متغیر بشر - لایه‌های بنیادین فرهنگ - مسئله ثابت بشر - گونه دوم فرهنگ جهانی

(۳) مسئله ثابت بشر - روح و شالوده فرهنگ - مسئله متغیر بشر - مرکز

(۴) پرسش‌های متغیر بشر - روح و شالوده فرهنگ - پرسش ثابت بشر - مرکز

- به ترتیب پاسخ پرسش‌های زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- چگونه می‌توان از تفرقه بین جوامع و پایمال شدن حقوق انسان‌ها جلوگیری کرد؟

- افتراق فرهنگ ژاپن و فرهنگ اسلام چیست؟

- اشتراک فرهنگ صهیونیسم و فرهنگ سرمایه‌داری چیست؟

- کدام سطح از عقلانیت در رابطه با حل مسئله پیر شدن جمعیت چاره‌اندیشی می‌کند؟

(۱) ارزش جهان‌شمول مسئولیت و تعهد - قابلیت جهانی شدن - گونه نخست فرهنگ‌هایی که به سوی جهانی شدن گام برداشته‌اند - عقلانیت سطح دوم

(۲) ارزش جهان‌شمول عدالت - قابلیت جهانی شدن - فرهنگ سلطه - عقلانیت سطح دوم

(۳) ارزش جهان‌شمول عقلانیت - تداوم تاریخی و گستره جغرافیایی - فرهنگ سلطه - عقلانیت سطح اول

(۴) ارزش جهان‌شمول عدالت - تداوم تاریخی و گستره جغرافیایی - گونه دوم فرهنگ‌هایی که به سوی جهانی شدن گام برداشته‌اند - عقلانیت سطح دوم

- به ترتیب «الف: مفهوم تصویر زیر»، «ب: اشتراک میان ویژگی‌های آزادی، حقیقت و عقلانیت» و «ج: اصلاح‌زنیکی، پاسخ به کدام نوع از

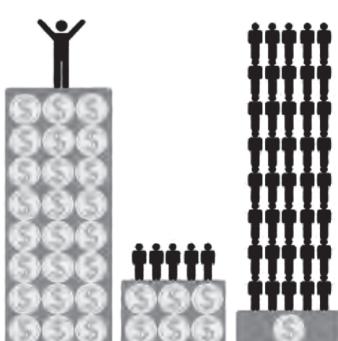
پرسش‌های بشر می‌باشد؟» مربوط به کدام گزینه است؟

(۱) فرهنگ سرمایه‌داری - ویژگی‌های مشترک انسانی - نیازهای متغیر بشر

(۲) نابرابری - ویژگی‌های فرهنگ جهانی مطلوب - پرسش‌های ثابت بشر

(۳) فرهنگ سرمایه‌داری - ارزش‌های جهان‌شمول - پرسش‌ها و نیازهای متغیر بشر

(۴) نابرابری - عقاید و ارزش‌های عام و جهان‌شمول - نیازهای ثابت بشر

فلسفه و منطق

فلسفه (۲)

۲۸۱- از اذعان به واقعیت اشیاء و موجودات عالم، کدام عبارت، مستفاد نمی‌گردد؟

۱) اصل پذیرش واقعیت نزد مردم، یک اصل بدیهی و روشن است.

۲) واقعیات متفاوتی در جهان خارج وجود دارد که در ذات خود تمایز دارند.

۳) انسان، چیستی متفاوتی با سایر اشیاء و موجودات جهان ندارد.

۴) می‌توان درک درستی نسبت به واقعیات و موجودات پیرامون خود داشت.

۲۸۲- سوالی که یک کودک از چیستی یک شیء می‌پرسد، می‌تواند مؤید کدام اصل یا مسئله فلسفی باشد؟

۱) مغایرت وجود و ماهیت، به این معنا که با آمدن چیستی یک شیء به ذهن، ضرورتاً وجود آن نیز در واقعیت تحقق می‌باید.

۲) عینیت وجود و ماهیت، یعنی این که با آمدن وجود یک شیء به ذهن، ضرورتاً چیستی آن شیء به ذهن نیز به ذهن خواهد آمد.

۳) مغایرت وجود و ماهیت، به این معنا که با تصور هر ماهیتی، وجود آن ماهیت، ضرورتاً در واقعیت تحقق نمی‌باید.

۴) عینیت وجود و ماهیت، یعنی این که با تصور هر ماهیتی، وجود آن ماهیت، ضرورتاً در واقعیت تحقق نمی‌باید.

۲۸۳- با توجه به فهم ما از عبارت «ساحل غم موجود است» کدام نتیجه‌گیری فلسفی درست نیست؟

۱) میان مفهوم ساحل غم و وجود، تمایز برقار است.

۲) حمل وجود بر ساحل غم، یک حمل ذاتی نیست.

۳) دوگانگی مفهوم ساحل غم و وجود، مربوط به ذهن است.

۲۸۴- کدام مورد، عبارت زیر را به نحو درست و دقیق تری کامل می‌کند؟

«برقراری ارتباط مجدد فلسفه غربی با فلسفه ارسطوی .....»

۱) در قرن ۱۳ میلادی و از طریق آشنایی متفکران مسیحی با فلسفه ابن سینا و به ویژه ابن‌رشد، امکان‌پذیر شده است.

۲) تحت تأثیر اندیشه‌های فلسفی و عقلی دو فیلسوف بزرگ مسلمان، یعنی ابن سینا و ابن‌رشد بوده است.

۳) از طریق توسعه و گسترش اندیشه‌های فلسفه ارسطوی توسط فارابی، امکان‌پذیر شده است.

۴) حاصل گفت‌وگوهای مهم فلسفی در قرن ۱۳ میلادی بوده و به تبع آرای فلسفی آکوئیناس، صورت گرفته است.

۲۸۵- کدام عبارت درست است؟

۱) ماهیت و چیستی هر شیء، بیان‌کننده ذاتیات آن شیء است.

۲) فارابی و ابن‌سینا، تبیین فلسفی کاملاً مشابهی از تمایز وجود و ماهیت ارائه داده‌اند.

۳) حمل خط مستقیم بر مقدار پیوسته، یک حمل اولی ذاتی است.

۴) فرق بین ماهیت و وجود، پایه همه برهان‌های ابن‌سینا در اثبات وجود خداست.

۲۸۶- به ترتیب، فرض اجتناب‌ناپذیری «درستی» و «نادرستی» رابطه میان موضوع و محمول یک قضیه، بیان‌گر کدام نوع رابطه است؟

۴) وجوبی - امکانی

۳) امتناعی - وجودی

۲) امتناعی - وجودی

۱) وجوبی - امتناعی

۲۸۷- کدام گزینه، دیدگاه فارابی و ابن‌سینا درباره موجودات جهان را به درستی نشان می‌دهد؟

۱) از آن جهت که موجودند، به دو دسته ممکن‌الوجود و واجب‌الوجود بالغیر قابل تقسیم هستند.

۲) از نظر ذاتشان، می‌توان آن‌ها را تنها به دو دسته ممکن‌الوجود و واجب‌الوجود تقسیم کرد.

۳) اگر علت وجود آن‌ها فراهم نشود، در این صورت، ممتنع‌الوجود بالذات خواهد بود.

۴) از نظر ذاتشان به دو دسته ممتنع‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالغیر تقسیم می‌شوند.

۲۸۸- از برگه پاسخنامه‌ای که اکنون پاسخ سوالات آزمون را در آن درج می‌کنید، به چه عنوانی باد می‌شود؟

۴) ممتنع‌الوجود بالغیر

۳) ممکن‌الوجود بالغیر

۲) واجب‌الوجود بالغیر

۱) واجب‌الوجود بالذات

۲۸۹- اگر در نسبت‌های سه‌گانه در قضایا، موضوع و محمول قضیه‌ای، ثابت و نسبت موجبه به سالبه و بالعکس تغییر یابد، در این صورت،.....

- ۱) رابطه میان موضوع و محمول آن در رابطه امکانی، ضرورتاً تغییر نمی‌یابد.
- ۲) رابطه میان موضوع و محمول آن در رابطه امکانی نیز وجوداً تغییر می‌یابد.
- ۳) رابطه میان موضوع و محمول آن در رابطه وجودی، ضرورتاً تغییر نمی‌یابد.
- ۴) رابطه میان موضوع و محمول آن فقط در رابطه امتناعی، وجوداً تغییر می‌یابد.

۲۹۰- کدام عبارت با آرای فارابی و ابن سینا، هماهنگ نیست؟

- ۱) به آن چه که حمل هستی بر آن ممکن نیست، ممتنع‌الوجود گفته می‌شود.
- ۲) اگر رابطه حقیقتی با وجود، ضروری باشد، در هیچ برهه‌ای از زمان، وجود از او جدا نمی‌شود.
- ۳) چیزی که هرگز وجود نداشته و نخواهد داشت، لزوماً ممتنع‌الوجود خواهد بود.
- ۴) در تمام قضایا، اگر موضوعی مقید به وجود شد، نسبتش با وجود امکانی نیست، بلکه ضروری است.

منطق

۲۹۱- در جملات: «عشق دارای ۵ نقطه است»، «شعر مفهومی کلی است» و «شیر شجاع است» هر یک از کلماتی که مشخص شده، به ترتیب به کدام یک از عوالم ذهن، زبان و یا خارج اشاره دارد؟

- ۱) زبان - خارج - خارج
- ۲) خارج - زبان - ذهن
- ۳) زبان - ذهن - خارج
- ۴) ذهن - ذهن - خارج

۲۹۲- به ترتیب هر یک از رابطه‌های «ذهن با زبان»، «خارج با ذهن» و «زبان با خارج» چگونه تعبیر می‌شود؟

- ۱) کلمه و معنی - مصداق و مفهوم - لفظ و مفهوم
- ۲) معنی و لفظ - مصداق و مفهوم - لفظ و مصداق
- ۳) معنی و لفظ - مفهوم و مصداق - مصداق و مفهوم
- ۴) لفظ و مفهوم - لفظ و مصداق - مصداق و مفهوم

۲۹۳- با توجه به عبارت‌های «الف» و «ب» کدام گزینه جاهای خالی را به درستی تکمیل می‌کند؟ (به ترتیب)
 الف) اگر دانش‌آموز مبحث تصور و تصدیق را یاد نگیرد؛ این یاد نگرفتن تصور و تصدیق موجب شود که دانش‌آموز تمارین تصور و تصدیق کتاب را درست حل نکند.
 ب) معلمی دو دانش‌آموز دارد که دارای نام و نام خانوادگی یکسانی هستند و او موقع صحبت کردن با این دو دانش‌آموز، نمی‌تواند آن‌ها را از همدیگر تشخیص دهد.

- در عبارت «الف» خطای در ..... موجب خطا در ..... شده است.

- در عبارت «ب» خطای در ..... موجب خطا در ..... شده است.

- ۱) خارج، ذهن - لفظ، خارج
- ۲) ذهن، لفظ - لفظ، خارج
- ۳) ذهن، خارج - لفظ، خارج
- ۴) ذهن، خارج - خارج، لفظ

۲۹۴- کدام گزینه درست نیست؟

- ۱) توجه منطق به مبحث الفاظ به صورت یک امر تخصصی است.
- ۲) منطق به حوزه قواعد صرفی و نحوی توجه ویژه ندارد.
- ۳) بخش بزرگی از ارتباطات افراد از طریق الفاظ و کلمات صورت می‌گیرد.
- ۴) اصول کلی زبان به منظور جلوگیری از خطای اندیشه در منطق بررسی می‌شوند.

۲۹۵- مغالطة کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱) اگر طلبکاران آمدند، در حالی که من در حیاط خانه هستم؛ به آن‌ها بگو در خانه نیستم.
- ۲) من که گفتم بعد از ظهر می‌آیم مغازه. ساعت ۹ بعد از ظهر آدمد ولی شما نبودید.
- ۳) هر کسی که محمد را ببیند، اگر غمگین باشد شاد می‌شود.
- ۴) قرار بود شهر بازی بباییم که آمدیم؛ ولی نگفته بودم سوار و سایل بازی هم می‌شویم.

۲۹۶- در کدام عبارت، دلالت کلمه «مُبَل» متفاوت است؟

- ۱) برای خانه جدید مبل خریدم.
- ۲) مبل را از خانه قدیمی به خانه جدید آوردم.
- ۳) موقع اسباب‌کشی، مبل آسیب دیده است.
- ۴) مبل را با قیمت گران خریدم.

۲۹۷- در کدام گزینه، دلالت التزامی وجود ندارد؟

- (۱) آبیدر تو قلب فسرده زمینی.
 (۲) دل می‌رود ز دستم صاحب‌دلان خدا را.
 (۳) کیست که پیغام من به شهر رساند.
 (۴) نه سبو پیدا در این حالت نه آب.

۲۹۸- مغازه‌دار یک کارتن بیسکویت را به شرط این که «گل کارتون سالم است» فروخت. وقتی خریدار کارتون را به منزل برد و باز کرد، متوجه شد بیسکویت‌ها همه خرد شده‌اند. مغازه‌دار دچار چه نوع مغالطه‌ای شده است؟

(۱) ابهام در مرجع ضمیر	(۲) تسلی به معنای ظاهری	(۳) نگارشی کلمات	(۴) اشتراک لفظ
(۱) سبا	(۲) انسان	(۳) می‌برد	(۴) شکر

۲۹۹- کدام کلمه نمی‌تواند موجب مغالطه «شیوه نگارش کلمات» شود؟

- (۱) در هر یک از موارد زیر به ترتیب امکان بروز چه مغالطه‌ای وجود دارد؟

الف) گچ به سرم خورد، شکست.

ب) مکن تا توانی دل خلق ریش / و گر می‌کنی می‌کنی بیخ خویش

ج) محمد موقع امتحان املاء، همه را غلط نوشت.

- (۱) ابهام در مرجع ضمیر - شیوه نگارش کلمات - اشتراک لفظ
 (۲) تسلی به معنای ظاهری - اشتراک لفظ - ابهام در مرجع ضمیر
 (۳) ابهام در مرجع ضمیر - تسلی به معنای ظاهری - ابهام در مرجع ضمیر
 (۴) ابهام در مرجع ضمیر - شیوه نگارش کلمات - تسلی به معنای ظاهری

فلسطه (۱)

۳۰۱- با توجه به فهم ما از بنیادی تربین مسائل فلسفی و گزاره‌های کلی، کدام نتیجه‌گیری فلسفی صحیح است؟

(۱) حکم به «مدنی بالطبع بودن انسان» و «بی‌انتها بودن هستی یک وجود» یکسان است، زیرا هر دو حکم، از مبنای تربین و کلی ترین مسائل به شمار می‌روند.

(۲) گزاره «ذک واقعیت‌های هستی امکان‌پذیر است» برخلاف گزاره «موجودات جهان به دو دستهٔ زوال‌پذیر و زوال‌ناپذیر تقسیم می‌شوند» از بنیادی ترین اصول است.

(۳) حکم به «ارزش ذاتی برخی از فضائل اخلاقی» و حکم به «ساری بودن قانون علیّت در سراسر عالم» یکسان است، زیرا هر دو حکم از مبنای تربین و کلی ترین مسائل هستند.

(۴) گزاره «راه‌های مختلفی برای شناخت جهان وجود دارد» همانند گزاره «قانون علیّت در سراسر عالم جاری و ساری است» از مبنای تربین و کلی ترین مسائل به شمار می‌رود.

۳۰۲- اگر کسی در وجودشناسی پذیرفته باشد که «وجود بر دو قسم مادی و مجرد از ماده است» پذیوش این فرض، کدام نتیجه را می‌تواند در پی داشته باشد؟

- (۱) در انسان‌شناسی فلسفی او نیز می‌توان گفت که «هستی» دارای دو بعد مادی و مجرد از ماده است.
 (۲) در انسان‌شناسی فلسفی وی هم می‌توان گفت که «انسان» دارای دو بعد مادی و مجرد است.
 (۳) در هستی‌شناسی فلسفی وی، می‌توان گفت که «انسان» دارای دو بعد مادی و مجرد است.
 (۴) در علومی همانند اخلاق و روان‌شناسی، هرگز به ویژگی‌های بعد مادی مجرد انسان نمی‌توان پرداخت.

۳۰۳- کدام گزاره درباره شاخه‌های دانش فلسفه درست است؟

- (۱) به عنوان ریشه و اصل فلسفه درباره قوانین عام حاکم بر هستی و وجود بحث می‌کنند.
 (۲) قوانین اساسی و بنیادی آن محدوده از هستی و وجود را بیان می‌کنند.
 (۳) قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های عام منتقل می‌سازند.
 (۴) در بردارنده بنیادی تربین و عام‌ترین مفاهیم و مسائل فلسفی هستند.

۳۰۴- با توجه به تأملات فیلسفه‌اند در حوزه‌های مختلف دانش بشری، این مطلب به درستی قابل استنباط است که فلسفه‌های مضاف ..... به تعداد مضاف‌الیه‌ها تکثر یابند و مضاف‌الیه آن‌ها ..... است.

- (۱) می‌توانند - علمی از علوم
 (۲) نمی‌توانند - موضوع عامی از فلسفه
 (۳) نمی‌توانند - علمی از علوم
 (۴) می‌توانند - موضوع عامی از فلسفه

۳۰۵- در کدام مورد، ویژگی‌های یک پرسش کلی و بنیادی درباره یک موضوع خاص را نمی‌توان استنباط کرد؟

- (۱) آیا زیبایی امری معقول است یا محسوس؟
 (۲) آیا ربات‌ها می‌توانند بر زندگی انسان تأثیرگذار باشند؟
 (۳) آیا هر موجودی در نظام امکانی، جایگاهی در هستی دارد؟
 (۴) جایگاه حس و طبیعت در زیبایی چیست؟

۳۰۶- در مورد فلسفه‌های مضاف نمی‌توان گفت ....

- (۱) عهده‌دار نشان دادن ارتباط فلسفه با علوم مختلف هستند.

(۲) از تکون آن‌ها، به مثابه دانش‌هایی مستقل دیری نگذشته است.

(۳) از همان دوره یونانی، رابطه آن‌ها با علوم، بسیار گسترش یافته بود.

(۴) همانند بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه، یک دانش به شمار می‌روند.

۳۰۷- کدام گزینه درست است؟

- (۱) ابتدا فلسفه علمی پدید می‌آید، بعد خود علم به وجود می‌آید.
 (۲) فقط برای بعضی از رشته‌های علمی، می‌توان یک فلسفه طراحی کرد.
 (۳) در معرفت‌شناسی، امکان شناخت، فرع بر معرفت به وجود است.
 (۴) تا خود علم پدید نیاد، نوبت پدید آمدن فلسفه آن نمی‌شود.

۳۰۸- کدام گزینه، بیان‌گر وجه افتراق یا اشتراک فلسفه‌های مضاف در دوران گذشته و عصر امروزی است؟

- (۱) توسعه بسیار فلسفه‌های مضاف در دوران گذشته
 (۲) عدم توسعه فلسفه‌های مضاف در عصر امروزی
 (۳) عدم گسترش فلسفه‌های مضاف در دوران گذشته
 (۴) تکثر فلسفه‌های مضاف در دوران گذشته و عصر امروزی

۳۰۹- نسبت بین دو مفهوم کلی «فلسفه علوم اجتماعی» و «فلسفه مضاف» در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

۳۱۰- در فلسفه علوم اجتماعی درباره نسبت میان فرد و جامعه دیدگاه‌های ..... وجود دارد. بنابراین این مکاتب در تصمیم‌گیری‌های اجتماعی و برنامه‌ریزی‌های خود ..... درباره فرد و جامعه ..... ارائه می‌کنند.

- (۱) متصاد و مقابل یکدیگر - تحت تأثیر نظرات مکاتب دیگر - برنامه‌های متفاوتی

(۲) یکسان و مشترکی - تحت تأثیر آرای خود - برنامه‌های مشترکی

(۳) یکسان و مشترکی - تحت تأثیر نظرات مکاتب دیگر - برنامه‌های مشترکی

(۴) متصاد و مقابل یکدیگر - تحت تأثیر آرای خود - برنامه‌های متفاوتی

۳۱۱- افراد عادی جامعه با کدام روش جمع‌آوری اطلاعات، بیش از هر روش دیگری مواجه شده‌اند؟

- (۱) پرسشنامه
 (۲) مصاحبه
 (۳) آزمون
 (۴) مشاهده

۳۱۲- خانم جوادی در مورد دخترش زهرا می‌گوید که می‌خواهد کاری کند تا او از حس تقليید و الگوگیری خود بهره بگیرد و معتقد است که باید با پسرش هادی در امور منزل مشورت کند. به ترتیب حدود سن زهرا و هادی کدام است و ویژگی این مراحل از نظر اسلام چیست؟

(۱) ۵ ساله (فمانبردار) - ۲۱ ساله (وزیر و مشاور)

(۲) ۹ ساله (آقا و سورور) - ۱۵ ساله (فمانبردار)

(۳) ۵ ساله (آقا و سورور) - ۱۵ ساله (وزیر و مشاور)

(۴) ۹ ساله (فمانبردار) - ۲۱ ساله (فمانبردار)

-۳۱۳- به ترتیب عبارت‌های «علی می‌تواند به خوبی معادله ریاضی را حل نماید»، «رضاعصباًیت خود را نشان می‌دهد» و «مائده با دوستانش رابطه خوبی دارد»، به کدام حوزه‌های رشد مربوط می‌شود؟

- (۲) شناختی - هیجانی - اجتماعی
  - (۴) هیجانی - اخلاقی - اجتماعی
- ۳۱۴- کدام عبارت زیر صحیح است؟
- (۱) الهام و سعید می‌توانند دوقلوی تک‌تخمکی باشند.
  - (۳) مهدی و محسن دارای ویژگی‌های وراثتی بکسان هستند.

-۳۱۵- به ترتیب «کودکی دوم» و «کودکی اول» چه دوره سنی‌ای را شامل می‌شوند؟

- (۱) ۱۲ تا ۲۰ سالگی - ۲ تا ۷ سالگی
- (۳) ۱۲ تا ۲۰ سالگی - ۷ تا ۱۲ سالگی

-۳۱۶- اساس کدام روش جمع‌آوری اطلاعات، گفت‌وگو است؟

- (۱) آزمون
- (۲) مصاحبه

-۳۱۷- روان‌شناسی رشد، کدام تغییرات زیر را مطالعه می‌کند؟

- (۱) تغییراتی که از زمان تولد تا پیری در آدمی رخ می‌دهد.
- (۲) تغییراتی که از زمان تشکیل نطفه تا پیری در آدمی رخ می‌دهد.
- (۳) تغییراتی که از زمان تولد تا زمان مرگ در آدمی رخ می‌دهد.
- (۴) تغییراتی که از زمان تشکیل نطفه تا زمان مرگ در آدمی رخ می‌دهد.

-۳۱۸- کدام فعالیت زیر از نظر عوامل مؤثر بر رشد با بقیه متفاوت است؟

- (۱) سارا خیلی سریع انشای خود را به پایان می‌رساند.
- (۳) محسن در کارهای منزل به مادرش کمک می‌کند.

-۳۱۹- حدود سنی ۴۰ تا ۶۵ سالگی چه نامیده می‌شود و نوبایی چه دامنه سنی‌ای را دربر می‌گیرد؟

- (۱) بزرگسالی دوم - ۱ تا ۳ سالگی
- (۳) بزرگسالی دوم - ۲ تا ۵ سالگی

-۳۲۰- در روان‌شناسی به رفتارهای وابسته به آمادگی زیستی چه می‌گویند؟

- (۱) آمادگی خاص نهفته
- (۳) یادگیری

Konkur.in

٦٧

باشه ۴ ۷۵ دقیقه
باشه ۵ ۴۶ دقیقه
باشه ۶ ۳۰ دقیقه

卷之三

زنیان ۳

روپیہ پنجم

۳

روتین شبانه

۳۶ (تاتا)

三

روین سپاهی

۱۰۶

١٤٣

નાના ગાંધી

1

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بخاری

درس ۱۶۰۴ دهم
یا درس ۱۶۰۴ یازدهم کتاب

دروس ۳ (ایران) ۴۰: بازی های کتاب

٢٣٦

ب پاکستانی زبان کا ایجاد کرنے والے ایک ایسا نام تھا جس کا مطلب "پاک" تھا۔ اس کا مطلب "پاک" تھا۔ اس کا مطلب "پاک" تھا۔

دریں اے ساں سا
درسنامہ/جزوه

موفق باشید!

برای ثبت دقیق و پیگیری مستمر رویین های شباهه از دفتر برنامه ریزی روییک نتکور گاج استفاده کنید. به همین سادگی حرفه ای باشید!

آزمون‌های سراسری کاج

گوینده درس در این خاک کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۹

۱۴۰۰/۰۸/۰۷ جمعه

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۲۶۵ دقیقه	تعداد سوالاتی که باید پاسخ دهید: ۲۸۰

عنوانین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۵	ریاضی و آمار ۳	۱۵	۱۰۱	۱۱۵	۳۵ دقیقه
	ریاضی و آمار ۱	۱۰	۱۱۶	۱۲۵	
	ریاضی و آمار ۲	۱۰	۱۲۶	۱۳۵	
۶	اقتصاد	۱۰	۱۳۶	۱۴۵	۱۰ دقیقه
۷	علوم و فنون ادبی ۳	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۲۵ دقیقه
	علوم و فنون ادبی ۱	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	
	علوم و فنون ادبی ۲	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	
۸	زبان عربی (اخلاصی)	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰ دقیقه
۹	تاریخ ۳	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۲۰ دقیقه
	تاریخ ۱	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	
	تاریخ ۲	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	
۱۰	جغرافیا ۳	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۲۰ دقیقه
	جغرافیای ایران	۱۰	۲۳۱	۲۴۰	
	جغرافیا ۲	۱۰	۲۴۱	۲۵۰	
۱۱	جامعه‌شناسی ۳	۱۰	۲۵۱	۲۶۰	۳۰ دقیقه
	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۲۶۱	۲۷۰	
	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۲۷۱	۲۸۰	
۱۲	فلسفه ۲	۱۰	۲۸۱	۲۹۰	۳۰ دقیقه
	منطق	۱۰	۲۹۱	۳۰۰	
	فلسفه ۱	۱۰	۳۰۱	۳۱۰	
۱۳	روان‌شناسی	۱۰	۳۱۱	۳۲۰	۱۰ دقیقه

آزمون‌های سراسری گاج

ویراستاران علمی	طراحان	دروس
اسماعیل محمدزاده مسیح گرجی - مریم نوری‌نیا	امیرنجات شجاعی	فارسی
شاهو مرادیان - سیدمهدي میرفتحی مجید کاراثی - پریسا فیلولو	روح‌الله اصغری	زبان عربی
بهاره سلیمی - عطیه خادمی	مرتضی محسنی کبیر	دین و زندگی
مهرده‌ی حسامی - مریم پارسائیان	امید یعقوبی‌فرد - مهرده‌ی حسامی	زبان انگلیسی
ندا فرهنگی - مریم ولی‌عابدینی مینا نظری	محمد یگانه	ریاضیات
مریم پارسائیان - رقیه بژنده مریم میرقاسمی	سید‌امیر حسین میراسکندری	اقتصاد
سیده مریم میرقاسمی - فاطمه ساریخانی مریم پارسائیان - لیلا عباسی	محمد اسماعیل سلمان‌پور	تاریخ
مریم پارسائیان - سیده مریم میرقاسمی لیلا عباسی	محسن مصلایی	جغرافیا
مریم پارسائیان - رقیه بژنده فاطمه ساریخانی - مریم میرقاسمی	مبینا تاجیک	جامعه‌شناسی
مریم پارسائیان مریم میرقاسمی	حسیده جالی ابراهیم امینی	فلسفه منطق
سیده مریم میرقاسمی - مریم پارسائیان رقیه بژنده - لیلا عباسی	نگار کاغذگران	روان‌شناسی

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاحتی - مروارید شاهحسینی - مریم پارسائیان - زهرا رجبی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

طرح شکل: ربابه الطافی - آرزو گلفر

حروف‌نگاران: پگاه روزبهانی - مینا عباسی - مهناز السادات کاظمی - فرزانه فتاحی - فرزانه رجبی

امور چاپ: علی مزرعی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نبش بازارچه کتاب

اطلاع رسانی: ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی: www.gaj.ir

به نام خدا

حقوق دانشآموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داوطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نماییم:

- ۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌برگ درج شده باشد.
- ۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.
- ۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.
- ۴- سوالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیکترین سوالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.
- ۵- در هنگام برگزاری آزمون باید تغذیه رایگان دریافت نمایید.
- ۶- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.
- ۷- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحويل شما گردد:
  - مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir
  - مراجعه به نمایندگی.
- ۸- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:
  - برگزاری جلسه مشاوره حضوری به صورت انفرادی حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.
  - تماس تلفنی حداقل ۲ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.
  - تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].
  - بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقصی مشاهده نمودید لطفاً بلافصله با تلفن ۰۲۱-۶۴۲۰ تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بهترین صدا،

صدای دانشآموز است.

فارسی

۹

۲ واج آرایی: تکرار صامت «ر»

— تنافض:

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) استعاره: جان بخشی به خورشید، ریحان و ابر

تناسب: باران و ابر

۳) حسن تعلیل: دلیل بارش باران، شرم ابر از فراوانی گریه شاعر است.

کنایه: کلاه بر زمین زدن، ورق از ... شستن، عرق کردن

۴) تشبيه: رخ به خورشید، خط به ریحان، چشم به ابر

اغراق: اغراق در زیبایی یار و برتر دانستن او از خورشید و ریحان،

فراوانی گریستن

۱۰

حسن تعلیل: — / ایهام: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) ایهام: دور از رخ یاران: ۱- در نبودن و هجران یاران ۲- از رخ یاران دور باشد.

تکرار: یاران

۳) ایهام تناسب: آهو: ۱- غزال (معنی درست) ۲- عیب و نقض (معنی نادرست /

متناسب با عیب) / استعاره: بتان استعاره از زیبارویان

۴) واج آرایی: تکرار صامت «ب» (۸ بار) / ایهام تناسب: باز ۱- دوباره (معنی

درست) ۲- پرندۀ شکاری (معنی نادرست / متناسب با بلبل)

۱۱

بررسی آرایه‌ها:

حسن آمیزی (بیت «ب»): لباس تلخ

حسن تعلیل (بیت «د»): شاعر علت تشكیل مشک در بدن آهو را شرم از
دیدن زیبایی معشوق می‌داند.تلمیح (بیت «ه»): اشاره به داستان زندگی حضرت سلیمان (ع) و ربوده شدن
انگشت ایشان به دست دیو.جناس تام (بیت «ج»): که (نصراع اول): حرف اضافه / (نصراع دوم):
چه کسی؟کنایه (بیت «الف»): خشک مغز کنایه از نادان، احمق (کسی که توانایی
دریافت افکار جدید را ندارد). / سیه کاسه کنایه از بخیل و پست /
حاتمی کردن کنایه از بخشنده‌گی کردن

۱۲

پرده: مسند

ماهی: نهاد

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) پر، حلقه: مسند

۳) حریم (حریم وصل را در پرده: در پرده حریم وصل)، آب: مضافق‌الیه

۴) قسمت، جمعیت: متّم

۱۳

خواست (خاست)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «عزل» با «ازل» و «نصب» با «نسب» مشابه‌اند نه هم‌آوا.

۲) «محمل» با «مهمل» و «فرق» با «فراغ» مشابه‌اند نه هم‌آوا.

۳) «رغم» و «رقم» مشابه‌اند نه هم‌آوا.

۱

۴ معنی درست واژه‌ها در سایر گزینه‌ها:

۱) کاینه: موجود

۲) بُنان: سرانگشت، انگشت

۳) اکراه: ناخوشایند بودن، ناخوشایند داشتن امری

۴) معادلهای معنایی واژگان گزینه (۳):

آوازخوانی: غنا

ماجراء: حدیث

بالیده: باسق

فرا رسیدن: قدوم

بررسی واژگان غیرمرتب در سایر گزینه‌ها:

۱) شیفته - برتر

۲) برگزیده - توانگری

۳) گامها

۲

۳ معنی درست واژه‌ها:

دِزم (درهم): مسکوک نقره که در گذشته، به عنوان پول رواج داشته و ارزش آن
کسری از دینار بوده است. (دینار: واحد پول؛ سکه طلا که در گذشته رواج
داشته است).

نبات: گیاه، رُستنی (بنات: دختران)

جبار: مسلط، یکی از صفات خداوند تعالی است.

مکاشفت: کشف کردن و آشکار ساختن، در اصطلاح عرفانی، پی بردن به حقایق
است. (مراقبت: در اصطلاح عرفانی، کمال توجه بمنه به حق و یقین بر این‌که
خداؤند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوت؛ نگاه داشتن دل از توجه به غیرحق)

اعراض: روی‌گردان از کسی یا چیزی، روی‌گردانی

منکر: رشت، ناپسند

۴

۳ املای درست واژه:

بحر: دریا (پهرب: برای)

۵

۴ املای درست واژه:

د نقض: شکستن، شکستن عهد و پیمان (لغز: خوب و شیرین)

۶

۳ املای درست واژه‌ها:

فروگذاردن: رها کردن، کوتاهی کردن

لثیم: بخیل، فرومایه، پست

فرق: دوری، هجران

۷

۲

بیت گزینه (۳) از سعدی است و سایر گزینه‌ها سرودة حافظ است.

در پاسخ‌دهی به این سؤال، توجه به بخش‌های «شعرخوانی» و حفظ اشعار این
بخش‌ها مؤثر است.

۸

۳

بررسی تشییه در گزینه‌ها:

۱) رشتہ جان، من چراغم، عشق آتش است، من روغنم: (۴ مورد)

۲) باغ حسن، باغ عمر: (۲ مورد)

۳) هواداران ذره‌سان گردند: (۱ مورد)

۴) بند هجران، یوسف جان: (۲ مورد)

۲۲ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): ناپایداری قدرت دنیوی و اقبال

- (۱) پاکبازی عاشقانه
(۲) ستایش کرم و فضل
(۳) گله از بدسرشتی مردمان

۲۳ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): تحمل رنج، لازمه رسیدن به مقصود است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) فراوانی عاشقان / جان‌فشنای عاشقانه
(۲) رنج عاشقی و طلب توجّه از معشوق
(۴) نکوهش غفلت

۲۴ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): ترجیح سیرت بر صورت / ارزشمندی سیرت

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) از کوزه همان برون تراود که در اوست.
(۲) دعوت به بردباری
(۳) تغییر مثبت و بهبود خلقيات در اثر حاکم شدن ممدوح

۲۵ ۳ مفهوم گزینه (۳): ضرورت صبوری و شکیباتی پیر طریقت در برابر سالکان

مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه‌ها: صبر، کلید کامیابی است.

سایت Konkur.in

۱۴ ۲ هرزو خرامیام؛ مضافقالیه - مگرم ... به پیش نظر؛ پیش نظرم؛ مضافقالیه

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) هر نفس از جداییات (مضافقالیه) می‌رسد (متّم) عقوبتوی
(۳) آسمان خواهدم (مفهول) از خاک درت (مضافقالیه) دور افکند
(۴) بر دل مرا (مضافقالیه برای دل) غبار علایق نشسته بود / روی عرق فشان توام (مفهول) کرد پاکباز

۱۵ ۲ **بررسی سایر گزینه‌ها:**

- (۱) وحشی [با تو هستم] چه دهی شرح به ما حرف غم خویش
(۳) به دو چشم او [سوگند می خورم] که جانم بشود اگر نیاید
(۴) شکر خدا [می‌گوییم] که باز شد دیده بخت روشنم

۱۶ ۳ **کاروانی؛ مضافقالیه (کاروانی را ... دل: دل کاروانی)****بررسی سایر گزینه‌ها:**

- (۱) تا به آن بیگانه پرور آشنازی (مفهول) یافتم
(۲) استواری (مفهول) طمع از عمر سبکسیر مدار
(۴) تا چند پاسبانی (مفهول) عیب نهان کنم؟

۱۷ ۳ **مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): روزی‌رسانی خداوند علی‌رغم گناهکار بودن انسان‌ها / عدم قطع روزی در اثر گناه بنده****مفهوم سایر گزینه‌ها:**

- (۱) روزی‌رسانی خداوند
(۲) طلب همشینی با حق‌شناسان
(۴) روزی‌رسانی خداوند و دعوت به مناعت طبع

۱۸ ۳ **مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): کمال‌بخشی عشق به عاشق****مفهوم سایر گزینه‌ها:**

- (۱) تأثیر دعا و تضرع سحرگاهی
(۲) ارزش‌بخشی همنشینی با اهل معنی و عارفان حقیقی
(۴) رشد و شکوفایی اهل فضل در غربت

۱۹ ۳ **مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): فساد حاکمان و اهل قدرت****مفهوم سایر گزینه‌ها:**

- (۱) حال عاشق را تنها عاشق درک می‌کند.
(۲) صبوری بر جور خامان
(۴) بی‌اختیاری عاشقانه

۲۰ ۳ **مفهوم گزینه (۳): هر کسی ظرفیت درک راز عشق را ندارد.**
مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: هر کسی محروم راز عشق نیست.۲۱ ۳ **مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): درویش‌نوازی و تعادل****مفهوم سایر گزینه‌ها:**

- (۱) دعوت به معنویت و پرهیز از غفلت
(۲) رنج گرفتاری
(۴) دعوت به تواضع

۱ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۲) «تعالوا: بباید» فعل امر صیغه «للمخاطبین» است، «میانمان» نادرست است ← «بیئنا و تیئکم: میان ما و شما»، «سواء» باید به صورت صفت ترجمه شود!

۳) «آن» معادلی ندارد، «كلمة سواء: سخنی یکسان» نه «آن سخن که یکسان است»، «ألا = أن لا: كه ...»

۴) «تعالوا: بباید»، «نباید» نادرست است، «ألا نُشرِك: که شرک نورزیم»

۲ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) «این» معادلی ندارد و «أكابر: بزرگتر» اسم تفضیل است.
۳ و ۴) «لیث: کاش، ای کاش» حرفی است که معنای آرزو می‌دهد؛ بنابراین «لعل: امید است» در این گزینه‌ها نادرست‌اند، هم‌چنین «عالماً أكبّر: دنیا‌ی بزرگتر» در گزینه (۴) اشتباه ترجمه شده است.

۳ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) «قد» قبل از فعل مضارع معنای «گاهی، شاید، ممکن است» می‌دهد؛ «می‌تواند» معادلی در عبارت عربی ندارد!

۲) «ستة و أربعون: چهل و شش»

۳) «الصف الحادي عشر: کلاس یازدهم»، عدد ترتیبی است.

۴ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱- «أحسن: به نیکی انجام بده» نه «نيکوترا!»
۲- «يرتفع قدراً: ارزشت بلا برود»

۵ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) «نمی‌بذرید» مضارع منفی است نه ماضی منفی، «هیچ فشاری: أَيْ ضغطِ»، «أبدًا» زائد است!

۲) «ملت ایران» باید به صورت معرفه به آن تعریف شود، «هیچ فشاری: أَيْ ضغطِ» نادرست تعریف شده است؛ «أبدًا» زائد است.

۴) «فشاری» مفرد است نه جمع؛ «ضغوط» جمع است و باید مفرد تعریف شود، «ملت ایران» باید به صورت معرفه به آن تعریف شود.

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سؤالات آمده پاسخ بده (۴۲-۳۶):

سگ از حیوانات پستانداری است که انسان قبل از حدود چهارده هزار سال پیش، شروع به اهلی کردن آن و زندگی با آن کرد. در منازلی که انسان ما قبیل تاریخ در آن زندگی می‌کرده است، استخوان‌های سگ‌هایی یافت شده است! بر او لقب بهترین دوست انسان اطلاق می‌شود، و آن به خاطر توانایی بالایش در به یاد آوردن مالکش است، حتی اگر زمانی طولانی [ارتباطش] از او قطع بوده باشد! سگ‌ها به منظورهای مختلفی مورد استفاده قرار می‌گیرند؛ از جمله سرگرمی، نگهداری، چوپانی، شکار و کمک به مردم اگر به آن‌ها نیازمند باشند. سگ‌ها غالباً هشت تا دوازده سال زندگی می‌کنند و سگ‌هایی وجود دارند که گاهی سی سال [هم] زندگی می‌کنند. سگ می‌تواند، اگر مريض شود، به تنهایی گیاهان شفاده‌نشده را بیابد! از ویزگی‌های سگ، هوش او و استفاده از زبان بدن و توانایی اش بر یادگیری و حسن شنوایی قوی اش است، چه او می‌تواند صدای ساعت را از فاصله چهل قدمی بشنود!

زبان عربی (عمومی)

■ مناسب ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریف مشخص کن (۳۵-۲۶):

۳ ترجمه کلمات مهم: ولی: دوستدار، سرپرست / یخچم: آنان را بیرون می‌آورد، خارج می‌سازد / الظلامات: تاریکی‌ها اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) «ولي: دوستدار، سرپرست» نباید به صورت فعل ترجمه کرد، «يُخْرُجُ: خارج می‌کند»، «إلى: به سوی، به»

۲) «الذين آمنوا: کسانی که ایمان آورده‌اند» نه «ایمان آورندگان»، «الظلامات» جمع است نه مفرد.

۴) «آمنوا: ایمان آورده‌اند» ماضی است نه مضارع، «يُخْرُجُ: بیرون می‌آورد» خارج می‌کند نه «رهنمون می‌سازد».

۳ ترجمه کلمات مهم: في الصف الثاني عشر: در کلاس دوازدهم / تسخ طالبات: نه دانش‌آموز / اطفاء المكيف: خاموش کردن کولر / مصابیح: چراغ‌ها اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) «الصف الثاني عشر: کلاس دوازدهم» نادرست ترجمه شده است، «تسخ طالبات: نه دانش‌آموز»، «إطفاء: خاموش کردن» نه «روشن کردن»

۲) «إطفاء: خاموش کردن» نه «روشن کردن»
۴) «المصابيح» جمع است، «مسئولیت ... به عهده» مطابق با عبارت نیست.

۴ نکته: «كل» با تنوین، معنای «هر یک» می‌دهد: «يُؤدّي كُلُّ وظيفته: هر یک وظیفه خود را انجام می‌دهد (ایفا می‌کند)» (سایر گزینه‌ها، این مورد را اشتباه ترجمه کرده‌اند).

۳ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) مسئولیت‌شناس هستند (→ احسان مسئولیت می‌کنند)، «كل: هر یک» ترجمه نشده است، «أحسن وجه: بهترین وجه» نه «به خوبی!»

۲) «در آن» زائد است، «أعضاء: اعضایش»؛ ضمیر «ه» در ترجمه نیامده است، «كل: هر یک» ترجمه نشده است، «مجتمع» ترجمه نشده است، داشته (← دارد)!

۳) ساختار جمله به هم ریخته است، «كل: هر یک» نه «همگان»، «وجه احسن» ترجمه دقیقی نیست!

۳ ترجمه کلمات مهم: هذه ظاهرة: ... این پدیده‌ای است که ... / تحریر: حیرت‌زده (شگفت‌زده) می‌کند / أَن يَعْرَفُ: که آشنایی پیدا کنند اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) «هذه ظاهرة: این، پدیده‌ای است که ...»؛ «هذه الظاهرة: این پدیده»

۲) «تحیر» مضارع است، «من الضروري: ضروری است» ترجمه نشده است، «(این پدیده) نادرست است (توضیح گزینه (۱))، «مردمان بسیاری را» نادرست

است، دقت کنید «كثيراً» صفت نیست، بلکه قید است: «مردم را بسیار شکمت‌زده می‌کند»، «معترضی کنند» نادرست است: «يَعْرَفُ على: آشنایی پیدا کنند»

۴) «كثيراً من الناس: بسیاری از مردم»، «أن يَعْرَفُ على: آشنایی پیدا کنند» اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

۱) «أن يَبْدأ: پیش از آن که شروع شود»، بهتر است به صورت فعل ترجمه شود نه مصدر، «غيموم: ابرها» جمع است.

۲) «سوداء: تیره، سیاه» ترجمه نشده است، «تُلَاحِظُ: دیده می‌شود» مجھول است، «الإعصار: گردباد» نه «طوفان»، «تُلَاحِظُ: مشاهده می‌شود» مجھول است.

۲ ۴۲ [عِظَامٌ] استخوان‌ها جمع مکسر «عظَمٌ» است.

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۴۳ - ۵۰):

۲ ۴۳ «الْعَالَمُ»: جهان درست است، نه «الْعَالَمُ»: دانشمند!

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱ همراه: همان کسی است که ما را در سفرها همراهی می‌کند! (✓)

۲ تلفن: دستگاهی که برای تماس با کسی مورد استفاده قرار می‌گیرد! (✓)

۳ خوابیده: کسی که خوابیده و همچنین به غافل، اطلاق می‌شود! (✓)

۴ قطعه‌های زمین: ساختمان‌ها و بناهایی که ما مستول آن‌ها هستیم! (✗)

چون «البِقَاعُ» یعنی «قطعه‌های زمین» نه «ساختمان‌ها»!

۳ ۴۵ «أَخْوَاهُ» که در اصل «أَخْوَانٍ + ي» بوده، مثُّلی است.

ترجمه: دو برادرم دیروز در خانه مادر بزرگ آشنا کردند!

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ «الْغَدوَانُ»: دشمنی مفرد است.

۲ «الْمُسْلِمِينَ»: جمع مذکور سالم است.

۳ «مَهْرَاجَانُ»: جشنواره مفرد است.

۳ ۴۶ «الْثَلَاثَيْنُ»: سی‌آم عدد ترتیبی است و مابقی اعداد در سایر

گزینه‌ها عدد اصلی هستند.

۴ ۴۷ هر دو فعل «يَجِبُ»: واجب است و «تَتَعَايَشُ»: همزیستی

کنند! مفعول پذیر نیستند.

ترجمه: باید تمدن‌ها در جهان به صورت مسالمت‌آمیز همزیستی کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ «تَزَيَّنُ»: زینت می‌بخشد و «تَسْرُّرُ»: شادمان می‌کند» متعدد هستند و

مفعول پذیر!

۲ «يَمَارِسُنَ»: انجام می‌دهند متعدد است و مفعول پذیر!

۳ «لِتَكْتُبُ»: باید پنویسیم و «لِيُتَبَّهَ»: تا متتبه کند» متعدد هستند و

مفعول پذیر!

۳ ۴۸ حرف مشبه بالفعل «أَنْ» برای ربط میان دو جمله است که

در این گزینه آمده است.

۱ ۴۹ «تَفَرَّقُوا» در باب «تفعیل» است: فَرَّقَ، يُفَرَّقُ، تَفَرَّقَ.

۴ ۵۰ در جای خالی اول از فعل «جَاءَ» باید باید ← جالسو

در جای خالی دوم فعل باید در صیغه «جمع مذکور مخاطب» باشد ← تَنَاهَرُوا

ترجمه: با فرهیختگان همنشینی کنید تا از آنان تأثیر بپذیریدا

۲ ۴۶ [أَنْزَلَنَّهُ] نادرست را مشخص کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱ پس از آن که بچه سگ به دنیا می‌آید، مادرش به او شیر می‌دهد! (✓)

چون گفته شد، سگ از حیوانات پستاندار است.

۲ بیشتر سگ‌ها حدود سی سال زندگی می‌کنند! (✗) چون گفته شده است،

سگ‌ها «اغلب» ۱۲ تا ۱۶ سال زندگی می‌کنند و بعضی از سگ‌ها هستند که

ممکن است تا سی سال هم زندگی کنند.

۳ از هزاران سال پیش، انسان و سگ با هم دوست هستند! (✓) با توجه به

خط اول متن.

۴ انسان ما قبل تاریخ سگ‌ها را اهلی می‌کرد تا به او کمک کند! (✓) با

توجه به عبارت اول و دوم متن).

..... ۱ ۳۷ براساس متن

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱ سگ از تکان دادن دمش استفاده می‌کند تا با صاحبی صحبت کند و به او

چیزی بفهماند! (✓) با توجه به این که اشاره شد از ویژگی‌های سگ، استفاده

از زبان بدن است.

۲ سگ‌هایی که در منازل انسان باستان زندگی می‌کردند، استخوان‌ها را

می‌خورند! (✗) چنین چیزی در متن نیامده است.

۳ سگ‌ها انسان را به خواص برخی گیاهان دارویی راهنمایی می‌کنند! (✗)

اگر هم درست باشد، در متن اشاره نشده است.

۴ سگ فقط از فاصله‌های نزدیک قادر به شنیدن صدا است! (✗) با توجه به

«فَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى سَمَاعِ صَوْتِ السَّاعَةِ مِنْ مَسَافَةِ أَرْبَعِينَ قَدْمًا»

چرا سگ بهترین دوست برای انسان لقب گرفته است؟ ۴ ۳۸

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱ زیرا در شکار حیوانات و چوپانی به او کمک می‌کند! (✗)

۲ زیرا انسان اقدام به اهلی کردن او پیش از چهارده هزار سال پیش کرده

است! (✗)

۳ زیرا او با انسان بازی می‌کند و باعث سرگرمی اش می‌شود! (✗)

۴ زیرا او صاحب خود را فراموش نخواهد کرد، اگرچه سال‌های طولانی از او

دور شده باشد! (✓) دقت کنید که پاسخ این سؤال در خود عبارت آمده است:

و ذلك لمقدرته العالية على ...»

۱ ۳۹ [أَنْزَلَنَّهُ] نادرست را مشخص کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱ سگ‌ها از حیوانات باهوش نیستند! (✗) چون بیان شد از ویژگی‌های سگ،

هوش اوست «ذکاؤه»

۲ با آموش ممکن است حیوانات اهلی شوند! (✓)

۳ برخی از مردم در منازل خود برای سرگرمی سگ‌ها را نگهداری می‌کنند! (✓)

۴ گیاهان دارویی به سگ کمک می‌کنند از بیماری‌اش خلاصی باید! (✓)

■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۰ - ۴۲):

۲ ۴۰ «انقطع: قطع شود» در باب «انفعال» است و هر فعلی در این

باب، لازم است نه متعددی.

۱ ۴۱ در این جمله «تَسْتَخَدِمُ»؛ «الْلَغَائِبَةُ» (مفرد مؤنث غائب) است.

۴ بیت «ما همه شیران ولی شیر علم...» با اشاره به نیاز دائمی موجودات به خداوند با آیه شریفه «يا آيَهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ ...» ارتباط دارد.

۵۸

۴ رسول خدا (ص) از همان آغاز رسالت خود، از مشرکان می‌خواست با گفتن جمله «لا اله الا الله» دست از شرک و بتپرستی بردارند و به خدای یگانه ایمان آورند، و با گفتن این عبارت تمام احکام و حقوق اسلامی فرد به رسالت شناخته می‌شود و ... تابیر این جمله «لا اله الا الله» فقط یک شعار نیست بلکه التزام و پایبندی به آن همه زندگی فرد مسلمان را در رابطه با خدا، خویشن، خانواده، اجتماع و دیگر مخلوقات تغییر می‌دهد.

۵۹

۴ از رسول خدا (ص) پرسیدند: باهوش‌ترین مؤمنان چه کسانی هستند؟

۶۰

فرمود: «آنان که فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند». و آیه شریفه «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ ...» اشاره به ویزگی مؤمنان دارد.

۶۱

۳ با توجه به آیه شریفه «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا فَلَأَخْوَفُ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْرَجُونَ» پیامد و بازتاب اعتقاد به خدا و آخرت و انجام عمل صالح، این است که ترس و غمی ندارند. و با توجه به آیه شریفه «وَ قَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَ تَحْبَيْ وَ مَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَ مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظْلَمُونَ: خداوند در جواب کافران می‌فرماید: البته این سخن را از روی علم نمی‌گویند بلکه فقط ظن و خیال آنان است.»

۶۲

۴ در دیدگاه الهی نسبت به مرگ یا همان معتقدان به معاد، زندگی دنیوی هم‌جون خوابی کوتاه و گذرآ بوده و زندگی حقیقی در جهان دیگر آغاز می‌شود، آن‌گونه که پیامبر (ص) می‌فرماید: «النَّاسُ نِيَّاً، فَإِذَا مَاتُوا، انتَهُوا: مردم [در این دنیا] در خوابند، هنگامی که بمیرند، بیدار می‌شوند.»

۶۳

۱ نهراسیدن از مرگ سبب می‌شود که دفاع از حق و مظلوم و فدایکاری در راه خدا آسان‌تر شود و شجاعت به مرحله عالی آن برسد و آن‌گاه که حیات این دنیا چیزی جز ننگ و ذلت نباشد، و فدایکاری در راه خدا ضروری باشد، انسان‌ها به استقبال شهادت بروند. پیامبر اکرم (ص) درباره مرگ می‌فرماید: «برای نابودی و فنا خلق شده‌اید بلکه برای بقا آفریده شده‌اید و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می‌شوید.»

۶۴

۲ یکی از آثار اعتقاد به معاد این است که پنجره امید و روشنایی به روی انسان باز می‌شود و انگیزه فعلیت و کار، زندگی را فرا می‌گیرد و هم‌چنین انسان معتقد می‌داند که اگر در مسیر تلاش خود، ظلمی به او بشود و نتواند داد خود را از ظالمان بستاند قطعاً در جهان دیگری خداوند آن‌ها را به سرای اعمالشان خواهد رساند و این موضوع در عبارت قرآنی «وَ لَا هُمْ يَحْرَجُونَ: برای آنان غم و اندوهی نیست» تجلی دارد. عامل نهراسیدن از مرگ یعنی عبارت قرآنی «فَلَأَخْوَفُ عَلَيْهِمْ: پس بر آنان ترسی وجود ندارد» سبب می‌شود که دفاع از حق و مظلوم و فدایکاری در راه خدا آسان‌تر شود و شجاعت به مرحله عالی آن برسد.

دین و زندگی

۲ هستی بخشی خداوند، همان توحید در خالقیت است که نام درس اول است و با آیه شریفه «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ» مرتبط است و بی‌همتایی و یگانگی خداوند همان «اصل و حقیقت توحید» است.

۵۱

۳ عبارت شریفه «كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأنٍ: او همواره دست اندر کار امری است» نشانگر ریوبیت الهی است و در آیه سوم سوره توحید می‌خوانیم: «لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُوْلَدْ: نه زایده و نه زاده شده است» که بیانگر پدیده نبودن خداوند متعال است.

۵۲

۲ از آن جا که خداوند، تنها مالک جهان است تنها ولی و سرپرست جهان نیز هست و مخلوقات، جز به اجازه او نمی‌توانند در جهان تصرف کنند. چنین اجازه‌ای به معنی واگذاری ولایت خداوند به دیگری نیست بلکه بدین معناست که خداوند آن شخص را در مسیر و مجرای ولایت خود قرار داده است و اگر خداوند پیامبر اکرم (ص) را ولی انسان‌ها معرفی می‌کند، بدین معناست که ایشان را واسطه ولایت خود و رساننده فرمان‌هایش قرار داده است و این موضوع در آیه شریفه «مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلَىٰ وَ لَا يَشُرُكُ فِي حَكْمِهِ أَحَدٌ: آن‌ها هیچ ولی [سرپرستی] جز او ندارند و او در فرمانروایی خویش کسی را شریک نمی‌سازد» تجلی دارد.

۵۳

۳ تدبیر امور به طور مستقل از خداوند، شرک در ریوبیت است نه خالقیت.

۵۴

توحید در ریوبیت بدین معناست که چون خداوند خالق و مالک و ولی جهان است، تنها رب هستی نیز می‌باشد و این بدین معنا نیست که موجودات، به خصوص انسان نقشی در پرورش و تدبیر سایر مخلوقات ندارند. موارد «ج» و «د» صحیح است.

۵۵

۲ • با توجه به آیه شریفه «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ ...» خداوند نور هستی است، یعنی تمام موجودات «وجود» خود را از او می‌گیرند و به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می‌گذارند و وجودشان به وجود او وابسته است. (توحید در خالقیت)

• در آیه ۲۹، سوره الرحمن می‌خوانیم: «يَسَّأَلُهُ وَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ: هر آن‌چه در آسمان‌ها و زمین است، پیوسته از او درخواست می‌کند (در نتیجه) او همواره دست اندر کار امری است «كُلُّ يَوْمٍ هوَ فِي شَأنٍ».

• از عبارت قرآنی «وَ اللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ: وَ خَدا است که [تنها] بی‌نیازستوده است» این مفهوم را می‌توان دریافت که چون خداوند بی‌نیاز مطلق است، کسی نمی‌تواند وجود او را بگیرد و نابودش کند.

۵۶

۳ افزایش خودشناصی ← درک بیشتر فقر و نیاز ← افزایش بندگی (علت) (علت) (علت) و (علت) (علت) (علت)

→ ← آگاهی، سرچشمۀ بندگی است، انسان‌های آگاه دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می‌کنند و خود را نیازمند عنایات پیوستۀ او می‌دانند.

۵۷

۴ نیاز دائمی موجودات به خداوند چنین است که جهان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند است و این نیاز هیچ‌گاه قطع یا کم نمی‌شود. از این رو مولوی زبان حال موجودات را که به پیشگاه الهی عرض نیاز می‌کند، این‌گونه بیان می‌کند:

«ما چو ناییم و نوا در ما ز توست / ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست ما که باشیم ای تو ما را جانِ جان / تا که ما باشیم با تو در میان»

۷۳ ۲ بعد جسمانی به مکان و زمان نیازمند و محدود است و با مرگ فرسوده و متلاشی می‌شود. در مقابل بعد روحانی انسان تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد، متلاشی نمی‌شود و بعد از مرگ بدن، باقی می‌ماند و آگاهی و حیات خود را از دست نمی‌دهد (حیات لاینقطع) و محدودیت به مکان و زمان ندارد. (عدم محدودیت مکانی و زمانی)

۷۴ ۲ پاسخ به این سؤال این است که خداوند را نه تنها در این دنیا نمی‌توان با چشم مادی دید، بلکه در آخرت نیز نمی‌توان او را با این چشم مشاهده کرد و این موضوع در این عبارت قرآنی «لَا تُدِرِّكُ الْأَبْصَارُ: چشم‌ها او را در نمی‌یابند» نمایان است و شناخت چیستی (ماهیت) خداوند، محال است (غیرممکن) زیرا احاطه جزء به کل محال است و ذهن انسان گنجایش و ظرفیت آن را ندارد.

۷۵ ۲ قرآن کریم بارها تأثیر داشتن موجودات گوناگون را در عالم یادآوری کرده است که این تأثیرگذاری با اذن خداوند انجام می‌گیرد به طور مثال فرموده که «در عسل برای مردم شفاست» اعتقاد به این عقیده مؤید توحید در رویت است برای قبول توحید در رویت ضرورتی ندارد که هر گونه اثر را از اشیا و یا انسان‌ها سلب کنیم.

۶۵ ۲ عبارت قرآنی «وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِ الْعُتْقَيْوَانُ: وَ سَرَایٌ آخِرَتٌ زندگی حقیقی است» مؤید این موضوع است که این دنیا تنها بخش کوچکی از زندگی انسان است و زندگی حقیقی و واقعی وابدی پس از این دنیا آغاز می‌شود. **دلایل رد سایر گزینه‌ها:**

۱) عالم بزرخ

۳) غربوی درخشنان تر برای روح انسان

۴) این دنیا سرایی است که انسان می‌تواند زندگی حقیقی داشته باشد، نادرست است؛ زیرا زندگی در آخرت است نه بزرخ و مرگ طلوعی درخشنان برای روح انسان است نه غربوی و در این دنیا زندگی حقیقی نیست بلکه در آخرت زندگی حقیقی است.

۶۶ ۳ قرآن کریم بر کمارزش بودن زندگی دنیوی و حقیقی بودن زندگی آخرت تأکید می‌کند و می‌فرماید: «وَ ما هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوَ وَ لَعِبٌ : این زندگی دنیا، جز سرگرمی و بازی نیست». بعضی از کسانی که منکر معاد هستندند فکر مرگ را از ذهن خود بیرون براند لذا همین زندگی چند روزه نیز برایشان بی‌ارزش می‌شود، در نتیجه به یأس و نامیدی چخار می‌شوند ... و آیه شریفه «وَ قَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاةً أَنَّا الَّذِي نَمَوْتُ وَ نَحْيِيٌّ وَ مَا يَهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ» [کافران] گفتنند: زندگی و حیاتی جز همین زندگی و حیات دنیایی مانند نیست، همواره [گروهی از ما] می‌میریم و [گروهی] زنده می‌شویم و ما را فقط گذشت روزگار نایبود می‌کنند ... ». به این مطلب اشاره دارد.

۶۷ ۳ به این دلیل که هر موجود جسمانی در زمان و مکان خاصی قرار دارد در یک زمان نمی‌تواند در دو مکان باشد و نیز نمی‌تواند در دو زمان قرار بگیرد اما در رویای صادقه می‌بینیم که یک شخص که مثلاً در زمان «الف» است، خوابی می‌بیند که نشان می‌دهد او در همین زمان «الف» به زمان «ب» رفتنه است و این عمل از عهده جسم ساخته نیست پس مربوط به بعد روحانی و مجرد انسان است.

۶۸ ۱ اگر شخصیت یا «من» انسان وابسته به جسم او باشد باید در دوران عمر بارها عوض شده و به شخص دیگری تبدیل شده باشد در صورتی که چنین نیست. اعتقاد به دگرگونی مداوم شخصیت انسان در گذر زمان یک رفتنه است و این عمل از عهده جسم ساخته نیست پس مربوط به بعد روحانی و مجرد انسان است!

۶۹ ۴ از دلایل اثبات وجود بعد روحانی، ثابت بودن «خود» است و بر این اساس اگرچه با گذشت حدود هفت سال، تمام عناصر بدن عوض می‌شود و سلول‌های کهنه می‌میرند و سلول‌های جدید جای آنها را می‌گیرند، اما حقیقت وجود انسان در طول این سال‌ها ثابت است.

۷۰ ۳ به وقوع پیوستن رؤیاهای صادقه با تمام جزئیات، شخص را به شگفتی و می‌دارد. قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد بر پایه پذیرش همین «من ثابت» بنا شده است.

۷۱ ۴ غیر از بعد جسمانی و غیر مجرد بعد دیگری داریم که در فرهنگ دینی از آن به روح تعبیر شده است همین بعد است که فضیلت‌ها و رذیلت‌های اخلاقی را کسب می‌کنند. بعد غیرمامدی و روحانی انسان را بعد مجرد نیز می‌گویند.

۷۲ ۴ «جون بلند و پست با هم یار شد / آدمی اعجوبه اسرار شد» عطار نیشابوری در این بیت قرین شدن (یار و همراه شدن) بعد جسمانی و روحانی با هم را شرط «اعجوبه اسرار شدن آدمی» می‌داند.

۲ **۸۳** تشعشع در آن ناحیه حداقل ۱۰۰ برابر بیشتر از حالت طبیعی است و به اندازه کافی نیرومند است که هر نوعی از موجود زنده را بکشد.

- (۱) طبیعی؛ ذاتی
- (۲) قوی، نیرومند
- (۳) منظم؛ مرتب
- (۴) رایج؛ مشترک

۲ **۸۴** مشکل کلیدی در غربال‌گری بیماری شبکیه دیابتی، شناسایی

آن دسته از بیماران مبتلا به بیماری شبکیه تهدیدکننده بینایی است که ممکن است نیاز به درمان پیشگیرانه داشته باشند.

- (۱) جشن گرفتن
- (۲) شناسایی کردن
- (۳) تأسیس کردن
- (۴) تقسیم کردن

۲ **۸۵** همه ما دلیل خوبی داریم که با آرامش به مدرسه‌ای فکر کنیم

- که تحصیلات عالی را برای فرزندانمان فراهم کرده است.
- (۱) به ندرت
  - (۲) با آرامش
  - (۳) به آرامی
  - (۴) ناگهان

۲ **۸۶** هدف از این تورها تشویق یک احساس هویت در بین

۵۰۰۰۰۰۰ کارمند شرکت بود تا درباره این که چه کسی هستند بیشتر بدانند.

- (۱) شوخ‌طبعی
- (۲) هویت
- (۳) قدردانی
- (۴) تعلق

۱ **۸۷** در [سال] ۱۹۵۳، طوفانی عظیم منجر به سیل در سرتاسر

استان زلاند در هلند شد [و] ۱۸۰۰ نفر را غرق کرد و ۱۳۰ شهر را به طور کامل ویران ساخت.

- (۱) تخریب کردن، ویران کردن
- (۲) جای ... را پیدا کردن
- (۳) شامل ... بودن، دربر داشتن
- (۴) قرار دادن، گذاشتن

زمین سیاره [اصلی و] خانه ما است. این [سیاره] سومین سیاره نزدیک

به خورشید است. در منظومه شمسی زمین بین زهره و مریخ قرار دارد.

این سیاره تنها یک قمر دارد. زمین به دور خورشید در فاصله حدود ۱۵ میلیون کیلومتری حرکت می‌کند.

زمین حدود ۴.۵ میلیارد سال عمر دارد. این تنها سیاره‌ای است [که]

می‌شناسیم که دارای حیات است. دارای مقدار زیادی آب مایع است که برای حیات مهم است. ما توسط جو زمین از نور مضر خورشید محافظت

می‌شویم. انسفیر گرمای نور خورشید را جذب می‌کند تاکره [زمین] را

گرم نگه دارد. بر روی زمین، نقاط مختلف دارای درجه حرارت متفاوت هستند. اما اکثر مکان‌ها دارای دمای دقیقاً مناسب برای حفظ حیات

هستند. ما از زمین بسیار سپاسگزاریم برای مهربان بودن و مراقبت کردن از ما.

زمین به دور خورشید می‌چرخد. سیاره ما ۳۶۵ و یک‌چهارم روز طول

می‌کشد تا یک دور خورشید را تکمیل کند. ما این سفر مدور به دور

خورشید را یک سال می‌نامیم. سال ما ۳۶۵ روز دارد. برای جبران این

یک‌چهارم روز اضافی، هر چهار سال یک روز اضافی تر به تقویم خود اضافه می‌کنیم.

۱ **۷۶** در سال ۱۹۱۵ مونالیزا (لبخند ژوکوند) اثر لئوناردو داوینچی

توسط یک کارمند موزه دزدیده شد ولی دو سال بعد هنگامی که دزد در تلاش بود تا این اثر را به یک کلکسیونر بفوشود پیدا شد.

توضیح: هر دو فعل "steal" (دزدیدن) و "find" (پیدا کردن، یافتن) در این جا جزء افعال متعدد هستند و به مفعول نیاز دارند. با توجه به این که در هر دو مورد مفعول (the Mona Lisa) پیش از جای خالی قرار گرفته است، در هر دو جای خالی به فعل مجھول نیاز داریم و تنها گزینه (۱) می‌تواند صحیح باشد.

۲ **۷۷** وقتی معلم را ببینم می‌خواهم درخواست مرخصی از کلاس بدhem چون مادرم بیمار است و می‌خواهم در خانه باشم تا از او مراقبت کنم.

توضیح: برای اشاره به انجام کاری در زمان آینده با قصد و برنامه‌ریزی قبلی از ساختار "be going to" استفاده می‌شود. دقت کنید که گزینه (۲) تنها در صورتی می‌توانست صحیح باشد که در گذشته قصد داشتیم کار را انجام دهیم ولی به هر دلیلی انجام نشده است.

۴ **۷۸** صدای بلند موسیقی که از خانه کناری می‌آمد، همه همسایه‌ها را نصف شب بیدار کرد و متأسفانه آن‌ها مجبور شدند به پلیس زنگ بزنند.

توضیح: با توجه به این که مفعول فعل متعبدی "wake up" (عنی "all the neighbors") بعد از جای خالی قرار گرفته است، دیگر مجاز نیستیم آن را مجھول کنیم. همچنین با توجه به مفهوم جمله و انجام شدن و به اتمام رسیدن فعل در زمان معینی از گذشته، باید از زمان گذشته ساده استفاده کنیم.

۳ **۷۹** برخی از دانش‌آموzan مطمئن هستند که در ۱۰ الی ۲۰ سال

آینده مدرسه‌ای نخواهد بود و آن‌ها از خانه‌های ایشان درس را فرا می‌گیرند.

توضیح: با توجه به این که در هر دو مورد پیش‌بینی بر مبنای نظر شخصی است

برای آن‌ها از زمان آینده ساده (شکل ساده فعل + "will") استفاده می‌شود.

۱ **۸۰** مطابق جدیدترین گزارش آژانس جهانی پژوهش سرطان،

انتظار می‌رود نرخ‌های جهانی سرطان تا سال ۲۰۲۵، ۵۰ درصد افزایش یابد.

(۱) افزایش دادن، افزایش یافتن

(۲) تولید کردن، ساختن

(۳) تمایز بخشیدن، تشخیص دادن

(۴) ترکیب کردن، تلفیق کردن

۴ **۸۱** وقتی خبر گزارش شد که تعدادی از خانواده‌ها تمام دارایی‌های ایشان را در آتش‌سوزی آپارتمان از دست داده بودند، صدها نفر پیشنهاد دادند تا پول، غذا، پوشش و اثاثیه را به قربانیان [جادهه] اهدا کنند.

(۱) انتخاب کردن، برگزیدن

(۲) دریافت کردن، گرفتن

(۳) چشم پوشیدن از، [خطا و غیره را] بخشیدن

(۴) اهدا کردن، بخشیدن

۲ **۸۲** افراد بالغ دارای مشکلات سلامتی مزمن باید پیش از آغاز یک

برنامه جدید فعالیت جسمانی ابتدا با پیشک صحبت کنند.

(۱) مشاهده کننده، بیننده

(۲) پزشک

(۳) مخترع

۴ ۸۸

- (۱) ستاره
(۲) آسمان
(۳) زمین

۲ ۸۹

- (۱) گاز
(۲) مایع
(۳) سرد
(۴) آرام

۳ ۹۰

توضیح: با توجه به این‌که مفعول فعل متعددی "protect" محافظت کردن از، مراقبت کردن از) یعنی ضمیر "we" پیش از جای خالی قرار گرفته است، در جای خالی به فعل مجھول نیاز داریم. در بین گزینه‌ها تنها گزینه (۳) دارای ساختار مجھول است.

۱ ۹۱

- (۱) مراقبت کردن از
(۲) احترام گذاشتن به
(۳) اختصاص دادن
(۴) ورزش کردن

۴ ۹۲

- (۱) تشخیص دادن
(۲) فرباد زدن
(۳) محافظت کردن از
(۴) چرخیدن

جنگل‌زدایی یعنی قطع یا سوزاندن درختان و جنگل‌ها. در آمریکای جنوبی، بیشتر جنگل‌زدایی به این دلیل صورت می‌گیرد که انسان‌ها می‌خواهند از آن زمین برای کشاورزی استفاده کنند یا جاده و خانه بسازند. در کشورهایی که پول زیادی ندارند، مانند آن‌هایی [که] در آمریکای جنوبی [هستند]، مردم برای تأمین نیازهای روزمره زندگی کشاورزی می‌کنند.

دلایل جنگل‌زدایی بیشتر مربوط به پول و اقتصاد است. کشورهای فقیرتر مجبورند از هر چیزی که دارند برای پول درآوردن استفاده کنند. این هم در سطح محلی و هم در سطح ملی رخ می‌دهد. در سطح محلی، مردم به دلیل فقر (فقیر بودن) و جمعیت رو به افزایش، از زمین برای کشاورزی به منظور درآمدزایی استفاده می‌کنند.

مشکل این است که از بین بردن جنگل‌های آن‌ها برای کسب درآمد تنها مشکل را برای مدت کوتاهی حل می‌کند و در مدت زمان طولانی باعث آثار منفی می‌شود. درختان از حدود ۵۰ درصد کریں تشكیل شوند، بنابراین وقتی درختان می‌سوزند، کریں در هوآ آزاد می‌شود. قطع کردن آن‌ها میزان باران را کاهش می‌دهد، [او] این خود هوا را گرم‌تر می‌کند و به خورشید اجازه می‌دهد زمین را گرم کرده و آن را خشک کند. حیوانات و گیاهانی که در جنگل‌های بارانی زندگی می‌کنند نیز به شدت زیادی تحت تأثیر قرار می‌گیرند. جنگل‌های بارانی گرم‌سیری حدود ۵۰ درصد از گونه‌های جانوری زمین را در خود جای داده‌اند. وقتی زیستگاه آن‌ها را نابود می‌کنیم، آن‌ها را نیز می‌کشیم.

برای حل مشکلاتی مانند جنگل‌زدایی، سازمان‌های سراسر جهان سعی می‌کنند جنگل‌های بارانی را نجات دهند و اگر جنگل‌زدایی ادامه یابد، تنها ظرف ۱۰۰ سال هیچ جنگل بارانی دیگری باقی نخواهد ماند.

۳ ۹۳ با توجه به مقاله کدامیک از این جملات صحیح است؟

- (۱) جنگل‌زدایی در کشورهای ثروتمند صورت می‌گیرد.
(۲) قطع و سوزاندن درختان عمدتاً بر انسان‌ها تأثیر می‌گذارد.
(۳) اگر انسان‌ها در جنگل بارانی درختان را قطع کنند، باران کمتری خواهد بارید.
(۴) جنگل‌زدایی فقط در سطح ملی اتفاق می‌افتد.

۲ ۹۴ موضوع اصلی پاراگراف ۳ چیست؟

- (۱) کاهش باران
(۲) آثار منفی جنگل‌زدایی
(۳) کریں و کاربردهای آن
(۴) اقتصاد

۱ ۹۵ نقطه مقابل جنگل‌زدایی چیست؟

- (۱) کاشت درختان
(۲) قطع درختان
(۳) تخریب جنگل‌ها
(۴) سوزاندن درختان

۲ ۹۶ چرا جنگل‌زدایی معمولاً در کشورهای فقیرتر اتفاق می‌افتد؟

- (۱) این اتفاق می‌افتد زیرا آن‌ها به جنگل‌های خود اهمیت نمی‌دهند.
(۲) به دلیل فقر اتفاق می‌افتد.
(۳) این اتفاق می‌افتد زیرا آن‌ها از درختان برای ساختن کاغذ استفاده می‌کنند.
(۴) این اتفاق می‌افتد زیرا آن‌ها از حیواناتی که در جنگل‌ها زندگی می‌کنند می‌ترسند و می‌خواهند آن‌ها خانه‌هایشان را از دست بدene.

سلام. نام من رنتا است و می‌خواهم چیزی را با شما به اشتراک بگذارم. هفت‌تۀ گذشته در شهر بودم و کمی خرید می‌کردم. این یک شهر کوچک با تنها یک خیابان اصلی است. روبروی خیابان، کلیسا‌یی با قبرستان و اندکی زمین پارک وجود دارد. یک مرد بی‌خانمان روی زمین، کنار کلیسا نشسته بود و یک سگ با خود داشت. کسی به او نگاه نمی‌کرد؛ انگار آن جا نبود. من به صفت نانوایی گرگس پیوستم و تضمیم گرفتم برای ناهمار یک رول سوسیس بخورم. جلوی من در صفر، زن جوانی بود. من متوجه او شدم زیرا او چکمه‌های بالای زانوی چرمی [او] زیبایی پوشیده بود و یک سگ با خود داشت. او یک باگت داغ و یک قهوه خرید و از معازه خارج شد. در خیابان قدم زدم و شروع به خوردن رول سوسیس کردم. چند تا خردۀ برای کبوترها انداختم. سپس کلیسا را نگاه کردم و همان زن جوان را دیدم. او به سوی مرد بی‌خانمان رفت و ساندویچ و قهقهه را به او داد. سپس، چند بیسکویت سگ از کیف شیک خود بیرون آورد و به سگ داد. آن مرد گفت: «ممنون. خدا خیرت دهد». او بسیار سپاسگزار بود. زن جوان لبخند زد. او به آن مرد گفت: «مراقب خودتان باشید!» دور شد. من واقعاً تحت تأثیر رفتار مهربانش قرار گرفتم؛ و اشکم جاری شد. به نظر می‌رسید او شخص بسیار خوبی است.

۴ ۹۷ با توجه به متن، همه موارد زیر در مورد مقاله نادرست است.

..... به جزء

- (۱) رنتا هفت‌تۀ گذشته در شهر بود تا به کلیسا برود
(۲) یک پیرمرد بی‌خانمان در شهر نزدیک کلیسا بود و همه به او نگاه می‌کردند
(۳) زن جوان فردی سخاوتمند بود و به رنتا توصیه کرد که چیزی به مرد بی‌خانمان اهدا کند
(۴) رنتا وقتی دید که زن جوان با مرد بی‌خانمان چه کرد بسیار تحت تأثیر قرار گرفت

ریاضیات

عدد ۵ انتخاب شده است، پس ما باید ۲ رقم دیگر از بین پنج رقم باقی مانده انتخاب کنیم:

$$\binom{5}{2} = \frac{5!}{3!2!} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{3! \times 2} = 10$$

۱ گ ل سلطان کلمه «سلطان» را یک شیء در نظر می‌گیریم که به همراه ۲ حرف دیگر، ۳ شیء خواهیم داشت و جایگشت آن‌ها برابر $3! = 3 \times 2 \times 1 = 6$ است:

۲ ۱۰۳

$$P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!} \quad C(n, r) = \binom{n}{r} = \frac{n!}{(n-r)!r!}$$

$$P(n, n-1) = \frac{n!}{(n-(n-1))!} = \frac{n!}{(n-n+1)!} = \frac{n!}{1} = n! \neq n \quad (\text{الف})$$

$$P(n, n) = \frac{n!}{(n-n)!} = \frac{n!}{0!} = \frac{n!}{1} = n! \neq 1 \quad (\text{ب})$$

$$C(n, n) = \frac{n!}{(n-n)!n!} = \frac{1}{0!} = \frac{1}{1} = 1 = 1 \quad (\text{ج})$$

$$C(n, 0) = \frac{n!}{(n-0)!0!} = \frac{n!}{n! \times 1} = \frac{1}{1} = 1 \neq n \quad (\text{د})$$

۴ ۱۰۴

انتخاب ۲ سوال از ۴ سوال اول

$$\binom{4}{2} \binom{6}{4} = 6 \times 15 = 90$$

انتخاب ۴ سوال از ۶ سوال دوم

$$\binom{4}{2} = \frac{4!}{2!2!} = \frac{4 \times 3 \times 2!}{2! \times 2} = 6$$

$$\binom{6}{4} = \frac{6!}{4!2!} = \frac{6 \times 5 \times 4!}{4! \times 2} = 15$$

۱ ۱۰۵

ارقام ۶, ۷ یا ۸

$$\boxed{3} \times \boxed{4} \times \boxed{3} \times \boxed{2} = 72$$

همه ارقام به جز رقم بکاررفته در اولین جایگاه سمت چپ (پیکان هزار)

۲ ۱۰۶

انتخاب ۳ نفر برای چادر ۳ نفره

$$\binom{8}{3} \times \binom{5}{4} \times \binom{1}{1} = 56 \times 5 \times 1 = 280$$

انتخاب ۱ نفر از ۵ نفر

باقی مانده برای چادر ۱ نفره باقی مانده برای چادر ۴ نفره

$$\left\{ \begin{array}{l} \binom{8}{3} = \frac{8!}{3!5!} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5!}{6 \times 5!} = 56 \\ \binom{5}{4} = 5 \end{array} \right.$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \binom{5}{4} = 5 \end{array} \right.$$

۳ ۹۸ کلمه زیرخطدار "genuinely" (واقعاً) در پاراگراف آخر

نژدیکترین معنی را به "really" دارد.

۱) بیشتر

۲) عمدتاً، اساساً

۳) واقعاً، حقیقتاً

۴) به سختی؛ به ندرت

۱ ۹۹ بهترین عنوان برای متن چیست؟

۱) یک عمل دوستداشتمنی مهریانی

۲) مشکلات افراد بی خانمان

۳) کلیساها در شهرهای کوچک

۴) نحوه رفتار با سگ‌ها و کبوترها

۱ ۱۰۰ رنتا چگونه می‌توانست زنی را که در مغازه دیده بود به خاطر آورد؟

۱) او توانست وی را به دلیل لباس‌هایی که آن زن بر تن داشت بشناسد.

۲) او آن زن را به یاد آورد، زیرا خانم بسیار خوبی بود.

۳) رنتا آن زن را از طریق قهوه‌ای که در مغازه خریده بود، شناخت.

۴) رنتا آن زن را به دلیل این‌که او را در کلیسا دیده بود، شناخت.

$$\begin{array}{c} \text{روان‌شناسی} & \text{حقوق} \\ \uparrow & \uparrow \\ ۴ & + & ۳ & = ۷ \end{array}$$

$$\binom{5}{2} \times \binom{7}{2} = 10 \times 21 = 210$$

حالت اول: ۲ تا مدیریت و ۲ نفر از بقیه

$$\binom{5}{3} \times \binom{7}{1} = 10 \times 7 = 70$$

حالت دوم: ۳ تا مدیریت و ۱ نفر از بقیه

$$\binom{5}{4} = 5$$

حالت سوم: ۴ تا مدیریت

$$210 + 70 + 5 = 285$$

تعداد کل حالات برابر است با:

۳ ۱۱۲

$$\binom{8}{4} = 70$$

حالت اول: هیچ‌کدام از آن دو نفر انتخاب نشوند.

$$\binom{2}{1} \binom{8}{2} = 2 \times 56 = 112$$

$$\binom{8}{4} = \frac{8!}{4!4!} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5 \times 4!}{4!4 \times 3 \times 2 \times 1} = 70$$

$$\binom{2}{1} = 2 \quad \text{و} \quad \binom{8}{3} = \frac{8!}{3!5!} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5!}{6 \times 5!} = 56$$

و در کل به $112 + 70 = 182$ طریق این کار امکان‌پذیر است.

در بین ۹ رقم داده شده، پنج رقم فرد و چهار رقم زوج وجود دارند:

جایگشت چهار رقم انتخابی انتخاب ۲ رقم فرد

$$\begin{array}{c} \uparrow \\ \binom{5}{2} \times \binom{4}{2} \times 4! = 10 \times 6 \times 24 = 1440 \\ \downarrow \\ \text{انتخاب ۲ رقم زوج} \end{array}$$

۱ ۱۱۳ روش اول:

$$\left\{ \begin{array}{l} \boxed{A} \times \boxed{4} \times \boxed{3} = 12 \\ \boxed{4} \times \boxed{A} \times \boxed{3} = 12 \Rightarrow 12 + 12 + 12 = 36 \\ \boxed{4} \times \boxed{3} \times \boxed{A} = 12 \end{array} \right.$$

روش دوم: ابتدا دو حرف دیگر (غیر A) انتخاب کرده و سپس جایگشت ۳ شیء (حروف) را در آن ضرب می‌کنیم:

$$\binom{4}{2} \times 3! = 6 \times 6 = 36$$

اگر بخواهیم هیچ مهره‌ای سفید نباشد، باید ۳ مهره انتخابی از ۵ + ۴ = ۹ مهره، بقیه رنگ‌ها باشد.

$$\binom{9}{3} = \frac{9!}{6!3!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6!}{6!3 \times 2 \times 1} = 84$$

$$P(n, \delta) = \frac{n!}{(n-\delta)!}$$

$$P(n-2, 4) = \frac{(n-2)!}{(n-2-4)!} = \frac{(n-2)!}{(n-6)!}$$

$$P(n, \delta) = 18 P(n-2, 4) \Rightarrow \frac{n!}{(n-\delta)!} = \frac{18(n-2)!}{(n-\delta)!}$$

$$\Rightarrow \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-\delta)(n-\delta-1)!} = \frac{18(n-2)!}{(n-\delta)!} \Rightarrow \frac{n^2-n}{n-\delta} = \frac{18}{1}$$

$$\Rightarrow n^2 - n = 18n - 90 \Rightarrow n^2 - n - 18n + 90 = 0$$

$$\begin{aligned} n^2 - 19n + 90 = 0 &\Rightarrow (n-9)(n-10) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n-9=0 \Rightarrow n=9 \\ \text{یا} \\ n-10=0 \Rightarrow n=10 \end{cases} \end{aligned}$$

۱ ۱۰۸ برای رسم هر مثلث، ۳ خط لازم است:

$$\binom{8}{3} = \frac{8!}{5!3!} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5!}{5!3 \times 2 \times 1} = 56$$

۳ ۱۰۹ تعداد اعضای گروه n نفر است که با انتخاب شخص A تعداد

افراد باقی‌مانده $n-1$ نفر می‌شود و باید ۲ نفر دیگر انتخاب کنیم. چون شخص B را نمی‌توانیم انتخاب کنیم، پس باید ۲ نفر دیگر را از

بین $n-2$ نفر انتخاب کنیم و با فرض $x = 2$ داریم:

$$\binom{x}{2} = 45 \Rightarrow \frac{x!}{(x-2)!2!} = 45$$

$$\frac{x(x-1)(x-2)!}{(x-2)!x!2} = 45 \Rightarrow x^2 - x = 90$$

$$\Rightarrow x^2 - x - 90 = 0 \Rightarrow (x+9)(x-10) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x+9=0 \Rightarrow x=-9 \\ x-10=0 \Rightarrow x=10 \end{cases}$$

$$n-2=x \Rightarrow n-2=10 \Rightarrow n=12$$

۴ ۱۱۰ برای زوج بودن عدد چهار رقمی باید رقم یکان یکی از سه رقم

۴، ۲ یا ۸ باشد، اما اگر ۸ در یکان قرار گیرد، هیچ عدد بزرگتری وجود ندارد تا در دهگان قرار بگیرد:

حالات اول: عدد یکان ۲ باشد.

ارقام ۴، ۳، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ چهار رقم باقی‌مانده

$$\begin{array}{c} \uparrow \\ \boxed{4} \times \boxed{3} \times \boxed{2} \times \boxed{1} = 48 \\ \uparrow \\ \text{سه رقم باقی‌مانده} \end{array}$$

حالات دوم: عدد یکان ۴ باشد.

ارقام ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ چهار رقم باقی‌مانده

$$\begin{array}{c} \uparrow \\ \boxed{4} \times \boxed{3} \times \boxed{2} \times \boxed{1} = 24 \\ \uparrow \\ \text{سه رقم باقی‌مانده} \end{array}$$

و در نهایت تعداد کل اعداد مطلوب برابر است با:

$$\begin{cases} (-4, 2a-1) \\ (-4, 5) \end{cases} \Rightarrow 2a-1=5 \Rightarrow 2a=6 \Rightarrow a=\frac{6}{2}=3$$

$$(2a+1, a-b) \xrightarrow{a=3} (2(3)+1, 3-b)=(7, 3-b)$$

$$\begin{cases} (7, 3-b) \\ (7, -1) \end{cases} \Rightarrow 3-b=-1 \Rightarrow 3+1=b \Rightarrow b=4$$

۳ ۱۲۱

۳ ۱۱۶

$$f(x) = -x^2 - 2x$$

$$\begin{cases} f(-\frac{1}{2}) = -(-\frac{1}{2})^2 - 2(-\frac{1}{2}) = -\frac{1}{4} + 1 = \frac{3}{4} \\ f(\frac{1}{2}) = -(\frac{1}{2})^2 - 2(\frac{1}{2}) = -\frac{1}{4} - 1 = -\frac{5}{4} \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(-\frac{1}{2}) + f(\frac{1}{2}) = \frac{3}{4} + (-\frac{5}{4}) = -\frac{2}{4} = -\frac{1}{2}$$

بررسی گزینه‌ها:

۴ ۱۱۷

$$\text{۱) } f(x) = x+1 \Rightarrow \begin{cases} f(-1) = -1+1=0 & \checkmark \\ f(0) = 0+1=1 & \times \end{cases}$$

$$\text{۲) } f(x) = x^2 + 1 \Rightarrow f(-1) = (-1)^2 + 1 = 1+1=2 \times$$

$$\text{۳) } f(x) = x-1 \Rightarrow f(-1) = -1-1=-2 \times$$

$$\text{۴) } f(x) = x^2 - 1 \Rightarrow \begin{cases} f(-1) = (-1)^2 - 1 = 1-1=0 & \checkmark \\ f(0) = (0)^2 - 1 = 0-1=-1 & \checkmark \\ f(1) = (1)^2 - 1 = 1-1=0 & \checkmark \end{cases}$$

$$f(2) = a, f(-1) = \frac{a}{4}, f(4) = -1, f(-3) = 2a$$

$$\frac{f(2)-f(-3)}{4f(-1)-4f(4)} = \frac{a-2a}{4(\frac{a}{4})-4(-1)} = \frac{-a}{a+4} = -\frac{1}{2}$$

طرفین وسطین

$$\frac{-a}{a+4} = -\frac{1}{2} \Rightarrow -2a = -a \Rightarrow -2a + a = 4$$

$$\Rightarrow -a = 4 \Rightarrow a = -4$$

$$\frac{a=-4}{جایگزین} \Rightarrow f\{(2, -4), (-1, -\frac{4}{4}), (4, -1), (-3, 2(-4))\}$$

$$= \{(2, -4), (-1, -1), (4, -1), (-3, -8)\}$$

برد تابع مجموعه $\{-1, -4, -8\}$ خواهد بود.

۱ ۱۱۹ دامنه (ورودی‌های) تابع ۱ و a هستند و برد (خروجی‌های)

تابع $2b$ و -4 می‌باشند:

$$f(1) = \frac{2(1)-1}{(1)+2} = \frac{2-1}{3} = \frac{1}{3}$$

$$f(a) = \frac{2(a)-1}{a+2} = \frac{2a-1}{a+2}$$

$$\frac{2a-1}{a+2} = -4 \Rightarrow 2a-1 = -4a-8 \Rightarrow 2a+4a = -8+1$$

$$2b = \frac{1}{3} \Rightarrow b = \frac{\frac{1}{2}}{2} = \frac{1}{6}$$

$$\frac{2a-1}{a+2} = -4 \Rightarrow 2a-1 = -4a-8 \Rightarrow 2a+4a = -8+1$$

$$\Rightarrow 6a = -7 \Rightarrow a = -\frac{7}{6}$$

$$a+b = -\frac{7}{6} + \frac{1}{6} = -\frac{6}{6} = -1$$

و در نهایت:

تابع f به صورت $f(x) = \frac{\sqrt{x}}{3}-1$ خواهد بود و خواهیم داشت:

$$f(4) = \frac{\sqrt{4}}{3}-1 = \frac{2}{3}-1 = -\frac{1}{3} \Rightarrow 2f(4) = 2(-\frac{1}{3}) = -\frac{2}{3}$$

$$2a+b=2(3)+4=6+4=10$$

۴ ۱۲۲

$$\sqrt{x} = 2 \Rightarrow x = 4$$

$$f(2) = f(\sqrt{4}) = 2(4)-1=8-1=7$$

۲ ۱۲۳ فقط رابطه «ب» تابع نیست. زیرا هر کشور شامل چند شهر است.

۴ ۱۲۴

$$\begin{cases} (-1, 2) \\ (-1, a^2-a) \end{cases} \Rightarrow a^2-a=2 \Rightarrow a^2-a-2=0$$

$$\Rightarrow (a-2)(a+1)=0$$

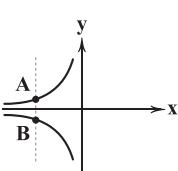
$$\begin{cases} a-2=0 \Rightarrow a=2 \\ a+1=0 \Rightarrow a=-1 \end{cases}$$

اگر $a=2$ باشد، رابطه تابع نیست زیرا:

$$\{(-1, 2), (-2, 2), (-1, 2), (-2, -3)\}$$

اگر $a=-1$ باشد، رابطه تابع هست زیرا:

$$\{(-1, 2), (1, 3), (-1, 2), (-2, -3)\}$$

۲ ۱۲۵ اگر خط موازی با محور y نمودار را در بیش از یک نقطه قطع کند، آن نمودار نمی‌تواند معرف تابع باشد.

استدلال به کار رفته به شکل زیر است:

۱ ۱۲۶

$$1) p \Rightarrow q \quad \text{مقدمه (۱): اگر } p \text{ آن گاه}$$

$$2) p \quad \text{یا} \quad \text{مقدمه (۲):}$$

$$\therefore q \quad \text{نتیجه:}$$

يعني این استدلال استثنایی است و نتیجه آن همواره درست است.

تذکر: می‌دانیم هر لوزی، نوعی متوازی‌الاضلاع است.

قیاس استثنایی به صورت زیر است:

۲ ۱۲۷

$$p \Rightarrow q$$

$$\frac{p}{q} \quad \text{یا} \quad ((p \Rightarrow q) \wedge p) \Rightarrow q$$

$$\therefore q$$

استدلال «الف» به صورت زیر است: ۱۲۸

$$\begin{array}{l} 1) p \Rightarrow q \\ 2) q \\ \hline \therefore p \end{array}$$

که روش استدلال نادرست است.

اما استدلال «ب» درست است. (قياس استثنایی) زیرا به صورت زیر است:

$$\begin{array}{l} 1) p \Rightarrow q \\ 2) p \\ \hline \therefore q \end{array}$$

عبارت ریاضی داده شده در گزینه (۲) به صورت نادرست بیان

شده است و درست آن به صورت مقابل است:

۳ ۱۲۹ اشتباه در مرحله (۳) رخ داده است. زیرا نمی‌توانیم طرفین تساوی را بر مقداری مجھول تقسیم کنیم که نمی‌دانیم مخالف صفر است.

۳ ۱۳۰ بررسی گزینه‌ها:

- ۱) $S = \pi r^2 \xrightarrow{r' = 2r} S' = \pi(2r)^2 = \pi(4r^2) = 4\pi r^2 \quad \checkmark$
- ۲) $S = x^2 \xrightarrow{x' = 3x} S = (3x)^2 = 9x^2 \quad \checkmark$
- ۳) $S = x \cdot y \xrightarrow{x' = 2x, y' = 2y} S = 2x \times 2y \Rightarrow S = 4xy \quad \times$
- ۴) $P = 4x \xrightarrow{x' = 3x} P' = 4(3x) = 12x \Rightarrow 12x = 3(4x) = 3P \quad \checkmark$

۴ ۱۳۲ قیمت خرید - قیمت فروش = سود

$$\frac{1}{100}b = \frac{1}{10}b$$

و خواهیم داشت:

۲ ۱۳۳ عکس نقیض گزاره $q \Rightarrow p$ به صورت $\sim q \Rightarrow \sim p$ است که هم ارز هستند.
گزاره اصلی: اگر n^2 زوج باشد، آن‌گاه n زوج است:
عکس نقیض: اگر n فرد باشد، آن‌گاه n^2 فرد است:

۲ ۱۳۴ بررسی گزینه‌ها:

- ۱) $f(x) = -x^2 + 2 \Rightarrow f(-2) = -(-2)^2 + 2 = -4 + 2 = -2 \quad \times$
- ۲) $f(x) = -2x^2 - 1 \Rightarrow \begin{cases} f(-2) = -2(-2)^2 - 1 = -8 - 1 = -9 \quad \checkmark \\ f(-1) = -2(-1)^2 - 1 = -2(1) - 1 = -3 \quad \checkmark \\ f(0) = -2(0)^2 - 1 = -2(0) - 1 = -1 \quad \checkmark \\ f(1) = -2(1)^2 - 1 = -2(1) - 1 = -3 \quad \checkmark \end{cases}$

بنابراین گزینه (۲) ضابطه تابع است.

$$\begin{array}{l} f(-1) = 4, f(2) = -1, f(4) = 3, f(1) = 7 \\ f(f(-1)) = f(4) = 3 \\ 2f(1) = 2(7) = 14 \\ 2f(2) = 2(-1) = -2 \end{array} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \frac{3+14}{-2} = \frac{17}{-2} = -8.5 \\ \end{array} \right.$$

علوم و فنون ادبی

۲ ۱۴۶ بیت سؤال، سروده «ایرج میرزا» است. وی در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. در طنز، هجو و هزل چیره دست بود. در شعر وی اگرچه اندیشه های نوگرایانه وجود دارد، ولی جایگاه خانوادگی (از نوادگان فتحعلی شاه قاجار) و تفکرات شخصی او، منع از آن می شود که وی در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار گیرد.

۲ ۱۴۷ با روی کار آمدن سلسله قاجار و ثبت حکومت مرکزی در ایران، بازگشت به شیوه و الگوی گذشتگان در ادبیات پرونونق تراز گذشته بود. عبدالوهاب نشاط انجمن ادبی نشاط را تأسیس کرد؛ پس از آن انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی شاه در تهران تشکیل شد.

۴ ۱۴۸ بیت سؤال، سروده میرزا ده عشقی است که روزنامه «قرن بیستم» را منتشر می کرد.

۲ ۱۴۹ بیت سؤال، سروده «بهار» نویسنده «تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران» است.

۱ ۱۵۰ گروهی از شاعران دوره بازگشت به قصیده سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوکی پرداختند؛ افرادی مانند صبای کاشانی، قآنی شیرازی و سروش اصفهانی از این گروهاند. گروه دیگر غزل سرایی به سبک حافظ، سعدی و دیگر شاعران سبک عراقی را پیش گرفتند. شاعرانی مانند مجرم اصفهانی، فروغی بسطامی و نشاط اصفهانی از این گروهاند.

۱ ۱۵۱ اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش نامه فارسی پرداخت، میرزا آقا تبریزی بود که چند نمایش نامه کوتاه تألیف کرد. این نمایشنامه ها به سبب انتشار پخشی از آن ها در صدر مشروطه، تنها نمونه ادبیات نمایشی در این دوره محسوب می شود.

۴ ۱۵۲ در عصر بیداری به دلیل تمرکز عمده فعالیت های سیاسی و مطبوعاتی در تهران، شعر و ادب هم در پایتخت جلوه بیشتری داشت. بعد از تهران، تبریز از بازار سیاسی و مطبوعاتی پررنقه برخوردار بود.

۲ ۱۵۳ وزن بیت «ج»: فعلان مفاعلن فعلن (سروده ادیبالممالک فراهانی)

وزن سایر ایيات:

(الف) مفاعلن فعلان / مفاعلن فعلن

(ب) فعلان فعلان فعلان فعلان

(د) فعلون فعلون فعلون فعل

۲ ۱۵۴ وزن بیت صورت سؤال: مفعول مفاعیل مفاعیل فعلون (= مستفعل مستفعل مستفعل مستف)

۲ ۱۵۵ وزن گزینه (۲): مفاعلن فعلان / مفاعلن فعلان

وزن سایر گزینه ها: مفاعلن فعلان مفاعلن فعلون

۲ ۱۵۶ وزن گزینه (۲): مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

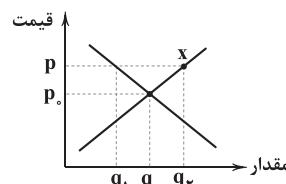
وزن سایر گزینه ها:

(۱) مفعول فاعلان مفاعیل فاعلن (مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)

(۳) مفعول مفاعلن فعلون (مستفعل فاعلان فعل ل)

(۴) مفعول مفاعیل مفاعیل فعلون (مستفعل مستفعل مستف)

۴ ۱۴۱ (الف و ب) با وصل کردن نقطه X به هر یک از محورهای قیمت و مقدار به دو نقطه می رسیم: (p) قیمت و (q_۱) مقدار عرضه. همچنین در این سطح قیمت، (q_۱) مقدار تقاضا را نشان می دهد. همان طور که مشاهده می کنید در قیمت (p)، از (q_۱) بیشتر است، پس می توان نتیجه گرفت در شرایط مزاد عرضه یا کمبود تقاضا هستیم. حال همان طور که می دانید با کاهش قیمت به سمت قیمت تعادلی (p_۰) حرکت می کنیم. جایی که تقاضا افزایش پیدا می کند و عرضه کاهش می باید.

۲ ۱۴۲ (الف) Y در قیمت تعادلی قرار گرفته است، پس با ۱۷۱۰ برابر باشد و X در ستون تقاضا قرار دارد، پس باید رقم آن از ردیف بعدی خود بیشتر باشد.

(ب) با توجه به روند نزولی ستون B، مشخص است که مربوط به تقاضا است و با توجه به روند صعودی ستون A، می توان فهمید که مربوط به عرضه است.

۳ ۱۴۳ (الف) دارو شاید ضروری ترین کالا باشد، از طرفی شب منحنی بی نهای است؛ پس نشانگر یک کالای ضروری است.

(ب) اگر به دلایلی همچون ضعف مدیریتی، عرضه همراه با افزایش قیمت، افزایش پیدا نکند، شب منحنی عرضه تند خواهد بود.

(ج) کشن قیمتی تقاضای گوشت کم است، زیرا گوشت کالای ضروری می باشد.

۱ ۱۴۴ (الف) در قیمت تعادلی، بیشترین مقدار تقاضا که پاسخ داده می شود را داریم، به همین علت، بالاترین دریافتی تولیدکننده در این قیمت است.

(ب) انحصار قانونی و طبیعی مشروطه به مواظبت دولت می تواند مفید باشد، اما انحصارگر غیرقانونی معمولاً با افزایش قیمت خود به مشتریان صدمه می زند.

۳ بررسی عبارت های نادرست:

(الف) شرکت پخش و پالایش فرآورده های نفتی از یک سو تنها خریدار و از سوی دیگر تنها فروشنده محصولات نفتی است. (انحصاری)

(ب) با افزایش قیمت، عرضه هم افزایش پیدا می کند و با کاهش قیمت، مقدار عرضه هم کاهش می باید.

(ج) هر چه شب منحنی عرضه کالای بیشتر باشد، کشن قیمتی عرضه آن کالا کمتر است.

۱۶۸ مفهوم گزینه (۲): توصیف مایه شادی همگان بودن
مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: توصیه به خوشباشی و غنیمت شمردن فرست
۱۶۹ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): وفاداری عاشقانه

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) طلب توجه و عنایت از معشوق
(۲) امیدواری عاشق به تمایل معشوق نسبت به خود
(۴) گله از بی‌توجهی معشوق / ابدی بودن عشق

۱۷۰ مفهوم گزینه (۳): ارزش و لذت فنا شدن در معشوق
مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: نایابداری دنیا وجود انسان
۱۷۱ در مقدمه کتاب ظرفنامه شامی، که قدیمی‌ترین تاریخ
نوشته شده در برابر تیمور است، می‌خوانیم: «امیر تیمور به من دستور داد که
ساده بنویسم؛ به طوری که عامه مردم بفهمند».

۱۷۲ در گزینه (۳) اعتقاد به جبر و سرنوشت و باور به قضا و قدر
طرح شده که از ویژگی‌های فکری غالب دوره عراقی است، اما سایر گزینه‌ها
بیشتر به نگرش شاعران سبک خراسانی نزدیک‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ستایش خرد
(۲) شادی‌گرایی و وصال
(۴) زمینی بودن معشوق
۱۷۳ گزینه (۳) از ویژگی‌های مربوط به سبک هندی است. در این دوره
با از بین رفتن سلطه حکومت بغداد بر ایران، کاربرد لغات عربی کم شد و از طرفی
حملات تیموریان و ازبکان، سبب رواج لغات ترکی و ضعف زبان فارسی گردید؛ به
خصوص که سلاطین صفوی هم در دربار به ترکی سخن می‌گفتند.

۱۷۴ دهان به نوش / قد به سرو / تن به سیم / جبین به زهره /
رخ به ماه / ابرو به هلال ماه [۶ مورد]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) گفتار به آب حیوان / گفتار به شکر / بناگوش به ماه / بناگوش به گل [۴ مورد]
(۳) رخ به لاله / بر به سمن / یار به سرو / تو به آفت [۴ مورد]
(۴) قد به سرو / رو به ماه / رخ به لاله / مو به مشک [۴ مورد]

۱۷۵ اضافه تشبیه‌یی: رخش امل / عرصه تقلید / میدان حقایق
[۳ مورد]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) برگ عیش / گلستان روزگار [۲ مورد]
(۲) خار جفا / نهال مودت [۲ مورد]
(۴) پسته دهان [۱ مورد]

۱۷۶ تشبیه گسترده: —

تشبیه فشرده: خلعت وصل / پیرهن صبر
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۲) تشبیه گسترده: دیوانه‌وار
تشبیه فشرده: زنجیر زلف
(۳) تشبیه گسترده: دل هم چو سرمستان [است]
تشبیه فشرده: باغ وصل
(۴) تشبیه گسترده: دل از غم چون حلقة میم شده
تشبیه فشرده: قامتم نون است. / جیم سر زلف / جیم سر زلف تو دال [است]

۱۵۷ وزن بیت سؤال و گزینه (۴): فعلاتن مفاعلن فعلن**وزن سایر گزینه‌ها:**

- (۱) فاعلن فعلاتن / فاعلن فعلاتن
- (۲) فعلاتن فعلاتن فاعلن
- (۳) فعلاتن فعلاتن فعلن

۱۵۸ وزن بیت سؤال و گزینه (۲): مفتحلن فعلاتن مفتحلن فعل**وزن سایر گزینه‌ها:**

- (۱) مفتحلن مفتحلن مفتحلن مفتحلن
- (۳) مفتحلن مفتحلن فاعلن
- (۴) مفتحلن فاعلن / مفتحلن فاعلن

۱۵۹ وزن این بیت «مست فعل مستعل مستعل مست فعل» (مفهول

مفهیل مفهیل فهولن) است که در کتاب درسی نظم همسان آن بر نظم
ناهمسانش ترجیح داده شده است.

وزن سایر گزینه‌ها:

- (۱) مفعول فعلاتن مفهیل مفهیل فاعلن
- (۲) فعلاتن مفهیل فاعلن
- (۴) مفهیل فعلاتن مفهیل فاعلن

۱۶۰ وزن گزینه (۲): مفعول مفهیل فاعلن فعل**وزن سایر گزینه‌ها:**

مفهول مفهیل مفهیل

۱۶۱ در متن «را»ی فک به کار نرفته است.**بررسی سایر گزینه‌ها:**

(۱) کاربرد عبارت توصیفی یا قیدی با درنگ (مکث) بعد از واژه: این کتاب را
بیاوردن از بغداد، نبسته به زبان تازی

(۲) کاربرد واژه‌های پارسی کهن: نبسته، دشخوار

(۳) کاربرد فعل «آمدن» در معنی استادی: پس دشخوار آمد خواندن این کتاب.

(۴) اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است و آن چه باقی مانده،
دچار تحریف‌های شده است. بعضی از قطعات، بازمانده اشعار تعلیمی و
اخلاقی‌اند. این قطعات شعری در میان اندرزنانه‌های منتشر جای دارند؛ مانند
منظومه‌های «درخت آسوریک» و «یادگار زیران» که هر دو اصل پارتی دارند.

۱۶۳ آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم
ุมول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد.**۱۶۴** عبارات سؤال، از «تاریخ تلمعی» نقل شده است.

۱۶۵ آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم
ุมول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد؛ اما کسی که قصيدة
تمام و کمال در این موضوع سروده، «کسایی مروزی» بود؛ سپس «ناصرخسرو»
شیوه او را ادامه داد.

۱۶۶ بیت دوم: سوسن، گل

بیت سوم: کار

۱۶۷ مفهوم گزینه (۲): لذت و ارزشمندی غم عشق

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: بی‌درمان بودن درد عشق

تاریخ

۱۹۱ در سال ۱۸۵۷ م پس از سرکوب شورش سربازان هندی، دولت انگلستان رسمًا هند را جزئی از قلمرو خویش اعلام کرد و ملکه انگلستان به امپراتریس هند و بریتانیا ملقب شد.

۱۹۲ در سال ۱۶۴۶ م میان مجلس به رهبری الیور کرامول و چارلز یکم، پادشاه انگلستان، جنگی درگرفت که به پیروزی مجلس انجامید. کرامول نظام پادشاهی را برانداخت و خود رئیس جمهور شد. او سپس به دلایل مذهبی با مجلس درگیر شد و آن را منحل کرد.

۱۹۳ نادر شاه در امور اداری و اقتصادی، بیشتر از دوستان و نزدیکانش به عنوان مشاور استفاده می‌کرد و به وزارت و دیوان سalarی توجهی نداشت.

۱۹۴ تا اواخر قرن ۱۸ م، عامل اصلی تولید، نیروی بازوی انسان بود.

۱۹۵ در عصر قاجار برخی از تاریخ‌نگاران سنتی، در عین پایبندی به ساختار کلی تاریخ‌نویسی سنتی، بعضی از ویژگی‌های این نوع از تاریخ‌نگاری را نقد کردند. یکی از پیشگامان انتقاد به تملق و منتكلف نویسی، خاوری شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی شاه و نویسنده تاریخ ذوالقرنین است.

۱۹۶ نادر برای انگلیسی‌ها معافیت‌های گمرکی در نظر گرفت و در صدد برآمد از دانش آنان در زمینه تأسیس نیروی دریایی در دریای مازندران و خلیج فارس استفاده کند. به همین منظور، جان التون انگلیسی را استخدام کرد.

۱۹۷ در ۱۴ ژوئیه ۱۷۸۹ مردم اغلب بینوا و خشمگین پاریس با حمله به زدنان باستیل انقلاب خود را آغاز کردند. انقلابیون سرانجام لویی شانزدهم، پادشاه مستبد فرانسه را وادار به امضای قانون اساسی جدید و پذیرش نظام مشروطه سلطنتی کردند. مدتی بعد، انقلابیون تندره پادشاه را عزل و نظام جمهوری را برقرار نمودند. آنان سپس لویی و همسرش، ماری آنتوان، را اعدام کردند. اعدام این دو و افکار و شعارهای آزادی خواهانه انقلابیون، موجب ترس و خشم دولتها در کشورهای اروپایی شد. در نتیجه، آن‌ها با فرانسه وارد جنگ شدند. طی این جنگ‌ها، یکی از فرماندهان ارتش فرانسه به نام ناپلئون بناپارت با پیروزی‌های درخشانی که به دست آورد، به شهرت رسید. او با اجرای یک کودتا به قدرت دست یافت (۱۷۹۹ م) و سپس به عنوان امپراتور فرانسه انتخاب شد.

۱۹۸ بعضی از خصوصیات اخلاقی کریم‌خان مانند مدارا با دشمنان، همدردی با مردم، ساده‌زیستی و رفتار مناسب با اقلیت‌های دینی و مذهبی، باعث شده است که نام و نشان نیکی از او در تاریخ ایران به جا بماند.

۱۹۹ روسو بر اهمیت انتخابات تأکید می‌کرد و تشکیل حکومت را حاصل قراردادی اجتماعی می‌دانست.

۲۰۰ نشریه (روزنامه) به عنوان رسانه گروهی، یکی از ابداعات تأثیرگذار تمدن جدید غربی بود که در دوره قاجار به ایران راه یافت. اولین روزنامه ایران را میرزا صالح شیرازی، یکی از دانشجویان اعزامی به انگلستان با عنوان کاغذ اخبار در تهران منتشر کرد.

۲۰۱ برخی از باورهای کهن ایرانی مانند پرستش ایزد مهر (میترا) در قلمرو روم رواج یافت و بر فرهنگ و هنر رومی تأثیر چشمگیری گذاشت.

۱۸۸ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

۱) موزه: چیزی قدیمی و دارای ارزشی تاریخی که از آن محافظت می‌شود!

((۲)) موزه جایی است که اشیای تاریخی در آن نگهداری می‌شود.)

۲) اتفاق: اتفاقی در مدارس که در آن دانش آموزان یاد می‌گیرند! (✓)

۳) درمانگاه: مکانی که بیماران برای درمان گرفتن به آن جا می‌روند! (✓)

۴) چارپایان: حیواناتی مانند گاو که اغلب در زمین‌های کشاورزی زندگی می‌کنند! (✓)

۱۸۹ در اعداد اصلی ۱ و ۲ همیشه ابتدا معدد و سپس عدد می‌آید:

«طالبین اثیین»

۱۹۰ فعل متعدد، فعلی است که یک یا دو مفعول می‌پذیرد.

«نصیّر»: می‌گرداند (... را)، « فعل متعدد است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «آن یغایح: رستگار نخواهند شد» مفعول پذیر نیست و فعل لازم است.

۲) «بَيْتَعَايِشُونَ: همزیستی می‌کنند» مفعول پذیر نیست و فعل لازم است.

۳) «دَهْبَتُ: رفتم» و «سَلَّمَتُ: سلام کردم» مفعول پذیر نیستند و فعل لازم هستند.

۱ ۲۱۲ در جریان محاصره شهر بیتالمقدس (ایلیا)، ساکنان مسیحی شهر اعلام کردند که فقط در حضور خلیفه، قرارداد صلح و تسليم شهر را امضاء می‌کنند. مسلمانان با پردازی این شرط را پذیرفتند و بدین منظور خلیفه دوم از مدینه به بیتالمقدس رفت.

۴ ۲۱۳ در زمان حکومت امویان، مسلمانان غیرعرب که موالی نامیده می‌شدند، موقعیت اجتماعی پایین‌تری نسبت به اعراب مسلمان داشتند و از برخی حقوق سیاسی، اجتماعی و اقتصادی محروم بودند.

۲ ۲۱۴ خاندان اموی با سرکوب شورش‌های داخلی و دفع حملات مسیحیان تا سال ۴۲۲ق، به صورت مستقل از خلافت عباسیان، بر سرزمین اندلس حکومت کردند.

۳ ۲۱۵ معاویه با وعده حکومت شهرها و مناطق مختلف و بذل و بخشش فراوان از بیتالمال، عدهای از سیاستمداران زیرک اما دنیاطلب مانند عمرو عاص و مغيرة بن شعیب را به خدمت گرفت.

۴ ۲۱۶ پس از سقوط خلافت اموی، یکی از نوادگان هشام بن عبدالملک به نام عبدالرحمان بن معاویه به شمال آفریقا فرار کرد. او سرانجام موفق شد شهر قرطبه در اندلس را تصرف و حکومت امویان را در آن جا پایه‌ریزی کند.

۴ ۲۱۷ چهارین‌جم غنائم جنگی میان جنگاوران تقسیم می‌شد و یک پنجم آن (خمس)، به خدا، رسول، خویشان او، یتیمان، فقیران و در راه‌ماندگان تعاقد داشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مسلمانان به خاطر حضور در سپاه و شرکت در جنگ حقوق نمی‌گرفتند.

(۲) در حکومت پیامبر، جهاد و دفاع وظیفه تمام مسلمانانی بود که توانایی انجام آن را داشتند.

(۳) هزینه تأمین جنگافزارهای نظامی مانند سلاح، اسب و سایر تجهیزات جنگی به عهده جنگاوران بود.

۲ ۲۱۸ در دوران خلافت عمر و عثمان، درآمدهای فراوانی از سرزمین‌های ترکمن‌نشینی که فتح شده بود، به خزانه مسلمانان در مدینه سرازیر شد. خلیفه دوم این درآمدها را به عنوان عطا‌یا میان مسلمانان توزیع کرد. نحوه توزیع عطا‌یا توسط خلیفه دوم، اگرچه بر پایه مساوات اسلامی نبود، اما ساده‌زیستی و سختگیری او نسبت به کارگزاران خلافت و بزرگان قریش، از ثروت‌اندوزی و تجمل‌گرایی آنان جلوگیری کرد.

۴ ۲۱۹ عبداللّه بن اُبی می‌کوشید که انصار را علیه مهاجران تحریک نماید. او حتی در غزوه‌های احد و توبک، به همراه یارانش از سپاه اسلام جدا شد و در جنگ شرکت نکرد.

۳ ۲۲۰ فتوحات مسلمانان در مصر، بیشتر نتیجه مقاومت نکردن مردم آن سرزمین در برابر سپاه اسلام بود.

۲ ۲۰۲ به تدریج تا اواخر دوره گرداواری خوارک، توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشه‌یدن تکامل یافت و به حدی رسید که هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گرفت.

۴ ۲۰۳ بقراط، پژشك نامدار یونانی در عهد باستان بود که به «پدر علم پژوهی» معروف است.

فیناغورث، فیلسوف و ریاضی‌دان مشهور یونانی در عهد باستان می‌زیست.

۳ ۲۰۴ تعالیم بودا با وجود مخالفت و دشمنی برهمنان در هند، رواج پیدا کرد و سپس از آن‌جا به مناطق دیگر آسیا از جمله تبت و چین راه یافت. در دوران سلسله «هان»، آیین بودا به چین راه یافت.

۳ ۲۰۵ یکی از فرماتوایان سلسله «چه این» به نام «زنگ»، با پیروزی بر حاکمان محلی و اشراف زمین‌دار، به تفرقه و تجزیه سیاسی چین پایان داد و حکومت نیرومندی را به وجود آورد. او عنوان شی‌هوانگتی، به معنای «امپراتور اول» را که پیش از آن مخصوص خدایان و قهرمانان اساطیری بود، برای خود برگزید. «شی‌هوانگتی» به منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد و شبکه گستره‌های از جاده‌ها ساخت.

توجه: گزینه‌های (۲) و (۴) مربوط به اقدامات سلسله «هان» می‌باشند.

۴ ۲۰۶ پس از پایان جنگ‌های یونان و ایران، دولت - شهر آتن به رهبری «پریکلس»، سیاستمدار آزادی‌خواه، به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی گام بردشت.

۱ ۲۰۷ چین نیز مانند سومر و مصر، در آغاز شامل چندین دولت - شهر بود که بر هر قسمت از آن، جنگاورانی حکومت می‌کردند.

۱ ۲۰۸ در یونان باستان، نیایش غالباً با تقدیم هدیه و قربانی به خدایان انجام می‌گرفت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) در یونان باستان، نفوذ و قدرت کاهنان به مراتب کمتر از مصر و بین‌النهرین بود.

(۳) یونانیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند. مهم‌ترین این خدایان (نه تمام آنان)، دوازده خدایی بودند که در کوه آلمپ جای داشتند.

(۴) «آتنا»، خدابانوی خرد، محافظ شهر آتن به شمار می‌رفت.

۲ ۲۰۹ یکی از فرعون‌های دوره جدید به نام آمن هوتب چهارم کوشید که یگانه‌پرستی را در شکل پرستش خدای خورشید در مصر ترویج کند؛ اما پس از مرگ او، کاهنان که نقش مهمی در فرهنگ مصر داشتند، دوباره پرستش چندخدایی را رایج کردند.

۲ ۲۱۰ شیوه حکومتی حمورابی، مبتنی بر قدرت و اختیارات فراوان پادشاه و اطاعت کامل حاکمان ولایات از او بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) و (۳) از وزیرگی‌های حکومت سارگون هستند.

(۴) مربوط به اقوام آشوری است.

۱ ۲۱۱ مشرکان در جنگ خندق یا احزاب، با وجود این‌که تمام نیرو و امکانات مادی و معنوی خود را بسیج کرده بودند، ناکام ماندند.

جغرافیا

- ۴ ۲۳۰** مهم‌ترین علل شهرنشینی سریع از سال ۱۳۳۵، اصلاحات ارضی و سرمایه‌گذاری بیشتر در شهرها با درآمدهای نفتی بود.
- ۴ ۲۳۱** ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی و همچنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی واقع شده است.
- ۱ ۲۳۲** خلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام قرار دارد.
- ۲ ۲۳۳** دریای خزر بزرگ‌ترین پهنه آبی محصور در خشکی به واسطه منابع نفت و گاز، تأمین ۹۰٪ از خاويار جهان و دسترسی به بازار مصرف ۳۰۰ میلیون نفری کشورهای آسیای میانه، از موقعیت نسبی بالایی برخوردار است.
- بررسی عبارت‌های نادرست:**
- الف) تنگه هرمز به سبب این که دروازه خروجی نفت خلیج فارس است، مهم‌ترین آبراهه راهبردی (استراتژیک) و یکی از گذرگاههای تجاری مهم جهان است.
- ج) دریای عمان، به واسطه مجاورت با آب‌های آزاد (اقیانوس هند) و وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی مناسب از نظر اقتصادی و نظامی اهمیت بسیاری برای ایران دارد.
- ۳ ۲۳۴**
دریایی (خر)	ترکمنستان	دریایی (خر)	آذربایجان	دریایی (خر)
خشکی	خشکی	خشکی	خشکی	خشکی
روドخانه‌ای (اترک)		روودخانه‌ای (ارس)		
- ۳ ۲۳۵** پیدایش نهایی ناهمواری‌های ایران به اواخر دوران سنوزوئیک مربوط است. پس از آخرین تحولات در این دوران، طی دوره کواترنر ناهمواری‌های کشور ما شکل نهایی یافته است.
- ۲ ۲۳۶** کوهستان‌های تالش ← جهت شمالی - جنوبی کوههای البرز ← امتداد غربی - شرقی
- ۴ ۲۳۷** در جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموریان در کومان، منطقه مکران واقع شده است.
- ۱ ۲۳۸** دشت کاکان در فارس در هنگام چین‌خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها و یا در میان ناویدیس‌ها، ایجاد شده است.
- ۳ ۲۳۹** یکی از زیباترین و فعال‌ترین پدیده‌های رشته‌کوه زاگرس، گنبدهای نمکی است.
- ۴ ۲۴۰** کوههای شمال خراسان به شکل منظم و موازی در شمال شرقی ایران قرار دارند و هزارمسجد از رشته‌کوههای آن می‌باشد.
- ۲ ۲۴۱** هوا مخلوطی از گازهای مختلف است که تا حدود ۳۰۰۰ کیلومتری اطراف سیارة زمین را فراگرفته است. هواکره از لایه‌های مختلف تشکیل شده است و بیشترین تغییرات آب و هوایی در لایه زیرین آن یعنی وردسپهر (تروپوسفر)، به وجود می‌آید.

- ۳ ۲۲۱** (الف) منظور از مقر، مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن روی زمین است.
- (د) منظور از هسته اولیه، مکانی است که مردم بر حسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و به اشغال درآورده‌اند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه است. این پدیده‌ها و جایگاه، ممکن است عوامل انسانی و طبیعی مانند روتاستها و شهرهای اطراف آن، نقش سیاسی و اداری آن، آب و هوا، راههای ارتباطی، دسترسی به منابع معدنی و انرژی و ناهمواری‌ها باشند.

ج) دسترسی به راههای تجاري و عوامل دفاعي و نظامي می‌توانند در پديد آمدن یک سکونتگاه در مکان خاص نقش داشته باشند.

- ۲ ۲۲۲** **بررسی عبارت‌های نادرست:**
- الف) مهم‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستا، فعالیت‌های اقتصادی آن‌هاست.
- ب) در شهرها نوگرایی بیشتر و تغییرات اجتماعی سریع‌تر است.
- ج) متدالو ترین ملاک تشخیص شهر و روستا، ملاک جمعیتی است.

- ۲ ۲۲۳** به محدوده جغرافیایی ای که از یک سکونتگاه کالا و اندواع خدمات دیافت می‌کند و بین آن محدوده و سکونتگاه جریان کالا، خدمات و رفت و آمد افراد وجود دارد، حوزه نفوذ آن سکونتگاه می‌گویند.

- بررسی سایر گزینه‌ها:**
- (۱) آستانه جمعیتی نفوذ، یعنی حداقل جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارد.
- (۳) دامنه نفوذ، یعنی بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند.
- (۴) بربطی به حوزه نفوذ ندارد.

- ۱ ۲۲۴** امروزه آمریکای شمالی دارای بیشترین سطح شهرنشینی نسبت به سایر نواحی جهان است.

- ۳ ۲۲۵** در قاره استرالیا شهرهایی با جمعیت بالای ۱۰ میلیون نفر دیده نمی‌شود.

- ۲ ۲۲۶** با افزایش شهرنشینی و گسترش حمل و نقل و وسائل ارتباطی، به تدریج حومه‌ها در اطراف شهرها، به ویژه شهرهای بزرگ و پرجمعیت، شکل گرفتند.

- ۳ ۲۲۷** برخی از شهرها به سبب نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند و به آن‌ها جهان شهر گفته می‌شود.

- ۱ ۲۲۸** مکالاپلیس شمال شرق ایالات متحده آمریکا (از بوستن تا واشنگتن) (الف) نمونه‌ای از اولین مکالاپلیس‌های جهان است.

- ۲ ۲۲۹** منظور از شهرگرایی، روندی اقتصادی - اجتماعی است که طی آن شیوه‌های زندگی، رفتار و عملکردها، ارزش‌ها و مظاهر شهری در روستاهای و بین روستانشینان رواج می‌یابد.

جامعه‌شناسی

۳ ۲۵۱ علوم انسانی و اجتماعی، انسان‌ها را از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که در اثر کنش‌های آن‌ها پدید می‌آید، آزاد و رها می‌کند.

پیامد تعارض در ذخیره دانشی جوامع، بازماندن دانش علمی از رشد و رونق لازم و از دست دادن دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی است.

۴ ۲۵۲ بررسی عبارت‌های نادرست.

ج) انسانی که به تنهایی و بیرون از جامعه زندگی می‌کند، به سختی بر ذخیره دانشی او افروزه می‌شود. از آن‌جا که ما انسان‌ها با هم زندگی می‌کنیم، مجبور نیستیم خودمان به تنهایی و جداگانه، دانش لازم برای تک تک کنش‌هایمان را تولید کنیم. جهان اجتماعی؛ یعنی جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم، دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

د) امروزه، فناوری بر زندگی بشر سیطره یافته است و به جای این‌که انسان، توسعهٔ فناوری را هدایت و راهبری کند، فناوری، زندگی انسان‌ها را کنترل می‌کند.

۲ ۲۵۳ در اوایل قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا

شدن که به جای «موضوع» بر «روش» علوم تأکید کردند. آن‌ها روش تجربی را تنها روش کسب علم دانستند و گفتند که همهٔ علوم باید از یک روش یعنی روش تجربی استفاده کنند. آن‌ها با این گفته به تدریج به این برداشت دامن زدند که فقط «علم تجربی» علم است. آنان سایر علوم مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی دانستند و علوم انسانی و اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند.

فلسفه نه جزء علوم طبیعی است و نه جزء علوم انسانی و اجتماعی؛ بلکه خود دانشی مستقل است.

جهان اجتماعی؛ یعنی جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم، دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

کنش با آگاهی و اراده انسان انجام می‌شود و هدف و معنای خاصی دارد و به همین دلیل شناخت آن بدون فهم هدف و معنای آن ممکن نیست.

۱ ۲۵۴ پدیده‌های طبیعی برخلاف کنش‌ها و پیامدهای آن، به

تصمیم و اقدام انسان‌ها وابسته نیستند، بلکه مستقل از اراده انسان‌ها و اهداف و معانی مورد نظر آن‌ها، وجود دارند.

دانش عمومی (حاصل از زندگی) بخشی از ذخیره دانشی ما را تشکیل می‌دهد. ذخیره دانشی، بخش دیگری نیز دارد که با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید. به این دانش عمیق‌تر و دقیق‌تر، «دانش علمی» می‌گویند.

علوم اجتماعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوهٔ صحیح استفاده کنند.

موضوع علوم انسانی و اجتماعی، کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن هستند.

۳ ۲۴۲ پرتوهای خورشید در مدار ۶۰ درجه (ج) به دلیل مایل تابیدن، مساحتی دو برابر ناحیه استوایی را دربر می‌گیرند.

۱ ۲۴۳ جبههٔ قطبی بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی در منطقهٔ معتدل تشکیل می‌شود.

۴ ۲۴۴ آب و هوای خشک (B) ← کمبود بارش آب و هوای بسیار سرد (E) ← نامناسب برای رویش گیاه

۴ ۲۴۵ ترکستان، گبی و تکله‌ماکان جزء بیابان‌های سرد هستند.

۲ ۲۴۶ از اشکال فرسایش کاوشی در سواحل صخره‌ای دریا می‌توان به ستون‌های سنگی دریایی، غارها و طاق‌های دریایی اشاره کرد.

۱ ۲۴۷ برخان‌ها تپه‌های ماسه‌ای هلالی‌شکل و منفردی هستند که دو زائدی یا بازو در جهت باد دارند.

۲ ۲۴۸ دره‌های U شکل ← فرسایش آبی دره‌های U شکل ← فرسایش یخچالی

۳ ۲۴۹ دو عامل مهم فرسایش در کوهستان‌ها، آب‌های جاری و یخچال‌ها هستند.

۲ ۲۵۰ در کتاب درسی بیان شده که ۶۰۰ متر حدوداً معادل ۲۰۰۰ پا است. بنابراین:

$$\frac{600}{2000} = \frac{x}{5000} \Rightarrow x = 1500$$

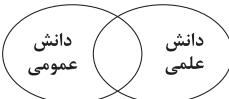
۵۰۰۰ پا تقریباً معادل ۱۵۰۰ متر است.

سایت

Konkur.in

در این دیدگاه، دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود، بلکه دانش‌های فراتجریبی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود که هر کدام ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد. دانش عمومی نیز دانش غیرموثق و نامعتبر نیست، بلکه کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد.

۴ ۲۵۸ علوم طبیعی، جهان طبیعی و پدیده‌های آن را مطالعه می‌کنند. این علوم با شناخت طبیعت و قوانین آن، به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آن‌ها را می‌دهند و به او در استفاده از طبیعت کمک می‌کنند. **علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و هم‌چنین وسیلهٔ غلبهٔ او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.**

۲ ۲۵۹ علوم اجتماعی به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرباری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوهٔ زندگی ما و هم‌چنین اثرپذیری آن‌ها از کنش‌ها و شیوهٔ زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند. با توجه به نمودار زیر می‌توان گفت این دیدگاه همهٔ دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند. دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.

۱ ۲۶۰ انسان در زندگی اجتماعی با مسائل و مشکلات زیادی مواجه می‌شود؛ مسائلی مانند نامنی، ترافیک، اعتیاد، آلودگی هوای بحران آب، بیکاری، فقر، نابرابری، قانون‌گریزی، بحران هویت، بحران اخلاقی، بحران آگاهی و ... . همهٔ کسانی که از دانش عمومی برخوردارند، این مشکلات را می‌شناسند و برای حل برخی از آن‌ها راهکارهایی پیشنهاد می‌دهند. اما افرادی که درباره این مسائل شناخت علمی دارند، از شناختی دقیق برخوردارند و می‌توانند برای آن‌ها راه حل‌های صحیح پیدا کنند. برای نمونه آبیاری کوزه‌ای از روش‌های سنتی آبیاری در مناطق خشک ایران بوده است. در این روش، کوزه‌های سفالی را پای گیاه در زیر خاک قرار می‌دادند. آب کم‌کم از جداره سفالی می‌تراوید و به خاک نفوذ می‌کرد. این روش، شیوهٔ جدید آبیاری زیر سطحی با لوله‌های قطره‌چکان بوده است.

۳ ۲۶۱ تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند؛ از این‌رو هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند.

عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظام آن‌ها تکوینی است؛ یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید و به همین دلیل با اراده اعضا تغییر نمی‌کند. «دانایی از نادانی بهتر است» ارزش نهاد تعلیم و تربیت می‌باشد. **پدیده‌های اعتباری** کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها می‌باشد.

۴ ۲۵۵ علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند.

این نگاه وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد و کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.

موضوع فلسفه اصل وجود است؛ یعنی به موجودی خاص مانند موجودات طبیعی و انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد، بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند. جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند؛ مثلاً جهان متعدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند. وقتی چنین رویکردی، به جوامع دیگر که دانش علمی را به دانش تجربی منحصر و محدود نمی‌بینند و علاوه‌بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می‌دانند سراحت می‌کند، در این جوامع، تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج می‌یابد و در ذخیره دانشی آن‌ها تعارض‌هایی پدید می‌آورد.

۳ ۲۵۶ کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی

جهان اجتماعی خود می‌رسد؛ آسیب‌ها و اشکالاتی را که به دانش عمومی راه پیدا کرده‌اند، شناسایی می‌کند و قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کند.

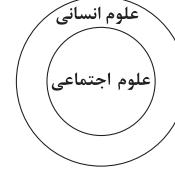
در اوایل قرن بیستم میلادی عده‌ای در جهان غرب پیدا شدند که به جای «موضوع» بر «روش» علوم تأکید کردند. آن‌ها روش تجربی را تنها روش کسب علم دانستند و گفتند که همهٔ علوم باید از یک روش یعنی روش تجربی استفاده کنند. آن‌ها با این گفته به تدریج به این برداشت دامن زدند که فقط «علم تجربی» علم است. آنان سایر علوم مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی دانستند و علوم انسانی و اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی کردند. این رویکرد از نیمة دوم قرن بیستم با چالش‌های متعددی مواجه شد و کم‌کم در مخالف علمی از رونق افتاد. علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند. علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

۲ ۲۵۷ این دیدگاه همهٔ دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند.

دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.

موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی محسوب می‌شوند ولی برخی علوم انسانی در زمرة علوم اجتماعی نیستند.

۲۶۷ بخش‌هایی از جهان اجتماعی به آسانی تغییر می‌کنند و تغییر

آن‌ها، تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد. برخی می‌توانند حذف شوند، ولی با حذف آن‌ها جهان اجتماعی تداوم می‌یابد؛ اما بخش‌های دیگر به آسانی تغییر نمی‌کنند و اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد. به بخش‌هایی که امکان تغییر بیشتری دارند و نقش حیاتی و اساسی ندارند، «لایه‌های سطحی جهان اجتماعی» و به بخش‌هایی که تأثیر تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند، «لایه‌های عمیق و بنیادین جهان اجتماعی» می‌گویند. در مواردی ممکن است عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و مهارت‌های پذیرفته شده در یک خردفرهنگ، ناسازگار و مخالف با فرهنگ عمومی باشد. در این صورت، این خردفرهنگ را ضدفرهنگ می‌نامند. خردفرهنگ تبکاران و سارقان و ... ضدفرهنگ است.

در کشورهای نفت خیز، بعد عینی نفت به عنوان یک سرمایه وجود داشت؛ ولی بُعد ذهنی و معنایی آن مفقود بود و صاحبان آن کشورها از اهمیت نفت و وضعیت کشورهای صنعتی و نیاز ضروری آن‌ها به نفت اطلاع کافی نداشتند. همانند دانش‌آموزی که از استعداد سرشاری برخوردار است؛ ولی خود به آن آگاه نیست و از این استعداد بهره چندانی نمی‌برد.

کارگران، کشاورزان، دانش‌آموزان، معلمان، ... و نهادهایی چون آموزش و پژوهش، خانواده و ... اعضای جهان اجتماعی هستند. این اعضاء، تنها هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند، به آن راه می‌باشند و نقشی را به عهده می‌گیرند و متناسب با نقش خود، از حقوق و تکالیفی برخوردار می‌شوند که خود و دیگران از این عضویت و حقوق و تکالیف آن آگاهی دارند.

۲۶۸ عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظام آن‌ها تکوینی

است؛ یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید و به همین دلیل با اراده اعضا تغییر نمی‌کند؛ ولی عضویت در جهان اجتماعی و نظام میان اعضا آن، با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود و با قرارداد آن‌ها به وجود می‌آید. جهان اجتماعی بیشتر شبیه یک بازی گروهی است. در بازی گروهی مثل فوتبال، افراد مختلفی عضوند که عضویت و نقش هر کدام توسط همه اعضا تعریف یا پذیرفته می‌شود. در زمین فوتبال بازیکنان، داوران و تماشاگران آگاهی‌های مشترکی دارند. آن‌ها قواعد بازی را می‌دانند؛ از عضویت یکدیگر اطلاع دارند؛ وظایف و انتظارات یکدیگر را می‌شناسند و آن‌ها را می‌پذیرند.

۲۶۹ پدیده‌های اجتماعی، اجزای جهان اجتماعی‌اند و می‌توان

آن‌ها را براساس اندازه و دامنه از یکدیگر تفکیک کرد. ان بخش از فرهنگ که همه اعضا یک جهان اجتماعی در آن اشتراک دارند، «فرهنگ عمومی» و بخش‌هایی که مربوط به یک قوم، قشر، صنف یا گروه است، «خرده‌فرهنگ» نامیده می‌شود.

تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند؛ از این‌رو هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی فاقد معنا نیستند.

پدیده‌های اجتماعی به جهان اجتماعی تعلق دارند؛ احترام به قانون یک کنش اجتماعی است. خانواده، امنیت، صلح و ... حاصل کنش‌های اجتماعی انسان‌ها هستند.

۲۶۲ بررسی عبارت‌های نادرست:

ج) لایه‌های عمیق، تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند، اما لایه‌های سطحی، هم تأثیرات محدودتری دارند و هم بیشتر در معرض تغییرند.

د) روش شناخت پدیده‌های اعتباری و پدیده‌های تکوینی (طبیعی و ماورای طبیعی) یکسان نیست. درست نیست که روش مناسب شناخت یک نوع از پدیده‌ها (مثلًاً روش حسی مناسب پدیده‌های طبیعی است) را به انواع دیگر پدیده‌ها تعمیم و تسری دهیم.

۲۶۳ پدیده‌های اجتماعی، اجزای جهان اجتماعی‌اند و می‌توان آن‌ها را

براساس اندازه و دامنه از یکدیگر تفکیک کرد. پدیده‌های اجتماعی را از جهت عینی و محسوس بودن یا ذهنی و نامحسوس بودن می‌توان در یک طیف قرار داد.

تصور رتبه من در کنکور سراسری ۱۴۰۱ ← خرد و ذهنی

صلاح جهانی ← کلان و ذهنی

نگهداری از سالمندان ← کلان و عینی

اندوهگین شدن از خبر فروپاشی ساختمان پلاسکو ← کلان و نامحسوس

۲۶۴ ۱ جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد.

ارزش‌های اجتماعی، ذهنی و کلان می‌باشد.

هنجارها و نمادها بر حسب شرایط، در زمینه‌های مختلف قابل تغییرند و تغییر برخی از آن‌ها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود.

آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

۲۶۵ ۲ لایه‌های عمیق، تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و کمتر در

عرض تغییر قرار می‌گیرند، اما لایه‌های سطحی، هم تأثیرات محدودتری دارند و هم بیشتر در معرض تغییرند.

شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماورای طبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آن‌ها را دگرگون می‌سازد.

جهان ماورای طبیعی ← جهان اجتماعی

۴ ۲۶۶ در یکی از بحران‌های اقتصادی که کشورهای صنعتی دچار مشکل شده بودند، بنا به محاسبات اقتصادی می‌باشد نفت را به گران‌ترین

قیمت از کشورهای نفت‌خیز خریداری می‌کردند، ولی جالب است بدانید به ارزان‌ترین قیمت ممکن، نفت مورد نیاز خود را خریدند؛ زیرا در کشورهای نفت‌خیز، بعد عینی نفت به عنوان یک سرمایه وجود داشت؛ ولی بُعد ذهنی و معنایی آن مفقود بود و صاحبان آن کشورها از اهمیت نفت و وضعیت

کشورهای صنعتی و نیاز ضروری آن‌ها به نفت اطلاع کافی نداشتند. نهادهای در تمامی جهان‌های اجتماعی وجود دارند ولی به دلیل ارتباط عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای متفاوت، انواع و اشکال متفاوتی دارند.

هر یک از موجوداتی که بیرون جهان اجتماعی قرار دارند، یعنی موجودات طبیعی و ماورای طبیعی (پدیده‌های تکوینی) به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند، در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

برای این‌که بدانیم تقسیم پدیده‌های اجتماعی به خرد و کلان چه فایده‌ای دارد، باید به میزان اثرگذاری خود بر پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان یا اثرپذیری از آن‌ها بیندیشیم.

۲۷۵ فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌های آن‌ها مربوط به قوم و منطقه خاصی است، از محدوده قومی و منطقه‌ای خود فراتر نمی‌روند و جهانی نمی‌شوند؛ مگر این‌که سبب به سایر اقوام و مناطق نگاه سلطه‌جویانه داشته باشند.

به پرسش‌هایی که همواره همراه آزادی است، براساس ارزش‌های جهان‌شمول دیگر مانند حقیقت، معنویت و عدالت پاسخ داده می‌شود. با پاسخی که به این پرسش‌ها داده می‌شود، معنای آزادی مشخص می‌گردد.

۲۷۶ قبول تفاوت‌ها و محترم شمردن آن‌ها در فرهنگ جهانی اهمیت بسیاری دارد. پذیرش تفاوت‌ها از صلح جهانی در برابر جنگ و خشونت محافظت می‌کند و انگیزه شناخت متقابل جوامع و فرهنگ‌ها را فراهم می‌آورد.

چگونه می‌توان از تفرقه بین جوامع و تباہ شدن منابع و امکانات بشر پیشگیری کرد؟ چاره این امر، ارزش جهان‌شمول عدالت است.

فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

۲۷۷ در طول زمان، در سرزمینی واحد، فرهنگ‌های متفاوتی پدید می‌آیند و در زمانی واحد در سرزمین‌های متعدد، فرهنگ‌های گوناگونی شکل می‌گیرند، عمر برخی از فرهنگ‌ها کوتاه و برخی دیگر طولانی است. برخی در مناطقی محدود به وجود می‌آید و از مزه‌های جغرافیایی خود عبور نمی‌کنند ولی برخی دیگر گسترش بسیاری دارند.

۲۷۸ انسان علاوه بر پرسش‌های بنیادین، در شرایط تاریخی مختلف با پرسش‌ها و نیازهای متفاوتی مواجه می‌شود. فرهنگ جهانی باید توانایی پاسخ به پرسش‌های ثابت بشر و پرسش‌های متغیر را داشته باشد و براساس عقاید و ارزش‌های بنیادین خود، به این پرسش‌ها و نیازهای متغیر پاسخ مناسب بدهد. مثلاً معنای زندگی و مرگ پرسش همیشگی بشر است ولی بحران زیستمحیطی در حالی که مسئله دیروز او نبوده، مسئله امروز اوست و چه بسا فردای تاریخ مسئله او نباشد یا صورت دیگری پیدا کند.

فرهنگ‌ها متنوع‌اند و این تنوع به عقاید و ارزش‌های اساسی و کلان آن‌ها برمی‌گردد، یعنی روح و شالوده فرهنگ‌ها متنوع است.

معنای زندگی و مرگ پرسش همیشگی (ثابت) بشر است.

گونه نخست فرهنگ جهانی، فرهنگی است که عقاید، ارزش‌ها یا هنجارهای آن متعلق به قوم، منطقه یا گروه خاصی است ولی نکاهی سلطه‌جویانه دارد. چنین فرهنگی با عبور از مزه‌های جغرافیایی خود، جهان را به دو منطقه مرکزی و منطقه پیرامونی تقسیم می‌کند. منطقه مرکزی، منطقه پیرامونی را به خدمت می‌گیرد.

۲۷۰ برای تأمین نیازهای جهان اجتماعی و افراد، راههای متفاوتی وجود دارد، ولی معمولاً در هر جهان اجتماعی، نوع خاصی از این روش‌ها، پذیرفته می‌شود و قابل قبول است. در هر جهان اجتماعی این کار به کمک نهادهای اجتماعی صورت می‌گیرد.

۲۷۱ فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد. فرهنگ جهانی باید از معنویت که ارزشی جهان‌شمول است، برخوردار باشد.

فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

برخی فرهنگ‌ها جبرگرا و غیرمسئول‌اند. آن‌ها نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشت‌شان را انکار می‌کنند، قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند، آن‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند و زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌آورند.

۳ ۲۷۲ بروزی عبارت نادرست:

(ج) آزادی همواره دو پرسش به همراه دارد: آزادی از چه؟ آزادی برای چه؟ زیرا آزادی همواره رهایی از یک امر برای رسیدن به امری دیگر است.

۴ ۲۷۳ فارابی جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد اما هنجارها و رفتارهای آن موافق و همسو با حق نباشد، مدینه فاسقه می‌نامد. آرمان‌ها و ارزش‌های **صهوبیسم**، نزد خاصی را مورد توجه قرار می‌دهد و با رویکرد دنیوی خود، دیگران را در خدمت به آن نزد به کار می‌گیرد. قبول تفاوت‌ها از صلح جهانی در برابر جنگ و خشونت محافظت می‌کند و انگیزه شناخت متقابل جوامع و فرهنگ‌ها را فراهم می‌آورد. مراسم حج نمونه بارز تأکید همزمان بر شباهت‌ها و تفاوت‌های میان انسان‌ها و فرهنگ‌های دارند. در فرهنگ‌های جبرگرا، انسان نمی‌تواند آینده‌اش را براساس اراده و عمل خود بسازد و محکوم به سرنوشتی محظوظ است.

۱ ۲۷۴ فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ سلطه یا استکبار است. مراسم حج نمونه بارز تأکید همزمان بر شباهت‌ها و تفاوت‌های میان انسان‌ها و فرهنگ‌های دارد.

فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از عقلانیت باشد:

- ابتدا باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت.
- انسان علاوه بر پرسش‌های بنیادین، در شرایط تاریخی مختلف با پرسش‌ها و نیازهای متفاوتی مواجه می‌شود. فرهنگ جهانی باید توانایی پاسخ به پرسش‌های ثابت بشر و پرسش‌های متغیر را داشته باشد و براساس عقاید و ارزش‌های بنیادین خود، به این پرسش‌ها و نیازهای متغیر پاسخ مناسب بدهد.
- فرهنگ ژاپن تداوم تاریخی بالایی دارد ولی گستره جغرافیایی وسیع ندارد.

فلسفه و منطق

۲۸۱ ۳ اذعان به واقعیت اشیاء و موجودات عالم، بیانگر آن است که می‌دانیم در اطراف ما چیزهایی واقعی هست (پذیرش بدیهی و روشن بودن اصل واقعیت) که بر حسب نیاز از آن‌ها استفاده می‌کنیم و نیازمان را برطرف می‌سازیم؛ یعنی قبول داریم که مثلاً غذا و آب واقعاً هست و می‌توان با دست خود آن‌ها را برداشت و از آن‌ها استفاده نمود. (پس واقعیت‌های متفاوتی در جهان خارج وجود دارد که در ذات خود تمایز دارند و انسان نیز چیستی متفاوتی با چیستی سایر اشیاء و موجودات جهان دارد.) یعنی ما انسان‌ها می‌دانیم که اشیاء و موجوداتی پیرامون ما وجود دارند و ما می‌توانیم به آن‌ها علم پیدا کنیم. (می‌توان درک درستی نسبت به واقعیت‌های موجودات پیرامون خود داشت.)

۲۸۲ ۳ وقتی کوکی در مورد چیستی یک شیء سؤال می‌کند، این سؤال وی در واقع نشان می‌دهد که وی به «وجود» آن شیء پی برده است و می‌داند که آن شیء موجود است، اما از ماهیت و چیستی آن شیء، آگاه نیست. این مطلب به خوبی نشان می‌دهد که بین وجود و ماهیت، مغایرت و تمایز است؛ بنابراین با آمدن وجود یک شیء به ذهن، ضرورتاً چیستی آن شیء نیز به ذهن نخواهد آمد. به عبارتی، با تصور هر ماهیتی، وجود آن ماهیت، ضرورتاً در واقعیت، تحقق نمی‌یابد.

۲۸۳ ۴ در عبارت «ساحل غم موجود است» مفهوم ساحل غم به عنوان یکی از چیستی‌ها با مفهوم وجود، مغایر است؛ یعنی وجود عین یا جزء ماهیت ساحل غم نیست؛ بنابراین میان مفهوم ساحل غم و وجود در ذهن دوگانگی بقرار است. در نتیجه، حمل وجود بر ساحل غم، یک حمل ذاتی نیست و به دلیل احتیاج دارد.

۲۸۴ ۲ توماس آکوئیناس که در قرن ۱۳ میلادی زندگی می‌کرد، فلسفه‌ای را در اروپا پایه‌گذاری کرد که بیشتر متکی به دیدگاه‌های ابن سینا و تا حدودی «ابن‌رشد» دیگر فیلسوف مسلمان بود. همین امر فرستی را فراهم کرد تا فلاسفه غرب با اندیشه‌های فلسفی و عقلی ابن سینا و ابن‌رشد آشنا شوند و از این طریق، مجدداً با فلسفه اسطوی ارتباط برقرار کنند.

۲۸۵ ۱ ماهیت و چیستی هر شیء، بیان کننده ذاتیات آن شیء است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) فارابی، به نسبت میان «وجود» و «ماهیت» توجه ویژه‌ای کرد و در تمایز میان این دو مفهوم، نکاتی را مطرح نمود. ابن سینا، راه فارابی را ادامه داد، اما برخلاف فارابی، بحث مغایرت وجود و ماهیت را به شکل گستردگی مورد بررسی قرار داد و دلایلی در زمینه اثبات آن ذکر کرد.

۳) حمل خط مستقیم بر مقدار پیوسته، حمل شایع صناعی است.

۴) فرق بین ماهیت وجود، پایه یکی از برهان‌های ابن سینا در اثبات وجود خدا به نام برهان «وجوب و امكان» قرار گرفت.

۲۸۶ ۱ اگر محمول قضیه‌ای، ذاتی موضوع خود باشد، در این صورت، رابطه میان موضوع و محمول قضیه، ضرورتاً درست خواهد بود. یعنی فرض درستی و صدق آن اجتناب‌ناپذیر است، مانند این‌که بگوییم مثلث، شکلی سه‌ضلعی است. به این نوع رابطه، «رابطه وجوبی» گفته می‌شود. اما اگر برقراری ارتباط میان موضوع و محمول قضیه‌ای، محال و غیرممکن باشد، به این معنی است که فرض نادرستی و کذب آن اجتناب‌ناپذیر است، مانند این‌که بگوییم عدد هشت فرد است. به این نوع رابطه، «رابطه امتناعی» اطلاق می‌شود.

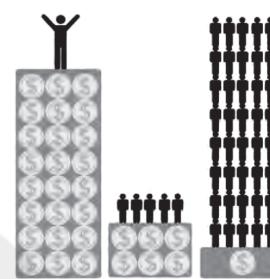
۲۷۹ ۲ چگونه می‌توان از تفرقه بین جوامع و تباہ شدن منابع و

امکانات بشر پیشگیری کرد؟ چاره این امر، ارزش جهان‌شمول عدالت است. فرهنگ ژاپن تداوم تاریخی بالا دارد ولی گسترهٔ جغرافیایی وسیع ندارد، در حالی که فرهنگ اسلام تداوم تاریخی بالا و گسترهٔ جغرافیایی وسیع دارد. بنابراین فرهنگ اسلام و ژاپن از نظر قابلیت جهانی شدن با یکدیگر متفاوت هستند.

فرهنگ صهیونیسم و فرهنگ سرمایه‌داری، دو نمونه از فرهنگ سلطه یا استکبار هستند.

عقلانیت سطح دوم در رابطه با حل مسئلهٔ پیر شدن جمعیت چاره‌اندیشی می‌کند.

۲۸۰ ۳ (الف) شکل زیر نشان‌دهنده مفهوم فرهنگ سرمایه‌داری است.

ب) آزادی، حقیقت و عقلانیت از ارزش‌های جهان‌شمول هستند.

ج) یکی از پاسخ‌های امروز بشر به رشد جمعیت کره زمین و کمبود منابع، تولید محصولات تاریخته است. اصلاح ژنتیکی شاید مزایای بالقوهٔ فراوانی داشته باشد، اما بیم و خطرهای نهفته در آن غیرقابل پیش‌بینی و محاسبه‌ناپذیر است.

(پرسش‌ها و نیازهای متغیر بشر)

۲) اگر رابطه وجود با حقیقتی، وجودی و ضروری باشد، در این صورت؛ هرگز نمی‌توان وجود را از آن جدا کرد. بنابراین، آن حقیقت، همیشه موجود خواهد بود و وجود در هیچ برهمه‌ای از زمان، از آن جدا نخواهد شد.

۴) در تمام قضایا، اگر موضوعی مقيید به وجود شد، نسبتش با وجود، ضروری خواهد بود نه امكانی؛ مانند «انسان موجود، موجود است». در اين قضيه، موضوع آن (انسان) مقييد به مفهوم وجود است. بنابراین رابطه‌اش با محمول (وجود) امری ضروري است. اما در قضيه «انسان موجود است» رابطه موضوع و محمول، امكانی است؛ چون موضوع آن فقط مفهوم انسان است و مقييد به وجود نشده است.

۵ نقطه داشتن به لفظ (كلمة) عشق نسبت داده شده است؛
بنابراین مربوط به حيطة زبان است.

کلی بودن به مفهوم شعر که در ذهن است، نسبت داده شده؛ زیرا در خارج از ذهن هر چيزی که وجود دارد، مشخص و معين است نه کلی.
شجاع به شيري نسبت داده می‌شود که در خارج از ذهن است.

۲) از رابطه «ذهن با زبان» به رابطه معنی و لفظ، «خارج با ذهن» به رابطه مصدق و مفهوم و رابطه «زبان با خارج» به لفظ و مصدق تعبير می‌شود.
۳) اگر دانش‌آموز تصور و تصديق را ياد نگيرد، اين ياد نگرفتن تصور و تصديق که يك امر «ذهني» است، موجب می‌شود که تمارين تصور و تصديق كتاب را در خارج درست حل نکند.

همچنین در اشتباه‌گرفتن دو دانش‌آموز در عالم خارج که دارای نام و نام خانوادگی يكسانی هستند، خطای در لفظ (عالم زبان) موجب خطای در خارج شده است.

۱) علم منطق به قواعد عمومی الفاظ می‌پردازد. همچنین منطق وارد قواعد صرفی و نحوی نمی‌شود؛ زیرا این قواعد در هر زبانی متفاوت و مخصوص آن زبان است ولی منطق با اصول کلی غیروابسته به زبان خاص سروکار دارد. پس در منطق به بررسی اصول کلی ای می‌پردازیم که اطلاع از آن‌ها در حيطة زبان (الفاظ)، به ما در جهت جلوگیری از خطای اندیشه یاري می‌رسانند.

۳) گزینه (۳) دارای مغالطة «ابهام در مرجع ضمیر» است؛ زیرا شخص نیست که آیا محمد شاد شده است و یا کسی که او را دیده است، شاد شده. سایر گزینه‌ها مغالطة توسل به معنای ظاهری کلمات دارند.

۳) لفظ «مبل» در گزینه (۳) دارای دلالت تضمنی است؛ چون بخشی از مبل آسیب دیده است نه همه آن.

در سایر گزینه‌ها، «مبل» دلالت مطابقی بر معنای اصلی «مبل» دارد.

۴) سو و آب در گزینه (۴) دلالت مطابقی دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) کوه آبیدر را به قلب زمین تشبیه کرده است. (دلالت التزامي)
- (۲) دل می‌رود ز دستم کنایه از عاشق شدن است. (دلالت التزامي)
- (۳) شهر یعنی مردم شهر. (دلالت التزامي)

۲) اگر به ذات و ماهیت موجودات جهان نگاه کیم، آن‌ها را می‌توان به دو دسته ممکن‌الوجود و واجب‌الوجود تقسیم کرد. از سوی دیگر، اگر علت وجود ممکن‌الوجود بالذات فراهم شود، در این صورت، از حالت امكانی خارج شده و موجود می‌شود و در خارج تحقق می‌یابد. پس در حال حاضر، همه اشيایی که موجودند، «واجب‌الوجود» هستند، اما به واسطه علت‌هایشان، نه به واسطه خودشان. به عبارت دیگر؛ این‌ها «واجب‌الوجود بالغیر» هستند، پس هر ممکن‌الوجود بالذاتی که اکنون موجود است، واجب‌الوجود بالغیر نامیده می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) موجودات جهان از آن جهت که موجودند، به دو دسته واجب‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالغیر قبل تقسیم هستند.

۳) اگر علت وجود موجودات ممکن‌الوجود فراهم نشود، در این صورت، ممتنع‌الوجود بالغیر خواهد بود.

۴) تقسیم‌بندی دقیق این است که موجودات جهان از آن جهت که موجودند، به دو دسته واجب‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالغیر قبل تقسیم است.

۲) موجودات جهان در ماهیت و ذات خود، ممکن‌الوجود هستند و با «وجود» رابطه امكانی دارند، اماگر علت وجود آن‌ها فراهم شود، از حالت امكانی خارج شده و موجود می‌شوند و در خارج تتحقق می‌یابند. پس در حال حاضر، همه اشيایی که موجودند، از جمله، برگه پاسخنامه‌ای که پاسخ سؤالات آزمون را در آن درج می‌کنند، «واجب‌الوجود» هستند، اما به واسطه علت‌هایشان، نه به واسطه خودشان. به عبارت دیگر؛ اینها «واجب‌الوجود بالغیر» هستند.

۱) در رابطه وجودی و رابطه امتناعی، اگر نسبت یک قضیه‌ای تغییر یابد، نوع رابطه آن در نسبت‌های سهگانه در قضایا نیز تغییر می‌یابد. مثلاً اگر نسبت قضیه «مربع، چهارضلع دارد» را تغییر دهیم، به قضیه «مربع، چهارضلع ندارد» تبدیل می‌شود، در اینجا خواهیم دید که محمول قضیه اول، به این دلیل که ذاتی موضوع خود است، برای آن موضوع، «ضروری» و «واجب» خواهد بود، اما در قضیه دوم، رابطه امتناعی خواهیم داشت؛ زیرا محال است که مربع، چهارضلع نداشته باشد. پس با تغییر نسبت یک قضیه ضروری یا امتناعی، رابطه وجودی به رابطه امتناعی و بالعکس تغییر می‌یابد. اما در رابطه امكانی، با تغییر نسبت، رابطه تغییر نخواهد کرد. مثلاً اگر نسبت قضیه «پیراهن عرفان، آبی نیست» تبدیل می‌شود، ولی در هر دو قضیه، رابطه امكانی خواهیم داشت.

۳) چیزی که هرگز وجود نداشته و نخواهد داشت، لزوماً ممتنع‌الوجود نخواهد بود. به عنوان نمونه، هرچند که ممکن است «اسب آتش‌خوار»، هرگز وجود نداشته باشد، اما بازهم از آن به عنوان «ممکن‌الوجود» یاد می‌کنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) به عقيدة فارابی و ابن‌سینا، دو قسم وجود داریم. یعنی وجود بر دو موضوع، قبلی حمل است؛ واجب‌الوجود و ممکن‌الوجود، بنابراین حمل وجود و هستی بر ممتنع‌الوجود نه تنها ممکن نیست، بلکه لزوماً محال است. پس به آن‌جهه که حمل هستی بر آن ممکن نیست، ممتنع‌الوجود گفته می‌شود.

۲۰۳ شاخه‌های دانش فلسفه، آن دسته از دانش‌های فلسفی هستند که قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌سازند و قوانین بنیادی آن محدوده از وجود را بیان می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «هستی‌شناسی» (نه شاخه‌های دانش فلسفه) به عنوان ریشه و اصل فلسفه، درباره قوانین عام حاکم بر هستی و وجود بحث می‌کند.

(۳) شاخه‌های دانش فلسفه، قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص (نه عام) منتقل می‌سازند.

(۴) بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه، بنیادی‌ترین و عام‌ترین مفاهیم و مسائل را شامل می‌شود.

۲۰۴ با تأمل فلسفه‌دان در حوزه‌هایی مانند اخلاق، دین، تاریخ و طبیعت، شاخه‌هایی از فلسفه مانند فلسفه اخلاق، فلسفه دین، فلسفه تاریخ و فلسفه طبیعت شکل می‌گیرد که به این قبیل شاخه‌های فلسفه، «فلسفه‌های مضاف» می‌گویند؛ زیرا کلمه فلسفه به کلمه‌ای که نام آن دانش یا موضوع خاص است، اضافه شده است؛ مانند «فلسفه فیزیک» که به کلمه «فیزیک» اضافه شده است. پس فلسفه‌های مضاف می‌توانند به تعداد مضاف‌الیه‌ها که همان علوم مختلف است، تکثر یابند. به عبارتی فلسفه می‌تواند به دانشی دیگر اضافه شود و حاصل، ترکیبی اضافی است که در آن واژه فلسفه، مضاف و واژه دال بر دانش دیگر، در طرف مضاف‌الیه قرار می‌گیرد.

۲۰۵ برخی، این قبیل شاخه‌های فلسفه را «فلسفه‌های مضاف» می‌نامند؛ زیرا کلمه فلسفه به کلمه‌ای که نام آن دانش یا موضوع خاص است، اضافه شده است؛ پس یک پرسش کلی و بنیادی درباره یک موضوع خاص یا ویژه به حوزه فلسفه‌های مضاف مربوط است که پرسش گزینه‌های (۱) و (۴) مربوط به فلسفه هنر و پرسش گزینه (۲) ناظر به فلسفه تکنولوژی است.

۲۰۶ امروزه دامنه فلسفه‌های مضاف، بسیار توسعه یافته و ناظر به بسیاری از پدیده‌ها یا رشته‌های علمی، شاخه‌هایی از فلسفه شکل گرفته‌اند، مانند فلسفه فرهنگ و فلسفه تکنولوژی. بنابراین از تکون این شاخه‌ها، به مثابه دانش‌هایی مستقل دیری نگذشته است. به همین دلیل، می‌توان گفت که در دوره یونانی، هنوز فلسفه‌های مضاف شکل نگرفته بود. هم‌چنان می‌دانیم که امروزه مبانی و زیربنایهای علوم در فلسفه بررسی می‌شوند و فلسفه‌های مضاف، عده‌دار نشان دادن ارتباط فلسفه با علوم مختلف هستند.

۲۰۷ چون فلسفه‌های مضاف، مبانی هر علم را بررسی می‌کنند، بنابراین تا علمی نباشد، فلسفه مضافی هم به وجود نخواهد آمد. پس وجود علم، مقدم بر وجود فلسفه آن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تا خود علم پدید نیاید، نوبت پدید آمدن فلسفه آن نمی‌شود.

(۲) برای هر رشته علمی، می‌توان یک فلسفه طراحی کرد.

(۳) معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است.

۲۰۸ چون امروزه دامنه فلسفه‌های مضاف بسیار توسعه یافته و ناظر به بسیاری از پدیده‌ها یا رشته‌های علمی، شاخه‌هایی از فلسفه شکل گرفته است؛ لذا می‌توان گفت که در گذشته برخلاف امروزه، فلسفه‌های مضاف توسعه و گسترش نیافته بودند.

۲۹۸ دلالت مطابقی جمله مغازه‌دار این بوده که: «کل کارتون سالم است نه بیسکویت‌های دون کارتون»؛ یعنی او دلالت مطابقی را به جای دلالت التزامی به کار برد است. اما خریدار با شنیدن جمله مغازه‌دار به دلالت التزامی تصور کرده است بیسکویت‌ها سالم هستند. بنابراین مغازه‌دار با توصل به معنای ظاهری، دلالت التزامی سخن خود را نادیده گرفته و خریدار را فریب داده است.

۲۹۹ «انسان» نه املای غلط و نه حرکات مختلف می‌پذیرد که بتواند موجب مغالطة شیوه نگارش کلمات شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «سبا» می‌تواند به صورت «صبا» هم نوشته شود؛ بنابراین می‌تواند موجب مغالطة نگارشی کلمات شود.

(۳) «می‌بزد» و «می‌بزد» می‌تواند موجب مغالطة نگارشی کلمات شود.

(۴) «شکر» و «شکر» می‌تواند موجب مغالطة نگارشی کلمات شود.

۳۰۰ (الف) مرجع فعل «شکست» ابهام دارد؛ زیرا معلوم نیست «گچ» شکسته است یا «سر».

(ب) عدم رعایت دقیق حرکات کلمات موجب مغالطة نگارشی کلمات است. ممکن تا توانی دل خلق ریش / و گر می‌گنی می‌گنی بیخ خویش

(ج) مغالطة اشتراک لفظ رخ داده است، چون معلوم نیست که محمد کلمه «همه» را غلط نوشته و یا «همه» به معنای کل املاه را غلط نوشته است.

۳۰۱ گزاره «قانون علیت در سراسر عالم جاری و ساری است» چون درباره همه موجودات حتی خداوند است، از مبنایی ترین و کلی ترین مسائل است. گزاره «راه‌های مختلفی برای شناخت جهان وجود دارد» نیز از مبنایی ترین و کلی ترین مسائل است، زیرا یکی از اصول اولیه معرفت‌شناسی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حکم به «مدنی بالطبع بودن انسان» و حکم به «نی‌انتها بودن هستی یک وجود» یکسان نیست، زیرا اولی، چون فقط درباره انسان است، از مبنایی ترین و کلی ترین مسائل نیست، در حالی که دومی، چون درباره هستی است، از مبنایی ترین مسائل است.

(۲) چون گزاره «موجودات جهان به دو دسته زوالپذیر و زوالناپذیر تقسیم می‌شوند» درباره همه موجودات جهان حتی خداوند است، از مبنایی ترین و کلی ترین مسائل است. گزاره «درک واقعیت‌های هستی امکان‌پذیر است» به عنوان یک اصل اساسی معرفت‌شناسی، همانند (نه برخلاف) گزاره «موجودات جهان به دو دسته زوالپذیر و زوالناپذیر تقسیم می‌شوند» از بنیادی ترین اصول محاسب می‌شود.

(۳) حکم به «ارزش ذاتی برخی از فضائل اخلاقی» و حکم به «ساری بودن قانون علیت در سراسر عالم» یکسان نیست، زیرا اولی، چون درباره ماهیت اخلاق در انسان است، از مبنایی ترین و کلی ترین مسائل نیست، اما دومی، چون درباره همه موجودات حتی خداوند است، از مبنایی ترین و کلی ترین مسائل است.

۳۰۲ اگر کسی در وجودشناسی پذیرفته باشد که «وجود بر دو قسم مادی و مجرد از ماده است» چنین کسی در انسان‌شناسی فلسفی خود می‌تواند بگوید که «انسان» دارای دو بعد مادی و مجرد است. حال، کسانی که معتقد باشند انسان دارای این دو بعد است، در علمی همانند اخلاق و روان‌شناسی به ویژگی‌های بعد مجرد او هم می‌پردازند.

۳۰۹

۱ بین دو مفهوم کلی «فلسفه علوم اجتماعی» و «فلسفه مضاف» رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار است. هر فلسفه علوم اجتماعی، فلسفه مضاف است. بعضی از فلسفه‌های مضاف، فلسفه علوم اجتماعی هستند. بعضی از فلسفه‌های مضاف، فلسفه علوم اجتماعی نیستند. شکل رابطه عموم و خصوص مطلق است.

۴ ۳۱۰

در فلسفه علوم اجتماعی، درباره نسبت میان فرد و جامعه، دیدگاه‌های متصاد و مقابل یکدیگر وجود دارد. یکی از همین دیدگاه‌ها که دیدگاه اصالت فرد است، معتقد است که جامعه، هویت واقعی و تأثیرگذاری جدی ندارد و این فرد است که با اراده و اختیار خود بر جامعه تأثیرگذار است. دیدگاه دیگر که به دیدگاه اصالت جامعه معروف است، معتقد است که فرد همواره تابع و پیرو جامعه است و فرهنگ و رفتار خود را از جامعه می‌گیرد. بنابراین آن‌چه که اصالت دارد، جامعه است، نه فرد. در این میان، دیدگاه سومی نیز وجود دارد که معتقد است هم فرد اصالت دارد و هم جامعه. اینان معتقدند که گرچه افراد تحت تأثیر عوامل اجتماعی قرار می‌گیرند، اما هیچ‌گاه قدرت اختیار و تصمیم‌گیری خود را از دست نمی‌دهند و توانایی تأثیرگذاری بر جامعه و حتی تغییر جامعه را دارند. هم‌چنین معتقدند که جامعه صرفاً جمع افراد نیست، بلکه با گرد هم آمدن افراد و زندگی طولانی آنان با یکدیگر، یک روح جمیعی در جامعه شکل می‌گیرد که می‌تواند بر افراد جامعه تأثیر بگذارد و آن‌ها را تابعی از ویژگی‌ها و ساختار جامعه قرار دهد. این دیدگاه فلسفی قائل به اصالت فرد و جامعه، توأم است؛ بنابراین هر کدام از این سه دیدگاه، در تصمیم‌گیری‌های اجتماعی و برنامه‌ریزی‌های خود، تحت تأثیر نظراتشان درباره فرد و جامعه، برنامه‌های متفاوتی ارائه می‌کنند.

روان‌شناسی

۳ ۳۱۱ شاید بیش از هر روشی، افراد عادی جامعه با استفاده از آزمون‌های روان‌شناسی مواجه شده باشند.

۳ ۳۱۲ بهره‌گیری از حس تقلید مربوط به هفت سال اول زندگی است که مشخصه آن آقا و سرور بوده و تا ۷ سال را شامل می‌شود.

مشورت در امور منزل یعنی دخالت دادن نوجوان در تصمیم‌گیری‌ها که مربوط به هفت سال سوم زندگی است (حدوداً دوره نوجوانی یعنی ۱۲ تا ۲۰ سالگی) را شامل می‌شود و مشخصه آن وزیر و مشاور است.

۲ ۳۱۳ حل مسئله (معادله ریاضی) ← رشد شناختی

نشان دادن (ابزار) عصبانیت یا خشم ← رشد هیجانی
روابط خوب با دوستان (همسالان) ← رشد اجتماعی

۳ ۳۱۴ دوقلوهای همسان الزاماً هم‌جنس هستند، بنابراین مهدی و محسن (هم‌جنس) می‌توانند ویژگی‌های وراثتی یکسان داشته باشند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) الهام و سعید ناهمسان هستند، پس نمی‌توانند از یک تخمک باشند.

۲) سارا و سپیده هم می‌توانند همسان باشند و هم ناهمسان.

۴) دوقلوهای ناهمسان می‌توانند هم‌جنس یا غیر هم‌جنس باشند.

۴ ۳۱۵ کودکی دوم ← ۷ تا ۱۲ سالگی

کودکی اول ← ۲ تا ۷ سالگی

۲ ۳۱۶ در مصاحبه، محقق ضمن گفت‌وگو و براساس پاسخ‌های دریافت‌کرده، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می‌کند، بنابراین مصاحبه برخلاف گفت‌وگوی معمولی، هدفمند و سازمان یافته است.

۴ ۳۱۷ روان‌شناسی رشد، شاخه‌ای از علم روان‌شناسی است که تلاش می‌کند تغییراتی را که در طول زندگی، از زمان تشکیل نطفه تا زمان مرگ، در آدمی رخ می‌دهد، مطالعه کند.

۳ ۳۱۸ هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۴) یعنی نوشتن، دویدن (راه رفتن) و حرف زدن در ابتدا نیاز به یک آمادگی خاص نهفته دارند، یعنی وراثت در آن‌ها دخیل است. هر چند تمامی فعالیتها به میزانی از آمادگی جسمانی و شناختی نیازمندند، اما فعالیتی مثل کمک کردن به دیگران در گزینه (۳)، نیاز به الگوگری و یادگیری دارد و بیشتر از سه فعالیت دیگر نیازمند به محیط است تا وراثت.

۴ ۳۱۹ ۶۵ تا ۶۵ سالگی ← میان‌سالی (← بزرگسالی دوم)

نویا ← کودکان ۱ تا ۳ ساله که تازه راه می‌افتد.

۴ ۳۲۰ در روان‌شناسی به رفتارهایی که واپسیه به آمادگی زیستی است، رسش یا پختگی می‌گویند.